

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่า
ของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และ
ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

๑๗	๒๒	สปช.
----	----	------

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด
ที่ (สปท) ๑๗๓/๒๕๖๐

(สำเนา)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่านุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. พลอากาศเอก ชีระภพ เสนะวงษ์	รองประธานกรรมการ
๓. นางรวิวรรณ ภูริเดช	รองประธานกรรมการ
๔. นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤกษ์ดี	รองประธานกรรมการ
๕. นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	เลขาธิการกรรมการ
๖. นายขวัญชัย ดวงสถาพร	โฆษกกรรมการ
๗. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	โฆษกกรรมการ
๘. พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	กรรมการที่ปรึกษา
๙. พลเอก คณิต อุทิตสาร	กรรมการที่ปรึกษา
๑๐. พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๑. นายเฉลิมพล ประทีปะวงษ์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๒. พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรชัยพันธุ์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๓. พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	กรรมการที่ปรึกษา
๑๔. พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศรีคุปต์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๕. พลโท กมล สุวภาพ	กรรมการ
๑๖. พลโท คณิต แจ่มจันทร์	กรรมการ
๑๗. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๘. นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	กรรมการ
๑๙. พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล	กรรมการ
๒๐. นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	กรรมการ
๒๑. พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	กรรมการ

LIRT

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ตามแผนปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

(นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๕ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๔

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ :
มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

หน้า

๑. แผนการปฏิรูป	๑
๑.๑ เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นประเด็นสมควรปฏิรูป	๑
๑.๒ สภาพปัญหา	๒
๑.๒.๑ สถานการณ์ภาพรวมพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ	๒
๑.๒.๒ สถานการณ์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศ	๑๐
๒. วิธีการปฏิรูป	๔๗
๒.๑ กำหนดเป้าหมาย	๔๗
๒.๒ กรอบแนวคิดและวิธีการในการดำเนินงาน	๔๗
๒.๒.๑ แนวพระราชดำริ	๔๘
๒.๒.๒ นโยบายและแผน	๕๐
๒.๒.๓ กฎหมายและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕๑
๒.๒.๔ ข้อเสนอแก้ไขปัญหขององค์กรต่างๆ	๕๒
๒.๒.๕ หลักการทางวิชาการ	๕๓
๒.๒.๖ สถานภาพทรัพยากรป่าไม้	๕๓
๒.๒.๗ องค์กรและอัตรากำลังด้านทรัพยากรป่าไม้	๕๓
๒.๒.๘ ผลกระทบ	๕๓
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๕๔
๓.๑ ระยะเร่งด่วน ช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๐	๕๔
๓.๒ ระยะกลาง ช่วงเดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๐	๕๔
๓.๓ ระยะยาว	๕๔
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๕๔
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๕๔
๖. ข้อเสนอแนะการปฏิรูป และ ร่างมาตรการ/ร่างพระราชบัญญัติ	๕๔
๖.๑ ออกมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์	๕๕
๖.๒ ปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	๕๖
๖.๓ ปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	๕๗

สารบัญ (ต่อ)

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ :
มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

หน้า

๗. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิรูป	๕๘
๗.๑ ประเทศชาติ	๕๘
๗.๒ ประชาชนผู้ครองครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้	๕๘
๘. ร่างพระราชบัญญัติ	๕๙

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑	ร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์	๖๑
ภาคผนวกที่ ๒	หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	๖๕
ภาคผนวกที่ ๓	ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	๘๖
ภาคผนวกที่ ๔	อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	๑๑๖
ภาคผนวกที่ ๕	หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.	๑๒๑
ภาคผนวกที่ ๖	ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.	๑๕๙
ภาคผนวกที่ ๗	อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.	๒๓๙
ภาคผนวกที่ ๘	รายนามคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติ และรายนามคณะทำงานขับเคลื่อนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	๒๔๙

สารบัญตาราง

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ :
มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

ตารางที่	หน้า
๑ ภาพรวมป่าอนุรักษ์ในประเทศไทย	๑๑
๒ มติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งแก้ปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้หรือที่เกี่ยวข้องกับ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑	๑๘
๓ สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๒๘
๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่อนุรักษ์ ปี พ.ศ.๒๕๕๑/๒๕๕๕/๒๕๕๗	๓๘
๕ ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมบางประการเมื่อมีการทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพด	๓๙
๖ อัตราการขึ้นน้ำบริเวณสถานีวิจัยเพื่อรักษาต้นน้ำห้วยหินลาด จังหวัดระยอง	๔๒
๗ อัตรากำลังของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๖

สารบัญภาพ

รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ :
มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

ภาพที่	หน้า
๑ ประเด็นการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติ	๒
๒ แผนที่แสดงสถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ในปัจจุบัน	๔
๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ที่สืบค้นจากกองคั่นคว่ำ กรมป่าไม้เมื่อ ปี ๒๕๑๖ เปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้ในปัจจุบัน	๕
๔ เป้าหมายพื้นที่ป่าไม้เชิงนโยบาย	๖
๕ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – พ.ศ. ๒๕๕๘	๗
๖ สาเหตุหลักของการลดลงของพื้นที่ป่าและการทำให้ป่าเสื่อมโทรม ในประเทศไทย	๘
๗ นโยบายแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้ กับ พื้นที่ป่า	๙
๘ ป่าอนุรักษ์ในประเทศไทย	๑๐
๙ จำนวนผู้ครอบครองที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์	๑๓
๑๐ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปราม และการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	๑๕
๑๑ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบาย การปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน	๑๖
๑๒ สรุปภาพรวมมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งแก้ปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้ หรือที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑	๑๗
๑๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์	๓๗
๑๔ เปรียบเทียบมูลค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลง พื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพด	๔๐
๑๕ พื้นที่ป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่ถูกไฟไหม้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘	๔๕
๑๖ กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน	๔๘
๑๗ กรอบข้อเสนอแนะการปฏิรูป	๕๕

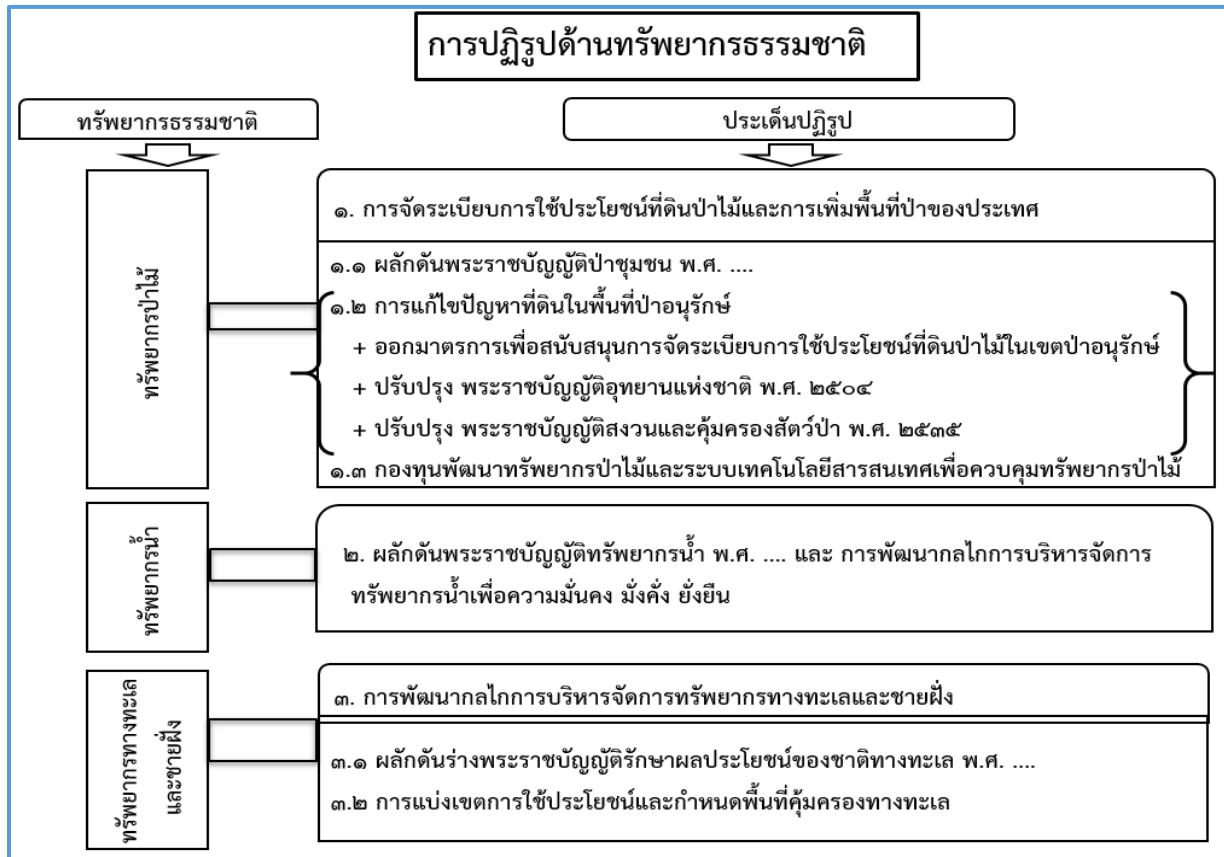
รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ :
มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

๑. แผนการปฏิรูป

๑.๑ เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าประเด็นสมควรปฏิรูป

การปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปโดยคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ ทำการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุแล้วกำหนดแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมบนพื้นฐานนโยบาย กฎหมาย และหลักวิชาการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดดุลยภาพในด้านทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยมีประเด็นการปฏิรูปและแนวทางสรุปได้ดังภาพที่ ๑

สำหรับรายงานการปฏิรูปฉบับนี้คือ การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ซึ่งดำเนินการสืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ได้กำหนดประเด็นปฏิรูปกว้างๆ ไว้ในรายงานวาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเนื้อหาให้อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยพัฒนาเป้าหมายย่อยในระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยส่งเสริมให้มีการปลูกป่าเพิ่มขึ้น ควบคู่กับป้องกันการลักลอบบุกรุกทำลายป่าและสัตว์ป่า รวมถึงส่งเสริมการบริหารจัดการป่าแบบกลุ่มป่า ป่าชุมชน อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อร่วมกันดูแลรักษาและอนุรักษ์ป่าให้มีความยั่งยืน ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายและชุมชนในการเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์และการเฝ้าระวังและควบคุมไฟป่า รวมทั้งพัฒนาชุมชนโดยรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้เป็นชุมชนเชิงนิเวศ (Eco-Village) เพื่อส่งเสริมให้มีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและพึ่งตนเองได้ และให้ปรับปรุงแก้ไขและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เช่น ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า พ.ศ. เป็นต้น

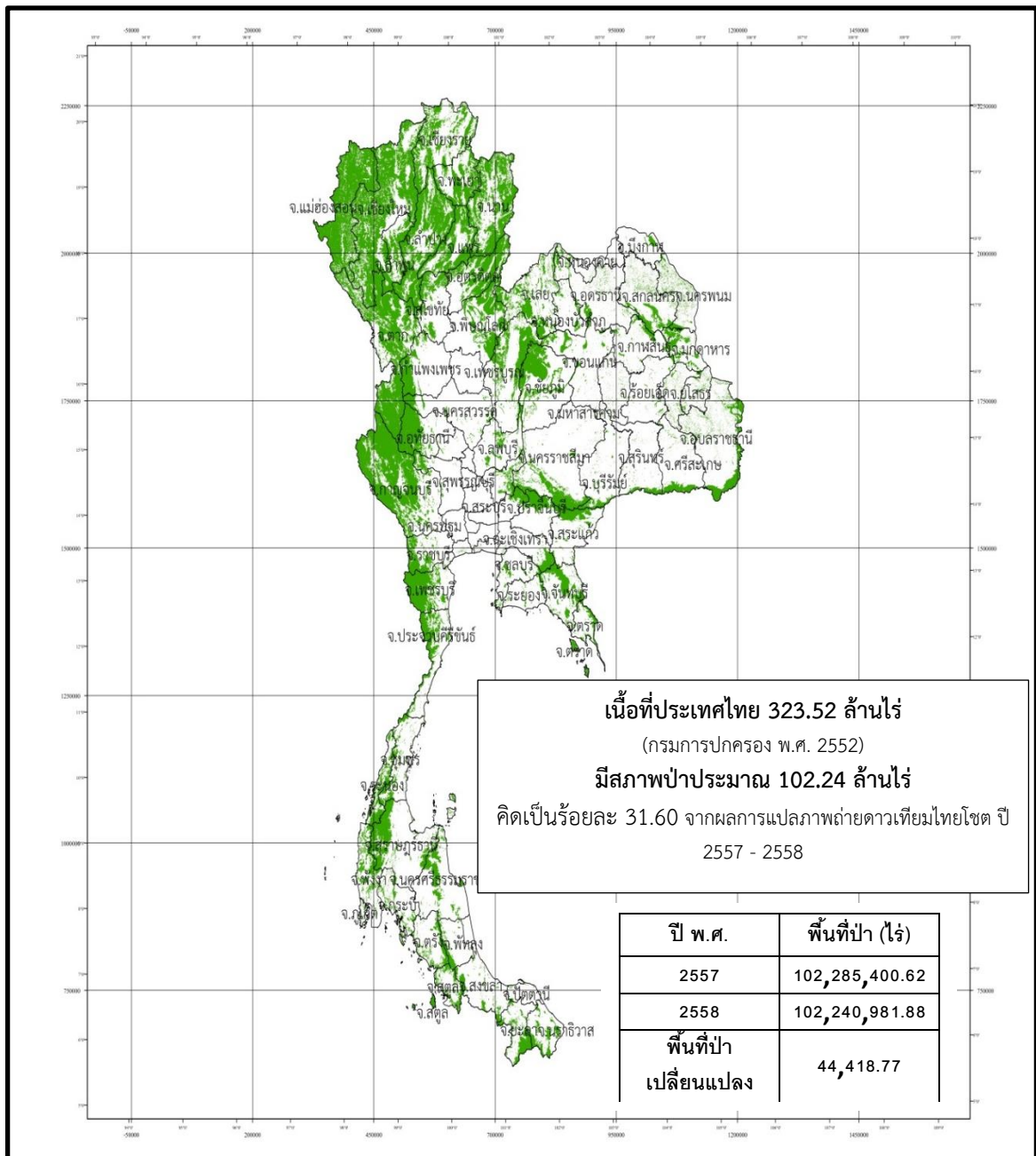
ภาพที่ ๑ ประเด็นการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๒ สภาพปัญหา

๑.๒.๑ สถานการณ์ภาพรวมพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม ทั้งนี้ สถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ พบว่ามีสภาพป่าประมาณ ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๐ (ภาพที่ ๒) โดยปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มีพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๔๓.๒๑ ของพื้นที่ประเทศ หรือ ประมาณ ๑๓๘.๕๗ ล้านไร่ ในขณะที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่ประเทศ หรือ ประมาณ ๑๐๒.๔ ล้านไร่ (ภาพที่ ๓) ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามหลักวิชาการและเป้าหมายนโยบายของชาติประมาณ ๒๖.๘ ล้านไร่ เนื่องจากร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ (เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดเป้าหมายพื้นที่ป่าที่ควรมีทั้งป่าเพื่อการอนุรักษ์และป่าเพื่อเศรษฐกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ (ภาพที่ ๔)

ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้ลดลงในช่วง ๔๒ ปีที่ผ่านมาประมาณ ๓๖.๓ ล้านไร่ หรือเฉลี่ยปีละประมาณ ๘.๖ แสนไร่ และมีแนวโน้มลดลง (ภาพที่ ๕) โดยเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะพบว่า การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองช่วง เนื่องจากมาตราส่วนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความแตกต่างกัน ได้แก่ช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมระยะเวลา ๒๖ ปีพื้นที่ป่าลดลงจาก ๑๓๙ ล้านไร่ เหลือ ๘๑ ล้านไร่ หรือคิดเป็นอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าประมาณ ๒ ล้านไร่ต่อปี และช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมระยะเวลา ๑๖ ปี พื้นที่ป่าลดลงจากประมาณ ๑๐๖.๓๒ ล้านไร่ เหลือ ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ หรือคิดเป็นอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าประมาณ ๒.๕ แสนไร่ต่อปี จากการลดลงของพื้นที่ป่าจำนวนมากในระยะเวลาที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าไม้และสถานภาพของพืชและสัตว์หลายชนิด โดยบางชนิดได้สูญพันธุ์ไปแล้วและบางชนิดเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หายากและถูกคุกคาม รวมถึงเป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดภัยธรรมชาติของประเทศ เช่น ภัยแล้ง และอุทกภัย

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงสถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ในปัจจุบัน^๑

^๑ กรมป่าไม้. ๒๕๖๐. เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๕๘. แหล่งที่มา:

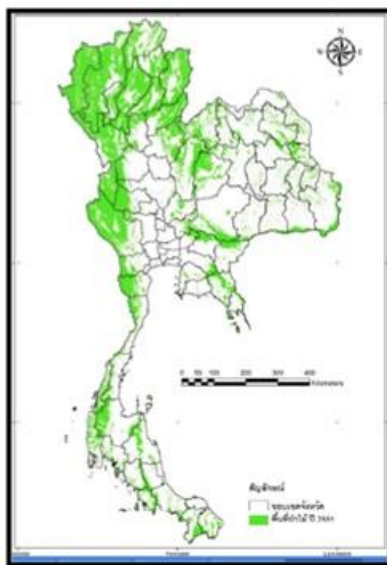
<http://forestinfo.forest.go.th/๕๕/Content.aspx?id=๗๒ , ๔ มกราคม ๒๕๖๐.>

ป่าปี พ.ศ. ๒๕๑๖

มีพื้นที่ป่า
ร้อยละ ๔๓.๒๑
ของพื้นที่ประเทศ
ประมาณ ๑๓๘.๕๗ ล้านไร่

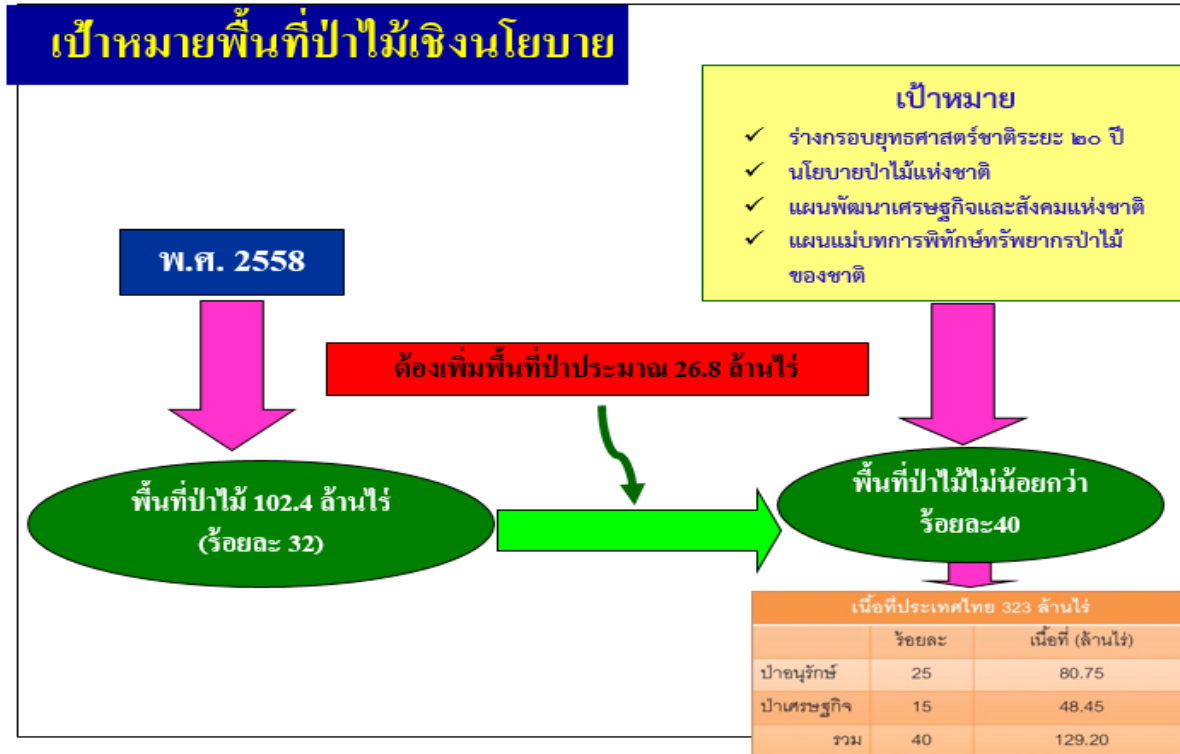
ป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๘

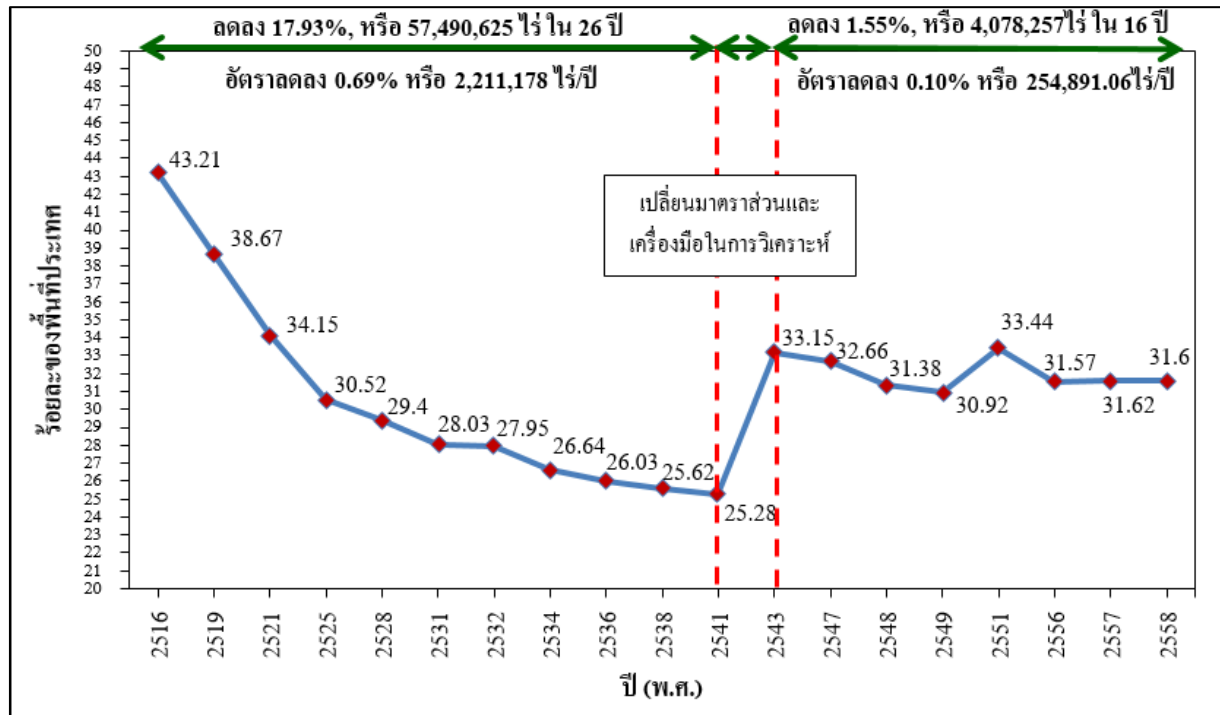
มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่
ร้อยละ ๓๑.๖๐
ของพื้นที่ประเทศ
ประมาณ ๑๐๒.๔ ล้านไร่

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ที่สับคั่นจากกองคั่นคว่ำ กรมป่าไม้เมื่อ ปี ๒๕๑๖ เปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้
ในปัจจุบัน^๒

^๒ กรมป่าไม้. ๒๕๖๐. เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๕๘. แหล่งที่มา:
<http://forestinfo.forest.go.th/๕๕/Content.aspx?id=๗๒> , ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

ภาพที่ ๔ เป้าหมายพื้นที่ป่าไม้เชิงนโยบาย

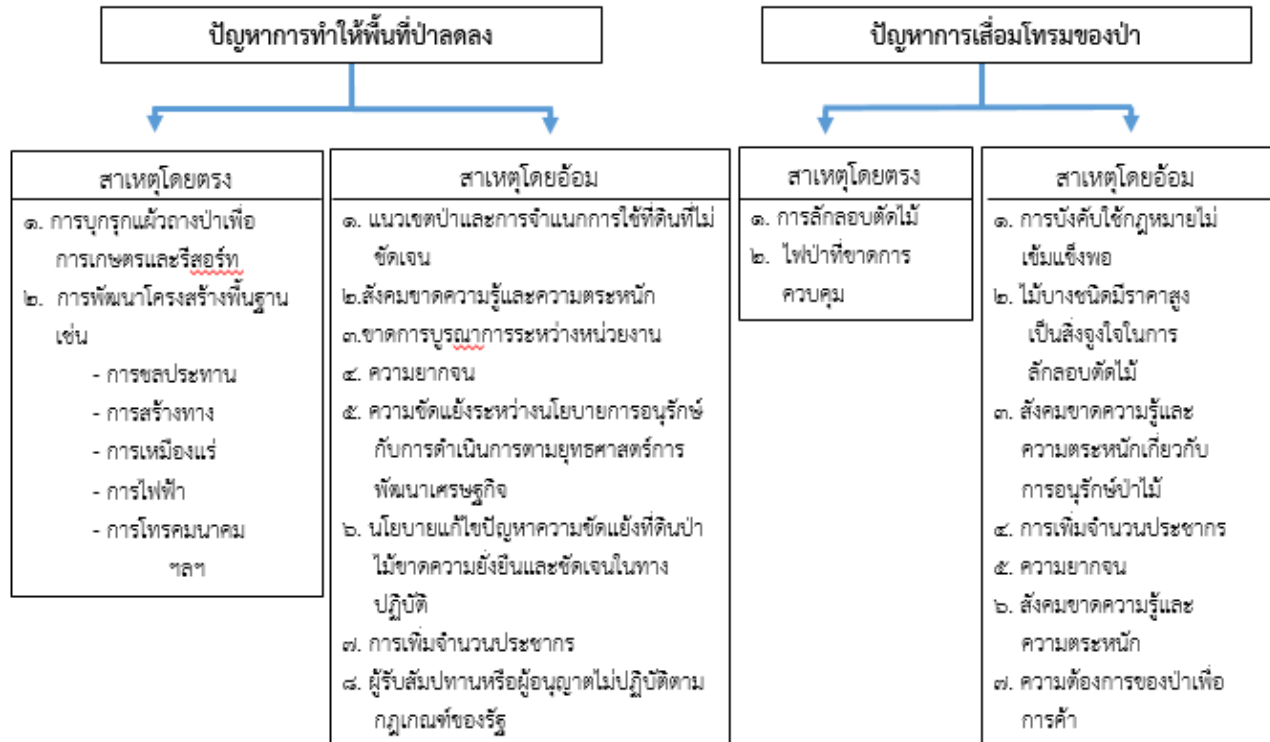

ภาพที่ ๕ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – พ.ศ. ๒๕๕๘^๓

การวิเคราะห์ถึงสาเหตุหลักของการลดลงของพื้นที่ป่า (Deforestation) และการทำให้ป่าเสื่อมโทรม (Degradation) โดย UN-REDD (๒๐๑๓) พบว่า ปัจจุบันจำนวนประชากรในประเทศไทยมีอัตราเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชนมีความต้องการใช้ประโยชน์จากป่าไม้มากขึ้นจนเกินขีดความสามารถที่รองรับได้ โดยมีการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การใช้และเผาพื้นที่ป่าเพื่อการเกษตร การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าเพื่อเป็นพื้นที่สำหรับท่องเที่ยว โดยสร้างเป็นสถานที่พักผ่อน สถานตากอากาศ สนามกอล์ฟ รวมถึงการซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไร เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ ได้แก่ การสร้างเขื่อน การตัดถนน และการทำแนวสายไฟแรงสูงก็ยังเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทำลายพื้นที่ป่าเป็นบริเวณกว้าง โดยสรุปแล้ว สาเหตุหลักของการลดลงของพื้นที่ป่าและการทำให้ป่าเสื่อมโทรม แสดงดังภาพที่ ๖

^๓ กรมป่าไม้. ๒๕๖๐. เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๕๘. แหล่งที่มา:

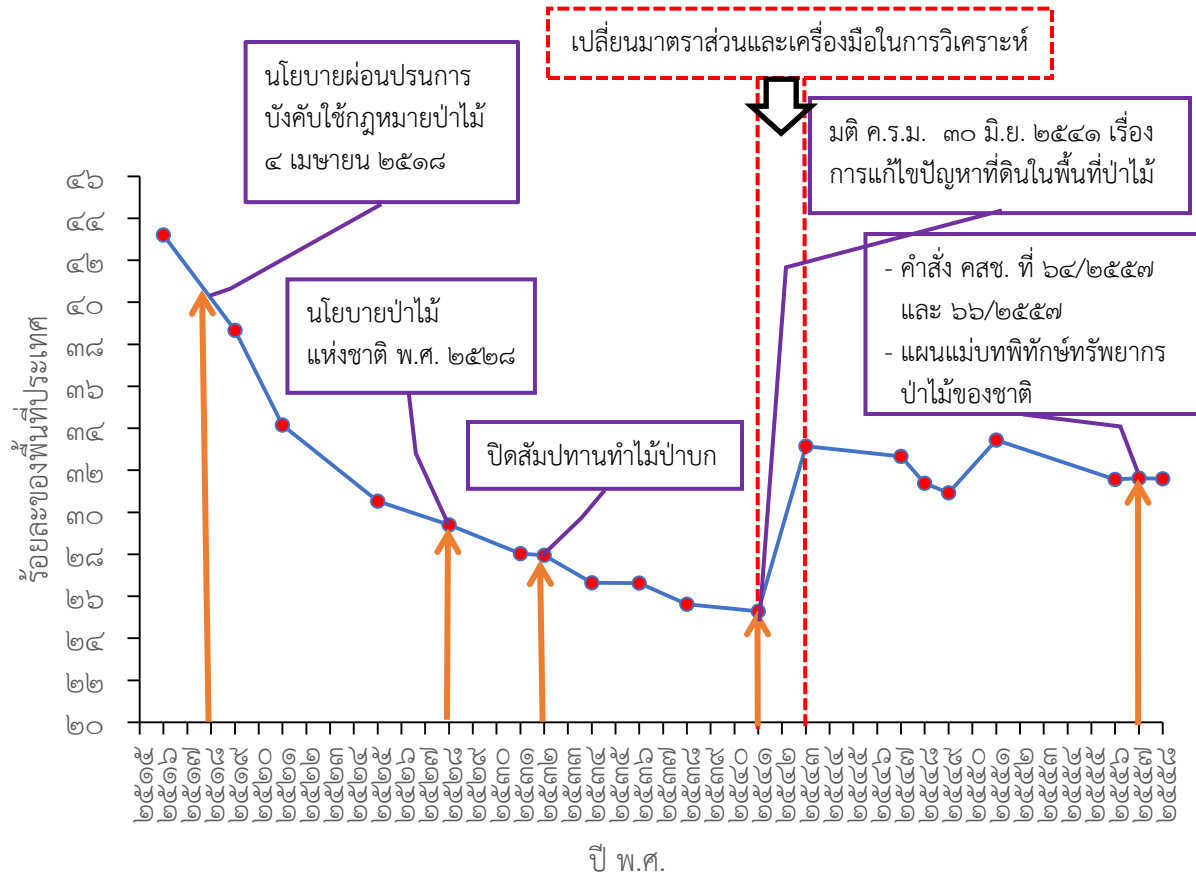
<http://forestinfo.forest.go.th/๕๕/Content.aspx?id=๗๒> , ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

ภาพที่ ๖ สาเหตุหลักของการลดลงของพื้นที่ป่าและการทำให้ป่าเสื่อมโทรมในประเทศไทย^๔

การดำเนินงานพัฒนากลไกทางนโยบายเพื่อหยุดยั้งการลดลงของพื้นที่ป่า (Deforestation) และการทำให้ป่าเสื่อมโทรม (Degradation) ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่วงเวลาหลายรัฐบาลแต่ก็ยังไม่สามารถหยุดยั้งการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ของชาติได้ ดังภาพที่ ๗

^๔ ปรับปรุงจาก UN-REDD. ๒๐๑๓. Readiness Preparation Proposal (R-PP) for Thailand. Forest Carbon Partnership Facility (FCPF).

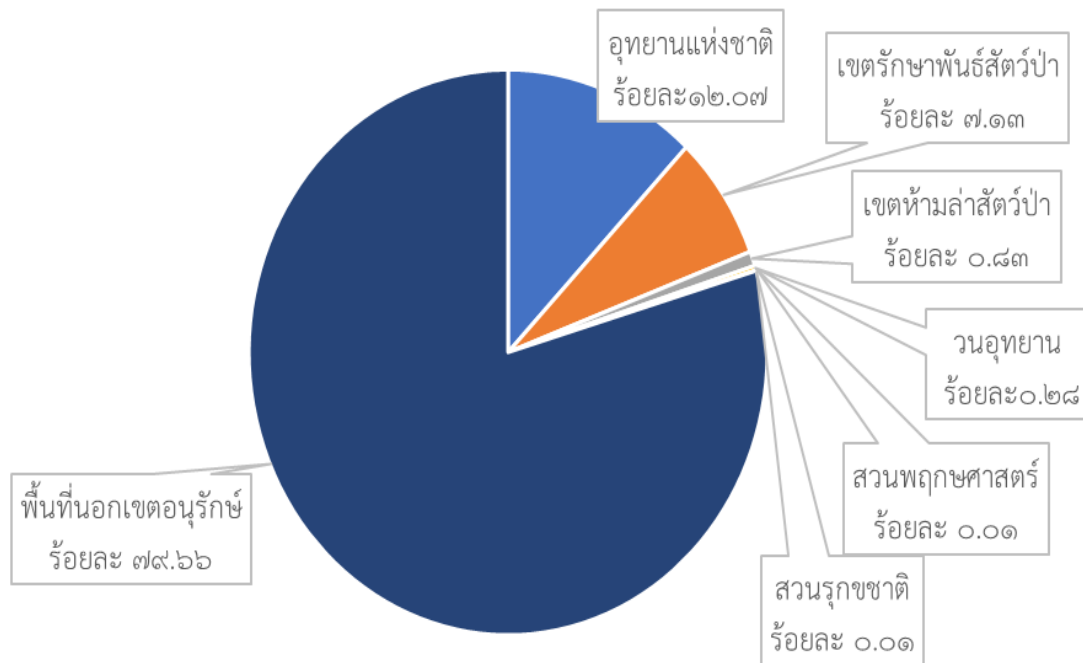
ภาพที่ ๗ นโยบายแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ กับ พื้นที่ป่า

ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๖ อัตราการลดลงรายปีของพื้นที่ป่าไม้สูงสุดคือประมาณ ๗ ล้านไร่ต่อปี ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับกรณีที่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้มีหนังสือสั่งการที่ สร. ๐๒๐๓/๔๓๘๑ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ราษฎรเข้าทำกินในที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยวางมาตรการแก้ไขปัญหาที่ราษฎรจำนวนมากได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรม ในกรณีที่ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมเนื่องจากได้รุกเข้าไปทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยในหนังสือดังกล่าวได้ระบุให้ราษฎรที่ทำกินอยู่那儿คงอยู่ทำกินต่อไปได้ ถ้าถูกเจ้าหน้าที่จับกุมคุมขังไว้ก็ให้เจ้าหน้าที่ปล่อยตัวไป และถ้าราษฎรผู้นั้นจะเข้าทำกินในที่นั้นก็ให้เข้าทำกินได้ และห้ามบุกรุกป่าสงวนเพิ่มเติมเป็นการเด็ดขาดหากบุกรุกเข้าไปย่อมเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย จะถูกดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๑.๒.๒ สถานการณ์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศ

๑) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศ

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ในประเทศไทยในปัจจุบันมีขอบเขตหรือประเภทที่หลากหลาย โดยในที่นี้มุ่งกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการป่าอนุรักษ์ภายใต้การกำกับดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งได้แก่ ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ (ออกตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕) และป่าอนุรักษ์ตามนโยบาย ประกอบด้วย วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และ สวนรุกขชาติ โดยประเทศไทยมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๕,๒๖๙.๒๗ ตารางกิโลเมตร (๖๕,๗๙๓,๒๙๔.๖๖ ไร่) หรือร้อยละ ๒๐.๓๔ ของพื้นที่ประเทศ ปรากฏดังภาพที่ ๘

ภาพที่ ๘ ป่าอนุรักษ์ในประเทศไทย^๕

^๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๒๕๖๐. รายงานข้อมูลสถิติ ๒๕๕๘. แหล่งที่มา:

<http://www.dnp.go.th/statistics/๒๕๕๘/stat๒๕๕๘.asp> , ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

อย่างไรก็ตามปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๙) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายจำนวน จำนวน ๖,๖๗๖.๐๙ ตารางกิโลเมตร (๔,๑๗๒,๕๕๘.๕๘ ไร่) หรือร้อยละ ๑.๔๗ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย พื้นที่เตรียมการอุทยานแห่งชาติ พื้นที่เตรียมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ดังนั้น หากรวมพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีในปัจจุบันกับพื้นที่เตรียมการประกาศให้เป็นเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว พบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์จำนวน ๑๑๒,๘๘๑.๔๙ ตารางกิโลเมตร (๗๐,๕๕๐,๙๒๘.๖๐ ไร่) หรือร้อยละ ๒๑.๖๓ ของพื้นที่ประเทศ ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ภาพรวมป่าอนุรักษ์ในประเทศไทย^๖

ประเภทป่าอนุรักษ์	จำนวน (แห่ง)	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ประเทศ
อุทยานแห่งชาติ	๑๒๙	๓๙,๐๕๖,๗๑๓.๔๑	๑๒.๐๗
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๕๘	๒๓,๐๘๐,๘๕๖.๒๕	๗.๑๓
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๖๐	๒,๖๙๑,๖๐๖.๒๕	๐.๘๓
วนอุทยาน	๑๑๙	๙๐๙,๘๘๗.๕๐	๐.๒๘
สวนพฤกษศาสตร์	๑๘	๒๙,๘๐๖.๒๕	๐.๐๑
สวนรุกขชาติ	๕๒	๒๔,๔๒๕.๐๐	๐.๐๑
พื้นที่เตรียมการอุทยานแห่งชาติ	๑๙	๔,๑๗๒,๕๕๘.๕๘	๑.๒๙
พื้นที่เตรียมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๑	๑๕๐,๙๘๓.๓๒	๐.๐๕
พื้นที่เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๑๐	๔๓๔,๐๙๒.๐๔	๐.๑๓
รวม	๔๖๖	๗๐,๕๕๐,๙๒๘.๖๐	๒๑.๘๑

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามเป้าหมายที่นโยบายกำหนดให้มีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ หรือ ประมาณ ๘๐.๘๘ ล้านไร่ จะพบว่า ประเทศไทยจะต้องเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์อีกไม่น้อยกว่า ๑๐.๓๓ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๓.๑๙ ของพื้นที่ประเทศ อย่างไรก็ตามข้อมูลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่แสดงข้างต้นนั้น มีบางส่วนที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมหรือภูเขาหัวโล้น ซึ่งจากข้อมูลของกรมป่าไม้และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA) พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ (ทั้งป่าอนุรักษ์และป่าประเภทอื่นๆ) ที่สำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘ จำนวนประมาณ ๓๐ ล้านไร่

^๖ ปรับปรุงข้อมูลกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๒๕๖๐. รายงานข้อมูลสถิติ ๒๕๕๘. แหล่งที่มา: <http://www.dnp.go.th/statistics/๒๕๕๘/stat๒๕๕๘.asp>, ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

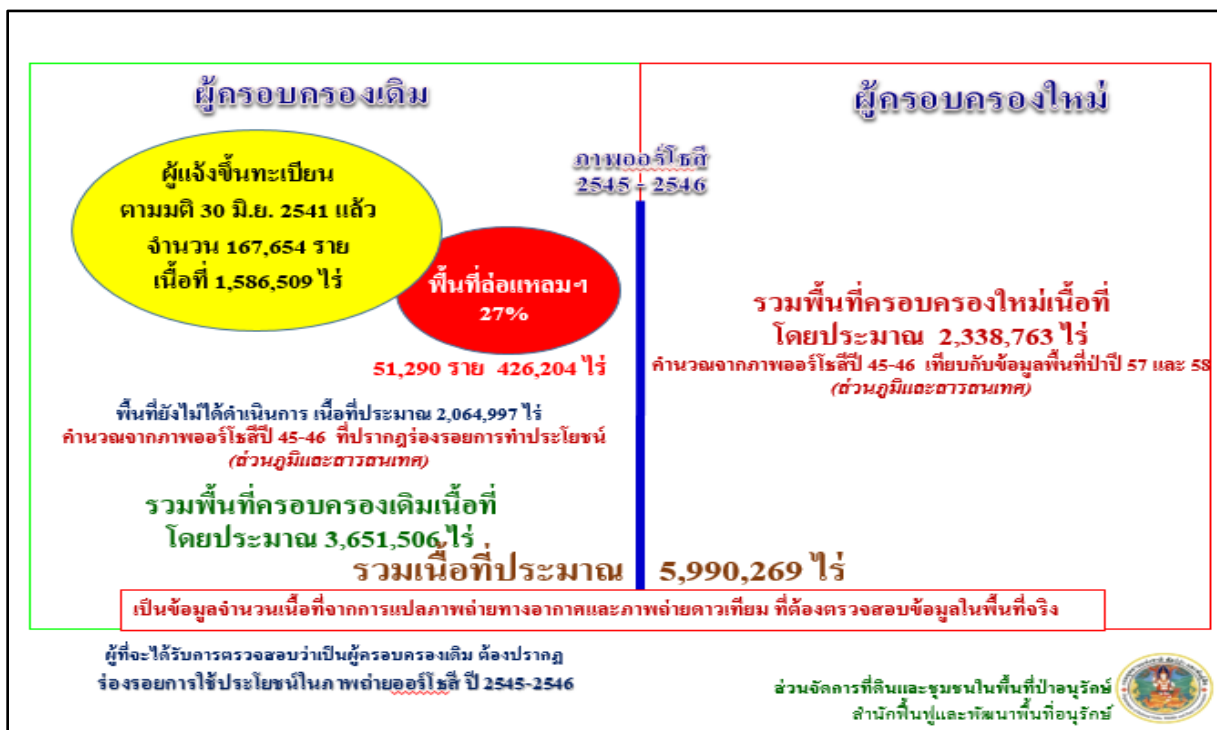
วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบัญญัติให้จัดตั้งหรือคุ้มครองไว้โดยเฉพาะ เหมือนอย่างเช่น อุทยานแห่งชาติที่มีพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ บัญญัติให้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา และมีพระราชบัญญัติที่คุ้มครองอุทยานแห่งชาติไว้โดยเฉพาะ การจัดตั้งวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติในปัจจุบันจึงเป็นการจัดตั้งขึ้นในทางวิชาการ ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ (กรณีที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการป่าไม้โดยทั่วไป เช่น การเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้างแผ้วถาง เผาป่า หรือตัดโค่นต้นไม้ในเขตวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แล้วแต่กรณี

๒) สภาพปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๒.๑) การครอบครองพื้นที่ป่าอนุรักษ์

จากภาพที่ ๙ ปัจจุบันจากข้อมูลจำนวนเนื้อที่จากการแปลภาพถ่ายทางอากาศ และภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ พบว่ามีผู้ครอบครองที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์เพื่อใช้ประโยชน์จำนวนประมาณ ๕,๙๙๐,๒๖๙ ไร่ ประกอบด้วยผู้ครอบครองพื้นที่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ จำนวน ๓,๖๕๑,๕๐๖ ไร่ และผู้ครอบครองพื้นที่หลังปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ (ผู้ครอบครองรายใหม่) จำนวน ๒,๓๓๘,๗๖๓ ไร่

ในส่วนของผู้ครอบครองก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ นั้นมีการแจ้งขึ้นทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว จำนวน ๑๖๗,๖๕๔ ราย รวมเนื้อที่ ๑,๕๘๖,๕๐๙ ไร่ ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นพื้นที่ล่อแหลมประมาณร้อยละ ๒๗ ประกอบด้วยผู้ครอบครองจำนวน ๕๑,๒๙๐ ราย หรือครอบคลุมพื้นที่ ๔๒๖,๒๐๔ ไร่ ทำให้ยังเหลือพื้นที่ที่ยังไม่ได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนประมาณ ๒,๐๖๔,๙๙๗ ราย

ภาพที่ ๙ จำนวนผู้ครอบครองที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์

๒.๒) กฎหมายและกลไกทางนโยบายในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ

๑) กฎหมายหลักที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ได้แก่ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีข้อจำกัดในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าอนุรักษ์ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม อีกทั้งที่ผ่านมาการบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ

๒) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ และ ๖๖/๒๕๕๗

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ออกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ (ภาพที่ ๑๐ และ ๑๑) โดยมีเป้าหมายเพื่อกำหนดแนวทางการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถลด

ผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศโดยรวม โดยมี บทบัญญัติที่สำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ได้แก่

- การดำเนินการใด ๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อยและ ผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่จะต้องดำเนินการ สอบสวน และพิสูจน์ทราบ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

- การดำเนินการเร่งด่วนในปัจจุบัน คือ การป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติมด้วยการบังคับ ใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด

- การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่สั่งสมมาตั้งแต่เดิมให้หน่วยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณา กำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อเสนอขออนุมัติจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน

- กรณีใด ๆ ซึ่งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการ ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการที่กำหนด

อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาผู้ครอบครองพื้นที่ป่ายังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากเป็น ปัญหาที่สั่งสมมานาน และยังขาดมาตรการและวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๖๔/๒๕๕๗

เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

เพื่อให้การบริหารราชการของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศโดยรวม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑. ให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย กองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพบก และกองทัพเรือ ตลอดจนหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า รวมทั้งผู้สมคบและสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ได้ผลอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ รวมทั้งสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้มีค่าหรือไม้หวงห้าม การนำเข้าและส่งออกไม้ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนขยายแดนตลอดจนปราบปรามเครือข่ายขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ

๒. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุม ตรวจสอบ กิจกรรมการแปรรูปไม้ การตั้งโรงงานแปรรูปไม้ การค้าไม้แปรรูป ตลอดจนการค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามและสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้หวงห้าม หากพบมีการปล่อยปละละเลย หรือมีเจตนาจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่บัญญัติไว้ ให้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดกับเจ้าของหรือผู้ประกอบการโดยทันที

๓. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ติดตามผลคดีป่าไม้และดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลาย ให้คืนสภาพป่าไม้ที่สมบูรณ์ดังเดิม โดยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชน และองค์กรชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวอย่างจริงจัง

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปล่อยปละละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกรณีดังกล่าวข้างต้น จะต้องถูกดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาดโดยทันที

๕. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมติดตามผลการดำเนินการตามข้อ ๑ - ๔ และรายงานผลการปฏิบัติให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติทราบอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาพที่ ๑๐ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๖๖/๒๕๕๗

เรื่อง เพื่อบริหารหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน

เพื่อให้การดำเนินการและการประสานงานในการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศโดยรวม จึงให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวเพิ่มเติม ทั้งนี้การปฏิบัติอื่น ๆ ให้เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

๒. ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ยึดถือนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

๒.๑ การดำเนินการใด ๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ก่อนคำสั่งนี้มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่จะต้องดำเนินการสอบสวน และพิสูจน์ทราบ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๒.๒ การดำเนินการเร่งด่วนในปัจจุบัน คือ การป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด

๒.๓ การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่สั่งสมมาตั้งแต่เดิม ให้หน่วยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน

๒.๔ กรณีใด ๆ ซึ่งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการที่กำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาพที่ ๑๑ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพื่อบริหารหน่วยงานสำหรับการปราบปรามหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน

๓) มติคณะรัฐมนตรีมีจำนวนมากและมีเนื้อหาที่ขัดแย้งกันและมีประชาชนบางส่วนได้รับสิทธิประโยชน์จากกลไกหรือเครื่องมือในการแก้ปัญหาแล้ว อีกทั้งมีการขึ้นทะเบียนประชาชนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ บางส่วน แต่ยังเหลืออีกจำนวนมาก ซึ่งเมื่อรวบรวมมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งแก้ปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้ หรือที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้ว พบว่ามีไม่น้อยกว่า ๘ มติ ดังภาพที่ ๑๒ และตารางที่ ๒

มติ ครม. เมื่อวันที่	หลักการ	มาตรการ			หมายเหตุ
		อยู่ก่อนฯ	อยู่ก่อนแต่เสื่อมฯ	อยู่หลังฯ	
30 มิ.ย. 41	เห็นชอบในหลักการ ให้สำรวจขึ้นทะเบียน ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ และพิสูจน์ว่าอยู่ก่อน/หลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก	จัดทำขอบเขต และดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ	ให้ช่วยตามความเหมาะสม หรือให้ย้ายไปที่รองรับ มีสาธารณูปโภค และสิทธิตามกฎหมาย	ให้ย้ายไปที่รองรับ มีสาธารณูปโภค และสิทธิตามกฎหมาย หากย้ายไม่ได้พื้นที่ที่ควบคุมพื้นที่และจัดระเบียบให้สอดคล้องการดำรงชีพ	
24 เม.ย. 50	อนุมัติให้ มติ 30 มิ.ย. 2541 มีผลในทางปฏิบัติ และเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี	ให้ยกเลิกอนุปาณรัษฎ์ และขออนุญาตตาม พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ 2507	-	ให้ช่วยเหลือตามโครงการประชามตรัฐกิจพลัดถิ่นในพื้นที่ป่าไม้	กรณีไม่ อย่างพาราใน ปาณรัษฎ์
24 ก.ค. 50	เห็นชอบในหลักการ โครงการจัดการที่ดินฯ 3 โครงการ และให้ กษ. สนับสนุนภาพถ่ายออร์โธรีโมลิ 1:4,000 ในการปฏิบัติตามโครงการ				
14 ต.ค. 51	เห็นชอบให้ลดไม่ยางพาราเพื่อปลูกทดแทนใหม่ ไม่นเกิน 4% ของพื้นที่ป่า และพิสูจน์สิทธิที่ดิน	ให้ยกเลิกอนุปาณรัษฎ์ และขออนุญาตตาม พรบ.ป่าสงวนฯ 2507 ตามมติ ครม. 24 เม.ย. 50	-	-	เฉพาะในเขต อช. บโค-สุ โหวงป่าดิ
11 พ.ค. 42	เห็นชอบตามผลการเจรจา และข้อเสนอการแก้ไข 4 กลุ่มปัญหาเกษตรกรภาคเหนือ	ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน	-	ให้แก้ไขเป็นรายกรณี ตามสภาพความเป็นจริง	เฉพาะ เกษตรกร ภาคเหนือ
2 มิ.ย. 53	เห็นชอบหลักการ แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล ทั้งมาตรการฟื้นฟูระยะสั้นและระยะยาว โดยมาตรการปัญหาเรื่องที่ทำการและที่อยู่อาศัย ให้จัดทำโฉนดชุมชน โดยมีการพิสูจน์สิทธิที่อยู่อาศัยผ่านภาพถ่ายทางอากาศ และวิธีอื่นๆ ที่ไม่ใช่เอกสารสิทธิเพียงอย่างเดียว โดยให้ตั้งอนุกรรมการเป็นการเฉพาะ				แผนระยะสั้น 6-12 เดือน
3 ส.ค. 53	เห็นชอบหลักการ แนวนโยบายฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง ทั้ง 5 ด้าน โดยมาตรการด้านการจัดการทรัพยากร ให้ยกเลิกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนฯ ที่ทับซ้อนกับที่ทำกินและอยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยง				แผนระยะยาว 1-3 ปี
7 ก.ค. 58	รับทราบแนวทาง การจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) 13 จังหวัดภาคเหนือ 8.6 ล้านไร่ ในระยะ 20 ปี ในแนวคิด การควบคุมดูแลพื้นที่ การดูแลคน และการพัฒนาด้านการเกษตร ภายใต้วิสัยทัศน์ “เทมพื้นที่สีเขียวบนพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพที่สูงชันอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติต่อไปจะให้น้องงานดำเนินการในกรอบของ กทช.				นำร่องในพื้นที่ จ.เชียงใหม่ จ.น่าน

ภาพที่ ๑๒ สรุปภาพรวมมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งแก้ปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้หรือที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

ตารางที่ ๒ มติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งแก้ปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้หรือที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
๑	๓๐ มิถุนายน ๔๑	เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เห็นชอบหลักการ มาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ กำหนดไว้ ๒ ด้าน คือ ๑. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ <u>พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ</u> ๑) พื้นที่ Zone A และ Zone E ที่ส่งมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ให้ดำเนินการเร่งรัดกันพื้นที่ที่ไม่ควรนำไปปฏิรูปที่ดินคืนโดยเร็ว ๒) พื้นที่ Zone C เพิ่มเติม พื้นที่ที่ปรับออก หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้ดำเนินการตามความเหมาะสมพื้นที่ที่คงสภาพให้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย <u>ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี</u> ๑) ยืนยันนโยบายของรัฐ ไม่นำพื้นที่ไปปฏิรูปที่ดิน ๒) ให้สำรวจและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองให้ชัดเจน ๓) ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรก หลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ ๔) ให้ตรวจพิสูจน์ว่า อยู่อาศัย/ทำกินก่อนหรือหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ที่ต้องมีร่องรอยการทำประโยชน์มาอย่างต่อเนื่อง และให้ดำเนินการตามมาตรการ ดังนี้ (๑) กรณีอยู่อาศัย/ทำกินก่อนการสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก - ให้อยู่อาศัย/ทำกินที่เดิม โดยจัดทำขอบเขตให้ชัดเจน และดำเนินการตามกฎหมายให้อยู่อาศัย/ทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ - พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ไม่ให้อยู่อาศัย/ทำกินที่เดิม โดยให้ช่วยเหลือตามความเหมาะสม เพื่อหาที่อยู่	ให้สำรวจและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองที่ดินให้ชัดเจน และทำการตรวจสอบพิสูจน์ว่าอยู่อาศัย/ทำกินก่อนหรือหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก แล้วดำเนินการตามมาตรการกับราษฎร ภายหลังได้ตรวจสอบพิสูจน์เป็น ๓ กลุ่ม คือ - กลุ่มอาศัย/ทำกินก่อนวันสงวนหวงห้ามฯ ให้อยู่ได้ตามกฎหมาย - กลุ่มอาศัย/ทำกินก่อนวันสงวนหวงห้ามฯ แต่เป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ให้ช่วยเหลือเพื่อหาที่อยู่ใหม่ - กลุ่มอาศัย/ทำกินหลังวันสงวนหวงห้ามฯ ให้เคลื่อนย้ายออกไปหาที่อยู่ใหม่ การบุกรุกพื้นที่ใหม่หรือขยายพื้นที่อาศัย/ทำกิน ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือให้เคลื่อนย้ายออกไปที่รองรับ สนับสนุนสาธารณูปโภค คุณภาพชีวิต อาชีพ และสิทธิในที่ดิน ตามกฎหมาย (๒) กรณีอยู่อาศัย/ทำกินหลังการสงวนหวงห้ามฯ ให้ เคลื่อนย้ายออกไปที่รองรับ สนับสนุนสาธารณูปโภค คุณภาพ ชีวิต อาชีพ และสิทธิในที่ดิน ตามกฎหมาย หากเคลื่อนย้ายไม่ได้ทันที ให้ควบคุมพื้นที่ และจัดระเบียบให้พอเพียงกับการดำรงชีพ ๒. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่นๆ ๑) ถ้ามีการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ ทำกิน ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด ๒) ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ กำกับดูแล หน่วยงานและคณะกรรมการฯ ให้มีเอกภาพ ในการป้องกัน รักษาป่า ๓) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวง มหาดไทย จัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ร่วมดูแลรักษาป่า ๔) ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการ ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ๕) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาการออก เอกสารสิทธิ์โดยมิชอบ ๖) ให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณ ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่มีข้อความขัดแย้งกับมตินี้ คือ มติคณะรัฐมนตรี ๑๗ เมษายน ๔๐ เรื่อง ผลการประชุม เจรจาแก้ไขปัญหาสมัชชาคนจน มติคณะรัฐมนตรี ๒๒ เมษายน ๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหา ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติทั่วประเทศ มติคณะรัฐมนตรี ๒๒ เมษายน ๔๐ เรื่อง มาตรการและแนว ทางแก้ไขปัญหาที่ดิน จังหวัดนครราชสีมา และมติคณะรัฐมนตรี ๒๙ เมษายน ๔๐ เกี่ยวกับการเจรจากลุ่มปัญหาป่าไม้และที่ดิน	

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
๒	๑๑ พฤษภาคม ๔๒	เรื่อง ผลการเจรจาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรภาคเหนือ รับทราบและเห็นชอบตามผลการเจรจาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรภาคเหนือตามที่ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนกระทรวงมหาดไทย เสนอ โดยมีข้อเสนอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหารวม ๔ กลุ่มปัญหา คือ ปัญหาป่าไม้ ปัญหาที่ดิน ปัญหาการให้สัญชาติไทยแก่ชาวไทยภูเขา และปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า <u>กลุ่มปัญหาป่าไม้</u> ให้ปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ ๔ ฉบับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ภายใน ๙๐ วัน ให้การคุ้มครองสิทธิชั่วคราวก่อนการพิสูจน์จะได้ช้อยติ <u>โดยเกณฑ์การพิสูจน์สิทธิ</u> ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และสิทธิชั่วคราวหมายถึงสิทธิในการดำเนินการตามกฎหมาย (จับกุม) เท่านั้น ผลการพิสูจน์สิทธิหากอยู่ก่อนประกาศเขตป่า ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากอยู่หลังประกาศเขตป่า ให้แก้ปัญหาคือเป็นรายกรณีตามสภาพความเป็นจริง และให้แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการเปิดประชาพิจารณ์ร่าง พ.ร.บ.ป่าชุมชน โดยเร็ว ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี	ใช้หลักการพิสูจน์สิทธิว่า <u>อยู่ก่อนหรือหลังการประกาศเขตป่าไม้</u> แล้วดำเนินการกับราษฎรภายหลังการพิสูจน์สิทธิ ๒ กลุ่ม คือ - กลุ่มอยู่ก่อนประกาศเขตป่าไม้ ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน - กลุ่มอยู่หลังประกาศเขตป่าไม้ ให้แก้ไขปัญหาคือเป็นรายกรณีตามสภาพความเป็นจริง
๓	๒๔ เมษายน ๕๐	เรื่อง การขุมนุมเรียกร้องของเครือข่ายองค์กรชุมชนรักเทือกเขาบรรทัด อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรอง เรื่อง เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ คือ ๑) ให้มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่องการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ มีผลในทางปฏิบัติต่อไป และควรเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี ๒) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำรวจข้อมูลการปลูกไม้ยางพาราในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตามแนวทางมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ <u>กรณีอยู่ก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย</u> ให้พิจารณาเพิกถอนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และกำหนดให้มีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อสามารถขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗	ใช้แนวทางการตรวจสอบพิสูจน์ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ กับพื้นที่ปลูกยางพารา ว่า<u>อยู่ก่อน/หลังการประกาศเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย</u> แล้วดำเนินการกับราษฎรภายหลังการตรวจสอบพิสูจน์เป็น ๒ กลุ่ม คือ - กลุ่มอยู่ก่อนประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ให้เพิกถอนพื้นที่ป่า - กลุ่มอยู่หลังประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		กรณีอยู่ภายหลัง ให้ช่วยเหลือตามโครงการประชาม เสรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ป่าไม้ ๓) อนุมัติในหลักการให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนด หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขอบเขตการมีส่วนร่วมให้เหมาะสม อย่างรอบครอบ ๔) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำ แผนปฏิบัติงานและรายละเอียดการขอรับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ให้ทัน ในงบประมาณประจำปี ๒๕๕๑	ให้ช่วยเหลือตามโครงการ เศรษฐกิจพอเพียง
๔	๒๔ กรกฎาคม ๕๐	เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเสนอ ดังนี้ ๑. โครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ ๒. โครงการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ ๓. โครงการสำรวจข้อมูลการปลูกไม้ยางพาราของราษฎร ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๑ ๔. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนภาพถ่าย ทางอากาศ ออร์โธรี ๑ : ๔,๐๐๐ ให้กรมป่าไม้ และกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ใช้ปฏิบัติงานตามโครงการ ดังกล่าวต่อไป	เป็นการเห็นชอบโครงการ และให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ ออร์โธรี ๑ : ๔,๐๐๐ (ปี ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖) เพื่อดำเนินการตรวจสอบ การถือครองที่ดินตาม มติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑
๕	๑๔ ตุลาคม ๕๑	เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาดิน ๓ จังหวัด ชายแดน ภาคใต้ ในพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี เห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาดิน ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี ตามที่ศูนย์อำนวยการ ขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) เสนอ โดยเห็นชอบให้ตัดโค่นยางพาราที่หมดอายุ เพื่อปลูกใหม่ในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ ๔ ของพื้นที่ปัญหาดิน โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาและให้เพิ่มผู้แทนองค์การ	เป็นการเห็นชอบให้ ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ที่ดินเฉพาะในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี ใช้หลักการพิสูจน์สิทธิ ว่าอยู่ก่อนหรือหลังการ ประกาศเขตอุทยาน แห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		อุตสาหกรรมป่าไม้ และกรมทรัพยากรธรณี เป็นคณะกรรมการ ทั้งนี้ ให้ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) รับความเห็นของ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพิจารณา ดำเนินการด้วย ให้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิที่ดินของราษฎรที่อยู่ในเขตอุทยาน แห่งชาติ และในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยให้อำเภอแต่งตั้ง คณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในการถือครอง หากมีการถือครอง ก่อนประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติ และมีการทำประโยชน์ต่อเนื่อง ให้กันพื้นที่ทำกินออกจาก เขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายนั้น โดยเร่งด่วน ให้เร่งรัดดำเนินการตามแนวทางในพื้นที่อำเภอบาเจาะ และอีก ๘ อำเภอ ในบริเวณอุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี ความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๑. การพิสูจน์สิทธิที่ดินของราษฎร หากถือครองก่อน <u>ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ</u> ให้กรมป่าไม้อนุญาตเข้าทำประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หากถือ ครองก่อนประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ ให้เพิกถอนและกำหนดให้ มีสภาพป่าสงวนแห่งชาติ และสามารถขออนุญาตเข้าทำ ประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ๒. การตัดโค่นยางพาราที่หมดอายุ สามารถดำเนินการได้ ต่อเมื่อมีการอนุญาต ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗	แล้วดำเนินการกับราษฎร ภายหลังการพิสูจน์สิทธิ หากอยู่ก่อนประกาศ เขตอุทยานแห่งชาติให้กัน พื้นที่ออกจากอุทยาน แห่งชาติโดยเร่งด่วน
๖	๒ มิถุนายน. ๕๓	เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล เห็นชอบหลักการ แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล ตามมาตรการฟื้นฟูระยะสั้น (๖-๑๒ เดือน) และระยะยาว (๑-๓ ปี) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนโยบาย ไปปฏิบัติในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดสตูล และจังหวัดระนอง ประกอบด้วย	เป็นการใช้แนวทาง พิสูจน์สิทธิโดยใช้ภาพถ่าย ทางอากาศ โดยแต่งตั้ง อนุกรรมการเป็นคณะ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ทำกิน (ประมงพื้นบ้าน) และที่อยู่

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		๕ ปัญหาหลัก คือ ๑. ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ๒. ปัญหาเรื่องให้การศึกษาแก่ชาวเล รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรการศึกษาท้องถิ่น ๓. ปัญหาเรื่องฟื้นฟูวิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิมรวมทั้งการพัฒนาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง ๔. ปัญหาเรื่องส่งเสริมสุขภาพและบริการสาธารณสุข ๕. ปัญหาเรื่องจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชน และให้พิจารณาการจัดทำโฉนดชุมชน อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ โดยเฉพาะในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าชายเลน จึงให้กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดแนวทางให้ชัดเจนเหมาะสม ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางฟื้นฟูปัญหาเรื่องที่ทำกินและที่อยู่อาศัย <u>ระยะสั้น</u> ให้พิสูจน์สิทธิที่อยู่อาศัยโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ และวิธีอื่นๆ โดยแต่งตั้งอนุกรรมการเป็นการเฉพาะ เสนอให้ผ่อนปรนพิเศษ ในการประกอบอาชีพประมงที่ใช้อุปกรณ์ดั้งเดิมในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติ และเขตอนุรักษ์อื่นๆ <u>ระยะยาว</u> ให้กำหนด พื้นที่เขตวัฒนธรรมพิเศษ ที่เอื้อต่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสังคม วัฒนธรรมเฉพาะ	อาศัย กำหนดให้ผ่อนพิเศษในพื้นที่
๗	๓ สิงหาคม ๕๓	เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง เห็นชอบหลักการ แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ ตามมาตรการฟื้นฟู และช่วยเหลือ <u>ระยะสั้น</u> (๖-๑๒ เดือน) และ<u>ระยะยาว</u> (๑-๓ ปี) ใน ๕ ประเด็น คือ ๑. ประเด็นอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม ๒. ประเด็นการจัดการทรัพยากร ๓. ประเด็นสิทธิในสัญชาติ ๔. ประเด็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ๕. ประเด็นการศึกษา ประเด็นการจัดการทรัพยากร ให้เพิกถอนพื้นที่ป่าไม้ อนุรักษ์ ป่าสงวนที่ทับซ้อนกับที่ทำกินและอยู่อาศัยของชาว	ใช้หลักข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ของการอยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่อยู่เดิมมานาน <u>ก่อนการประกาศเขตป่าอนุรักษ์</u> โดยให้เพิกถอนพื้นที่จากป่าอนุรักษ์ และป่าสงวนแห่งชาติ

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		กะเหรี่ยง ยุติการจับกุมและให้การคุ้มครองชุมชนดั้งเดิม จัดตั้ง คณะกรรมการเพื่อกำหนดเขตพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัย ส่งเสริม ระบบไร่หมุนเวียน ให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ส่งเสริม เกษตรพอเพียงหรือเกษตรทางเลือก ส่งเสริมความหลากหลาย ทางชีวภาพในชุมชน และสนับสนุนการออกโฉนดชุมชน	
๘	๗ กรกฎาคม ๕๘	เรื่อง การจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) รับทราบแนวทางการจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่ สูงชัน (เขาหัวโล้น) ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายงาน ทั้งนี้ ในการดำเนินการ ตามมาตรการต่างๆ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเน้นการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับ ประชาชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอันดับแรก โดยมีแนวทาง การจัดการป่าเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) คือ ๑. แนวคิดในการดำเนินการแบ่งเป็น (๑) การควบคุมดูแลพื้นที่ (๒) การดูแลคน (๓) การพัฒนาด้านการเกษตร ๒. เป้าหมายดำเนินการ คือ (๑) พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน ไม่น้อยกว่า ๘.๖ ล้านไร่ ภายในระยะเวลา ๒๐ ปี (๒) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน ในพื้นที่สูงให้สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียง และยั่งยืนตามแนว พระราชดำริ (๓) สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) ลดมูลค่าความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) การสร้างความเข้าใจทุกภาคส่วน (กระทรวง มหาดไทย)	เป็นการจัดการพื้นที่ที่ เสื่อมสภาพจากการปลูกพืช เชิงเดี่ยวในพื้นที่ที่เป็น แหล่งต้นน้ำลำธาร โดยใช้ ยุทธศาสตร์ ๗ ด้าน ในการ จัดการพื้นที่ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่	สาระสำคัญของมติ	สรุปหลักการจัดการพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ของมติ คณะรัฐมนตรี
		๒) การจัดระเบียบคนและพื้นที่ (กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ๓) การป้องกันและรักษาป่า (กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ๔) การฟื้นฟูระบบนิเวศ (กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ๕) การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ (กระทรวง เกษตรและสหกรณ์) ๖) การสร้างองค์ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ) ๗) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน (กระทรวงมหาดไทย) ๓. แผนการปฏิบัติต่อไป จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ของแต่ละหน่วยงาน ในกรอบของคณะกรรมการนโยบาย ที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในพื้นที่นาร่อง (จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดน่าน) และนำผลการปฏิบัติในพื้นที่นาร่องมาจัดทำ แผนแม่บท และแนวทางดำเนินงาน (Road Map) รวมทั้ง ขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป	

๔) ปัญหา/แนวทางแก้ไข การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

๔.๑) มติคณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาพิสูจน์การครอบครองไม่ตรงกัน มีทั้งก่อน/หลัง
การประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และก่อน/หลังการประกาศเขตป่าอนุรักษ์

๔.๒) ราษฎรไม่แจ้งการครอบครองที่ดิน และบางส่วนปฏิเสธไม่ยอมรับมติคณะรัฐมนตรี ๓๐
มิถุนายน ๒๕๔๑

๔.๓) แปลงที่ดินบางส่วนที่อาจพิสูจน์พบว่าอยู่ก่อนประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก
อาจมีตำแหน่งที่กระจายเข้าไปในเขตป่าแบบไม่ต่อเนื่องกับแปลงอื่นๆ (ขมครก) และบางแปลงอาจมีผลการตรวจสอบ
พิสูจน์การครอบครองที่ดิน อยู่ก่อนฯ / อยู่หลังฯในแปลงเดียวกัน

๔.๔) พื้นที่ไร้หมุนเวียนบางแห่ง การกำหนดขอบเขต และการตรวจสอบร่องรอย
โดยภาพถ่ายทางอากาศช่วงปีเดียว (ภาพปี ๒๕๔๕) ขาดการยอมรับของชุมชน

๔.๕) กฎหมายที่ใช้บังคับดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจในการอนุญาต
ให้บุคคลหรือหน่วยงานจัดระเบียบการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

๔.๖) การดำเนินงานส่วนใหญ่หน่วยงานราชการไม่สามารถหาพื้นที่แห่งใหม่เพื่อเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ล่อแหลมได้

๔.๗) การเปลี่ยนแปลงประเภทการใช้ประโยชน์ของพื้นที่จากที่เคยแจ้งลงทะเบียนไว้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจากเดิมได้

๔.๘) การเปลี่ยนแปลงผู้ครอบครองที่ดินจากที่เคยแจ้งลงทะเบียนไว้

๔.๙) ปัญหาทางด้านเทคนิคของการรังวัด และแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิสูจน์การครอบครองที่ดินรายแปลงที่ต้องใช้ความชำนาญ และความละเอียดรอบครอบ

๕) ข้อเสนอขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้มีความหลากหลาย เช่น

๕.๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน

จากรายงานข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีการตรวจสอบพื้นที่ทับซ้อนของป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ ส.ป.ก. ท้องที่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ (หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๑๐/๒๙๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕) สรุปได้ดังนี้

(๑) ราษฎรที่ครอบครองที่ดินอยู่ก่อนวันประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ให้ออกหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป

(๒) กรณีผู้บุกรุกโดยเจตนาขัดแจ้งภายหลังมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ รัฐต้องดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาดโดยไม่พิจารณาให้สิทธิใดๆ

(๓) กรณีเป็นผู้รับโอนสิทธิจากผู้บุกรุกตามข้อ ๒ โดยเป็นผู้รู้เห็นเป็นใจ จ้างวานส่งเสริมเพื่อรับโอนสิทธินั้นเป็นของตน รัฐต้องดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาดเช่นกัน

(๔) กรณีรับโอนสิทธิมาโดยไม่สุจริต เช่น รู้ว่าเป็นเขตป่า หรืออยู่ระหว่างบังคับใช้กฎหมาย ควรที่จะไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิเช่นเดียวกับข้อ ๒

(๕) กรณีมีการโอนสิทธิ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ภายหลังการตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดิน ถ้าเป็นผู้กระทำโดยสุจริต ควรได้รับการผ่อนผันช่วงเวลาหนึ่ง โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขห้ามก่อสร้างเพิ่มเติม และให้ปลูกต้นไม้ให้เต็มพื้นที่หากไม่ปฏิบัติให้ออกจากพื้นที่ทันที

๕.๒) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ได้เสนอมาตรการป้องกันการทุจริตและการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ตามปรากฏในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘ รับทราบสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/๑๒๒๗๑ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘) โดยมีข้อเสนอ : ให้รัฐบาลเร่งรัดพิสูจน์การครอบครองในที่ดินป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี พร้อมทั้งกำหนดแนวทางดำเนินการรับรองสิทธิและการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบให้ชัดเจน โดยรัฐต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ ส่วนการดำเนินการกรณีผู้บุกรุกพื้นที่ป่าไม้โดยเจตนา

ชัดเจน ภายหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ให้ดำเนินการตามแนวทางผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอ และยังได้เสนอวิธีการปฏิบัติโดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เร่งรัดการดำเนินการพิสูจน์การครอบครองให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณเพื่อเร่งรัดการพิสูจน์การครอบครองให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี ให้เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๖) ข้อเสนอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีการตั้งคณะทำงานพิจารณาการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. รวมถึงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งในส่วนของสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เมื่อวันที่ ๓๐ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมมารวย การ์เด็น กรุงเทพฯ สรุปได้ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่านุรักษ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเด็น	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง/ตะวันออก	ภาคใต้
๑. ราษฎรที่สามารถให้อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตป่านุรักษ์ตามกฎหมาย คือราษฎรที่อยู่อาศัยหรือทำกินแต่เดิมมาก่อน มีใช้บุกรุกใหม่โดยใช้ภาพถ่ายออร์โธรี มาตราส่วน ๑: ๔,๐๐๐ ปี ๒๕๔๕ หรือ ๒๕๔๖ ร่วมกับพยานหลักฐานอื่น ในการตรวจสอบคุณสมบัติว่า “เป็นผู้อยู่อาศัยหรือทำกินเดิม”	- เห็นด้วยกับการใช้ภาพถ่ายออร์โธรี ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ - กำหนดให้ใช้หลักฐานอื่นที่ชุมชนนำมาประกอบในกระบวนการตรวจสอบ - ให้มีการจัดการโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	- นอกจากใช้ภาพถ่ายออร์โธรี ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๖ แล้วให้ใช้พยานหลักฐานที่เป็น พยานบุคคล วัตถุพยาน ประกอบด้วย โดยวิถีของคนอีสาน จะเป็นหัวไร่ปลายนาในพื้นที่ด้วย	- เห็นด้วยกับการใช้ภาพถ่ายออร์โธรี ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๖ ควรใช้คุณสมบัติบุคคลประกอบด้วย - ภาพถ่ายออร์โธรีมีความชัดเจนในการตรวจสอบมากนักน้อยเพียงใด	- เห็นด้วยกับการใช้ภาพถ่ายออร์โธรี ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๖ โดยให้ใช้พยานหลักฐานอื่น เช่น สิ่งปลูกสร้าง ไม้ผล ใบเสียวภาษาโบราณ ที่ในกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และพยานบุคคล
๒. ขนาดจำนวนพื้นที่ทำกินที่มีความเหมาะสมในการดำรงชีพต่อครอบครัวควรมีจำนวนกี่ไร่	- เท่าที่มีอยู่จริงแต่ไม่เกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ ส่วนเกินขอคืน โดยไม่รวมถึงครอบครัวขยาย - ขนาดพื้นที่ขึ้นอยู่กับขนาดความเหมาะสมของครอบครัว	- เท่าที่มีอยู่จริงแต่ไม่เกินครอบครัวละ ๒๕ ไร่ ส่วนเกินให้ฟื้นฟูป่าโดยชุมชน - ให้อยู่ในระดับความเหมาะสมของพื้นที่	- ไม่เกิน ๑๐ ไร่ ต่อครอบครัว - ไม่เกิน ๒๕ ไร่ ต่อครอบครัว แต่ใน ๒๕ ไร่ ให้ปลูกป่า ๕ ไร่	- ตามการถือครองจริงแต่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ต่อคน
๓. วิธีการในการกำหนดให้ทำกินในรูปแบบการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับการรักษาระบบนิเวศตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ควรเป็นรูปแบบใด	- รูปแบบการปลูกพืชผสมผสานเชิงท่องเที่ยว และในรูปการอนุรักษ์ดินและน้ำ และทำฐานข้อมูลรายแปลงเพื่อป้องกันการขยายพื้นที่	- สร้างแรงจูงใจให้ชาวบ้านปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ และสามารถตัดฟันได้โดยการแก้ไขกฎหมายบางมาตรา - รูปแบบการผลิตต้องเป็นรูปแบบวนเกษตร และต้องลด ละ เลิกการใช้สารเคมี	- กำหนดรูปแบบการทำกิน ป้องกันการบุกรุกเพิ่มเติม (การรักษาที่ดินยากกว่าการหาที่ดิน) - กำหนดเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของคนกับป่า	- รูปแบบเกษตรผสมผสานพืชหลายระดับ ในหลักการของโฉนดชุมชน

ประเด็น	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง/ตะวันออก	ภาคใต้
๔. หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนลักษณะการทำกินจากพืชเชิงเดี่ยว ให้เป็นลักษณะการเพาะปลูกพืชร่วมกับต้นไม้หลายชนิด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการรักษาระบบนิเวศ ควรต้องมีมาตรการอย่างไร	- ห้ามปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเด็ดขาด - ห้ามปลูกไม้ต่างถิ่นที่รุกราน - ต้องแก้กฎหมายพืชในท้องถิ่นให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมพืชในท้องถิ่น	- ให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่า เช่น ค่าตอบแทนในการฟื้นฟูป่า	- กำหนดให้มีการทำกินในรูปแบบวนเกษตร โดยให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เข้าไปสนับสนุนการทำกิน - ให้มีการตรวจสอบการเปลี่ยนมือการครอบครองที่ดินทำกิน	- ให้เปลี่ยนเป็นแบบเกษตรผสมผสาน - ให้มีการปลูกไม้ในท้องถิ่นรอบแปลงที่ทำกินของเกษตรกร (๒ แถว) เพื่อเป็นแนวเขตและไม่ใช้สอยในครัวเรือน โดยปลูกแล้วต้องตัดได้ เว้นระยะไม่ริมห้วย ห้ามใช้ประโยชน์ ละเล็กล้างสารเคมี ไม่ซื้อขาย ให้สืบทอดตามวิถีชุมชน - ขอรับการสงเคราะห์จากกองทุนสวนยางได้ภายใต้การพิจารณาของกรรมการชุมชน
๕. ในพื้นที่ที่จะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ เช่น พื้นที่แหล่งต้นน้ำ ตามการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือ ๒ หากมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้าย ต้องกำหนดวิธีการต่อผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่ได้รับผลกระทบอย่างไร	- ให้จัดตั้งคณะทำงานภายใต้ PAC ของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลชั้นคุณภาพลุ่มน้ำอย่างละเอียด (๑๐ x ๑๐) ของ ดร. สุระ พัฒนะเกียรติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเจรจากับชุมชน - กรณีเป็นที่อยู่อาศัยในลุ่มน้ำ ๑ และ ๒ ให้คณะกรรมการเจรจาขอพื้นที่ในชุมชนเดิมย้ายไปอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำ ๓ หรือ ๔ โดยได้รับค่าชดเชยด้วย - กรณีเป็นที่ทำกินในลุ่มน้ำ ๑ และ ๒ ให้ลดการใช้พื้นที่อย่างมีเป้าหมายโดยการพิจารณาของคณะกรรมการ	- กรณีที่ราษฎรมีพื้นที่ทำกินเป็นแปลงกระโดด ให้สำรวจความสมัครใจ ว่าราษฎรจะออกจากพื้นที่หรือไม่ ถ้าเต็มใจจะมีค่าชดเชย - พื้นที่ที่เป็นชุมชนไม่ให้อพยพออก แต่ไม่ให้บุกรุกพื้นที่เพิ่ม และส่งเสริมการผลิตแบบไม่ทำลายระบบนิเวศ	- เยียวยาชดเชยผู้ครอบครองที่ดินเดิม - การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคต่างๆ ในระดับพื้นที่ ในการกำหนดเกณฑ์การพิจารณา โดยให้ คณะกรรมการ PAC เป็นผู้พิจารณา	- ให้ออกจากพื้นที่ให้ชดเชยพืชผลอาสิน และจัดพื้นที่รองรับ โดยได้ปรึกษาหารือและถามความสมัครใจของราษฎร - กรณีชุมชนใหญ่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ให้ผ่อนผัน ประกาศยกเว้นลุ่มน้ำชั้น ๑ ชั้น ๒ ให้เป็นพื้นที่พิเศษเฉพาะจุด

ประเด็น	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง/ตะวันออก	ภาคใต้
๖. หากมีความจำเป็นต้องหาพื้นที่เสื่อมโทรม ที่มีความเหมาะสม ภายในเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายที่อยู่บริเวณขอบป่า เพื่อรองรับราษฎรที่จำเป็นต้องเคลื่อนย้าย ควรดำเนินการในลักษณะและรูปแบบใด	- การอพยพเคลื่อนย้ายไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ให้คำนึงถึงเรื่องประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสม - หากจำเป็นต้องย้ายให้ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารในระดับรัฐบาลโดยสร้างความเข้าใจ การเจรจาทำยังงให้ยอมรับในพื้นที่ที่ได้รองรับไว้แล้ว	- หาเหตุผลไม่ได้ว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเป็นอย่างไร	- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่ และกำหนดกติกาการอยู่ร่วมกันของคนกับป่า - ควรจะจัดให้อยู่เฉพาะในเขตป่าสงวนฯ เนื่องจากป่าอนุรักษ์ควรรักษาให้คงอยู่ในสภาพเดิม	- ลักษณะแบบแปลงรวม ห้ามซื้อห้ามขาย และให้พื้นที่ทำกินเท่าพื้นที่ทำกินเดิมไม่เกิน ๑๕ ไร่ ต่อคน โดยสนับสนุนสาธารณูปโภคพื้นฐาน
๗. รูปแบบการให้อยู่ภายในเขตป่าอนุรักษ์ ควรกำหนดการอนุญาตในลักษณะใด และควรมีเงื่อนไขกำกับการอนุญาตอย่างไร	- กำหนดรูปแบบและหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามามีบทบาทได้อย่างไร ต้องมีกฎหมาย ระเบียบรองรับ - กำหนดเงื่อนไขสำคัญในพื้นที่ต้นน้ำห้ามใช้สารเคมีและการก่อสร้างให้ผ่านการพิจารณาเท่าที่จำเป็น - ควรเป็นในรูปแบบหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ - กำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษ เช่น โครงการพระราชดำริ	- ให้ใช้แนวทางเอนดูชุมชนมาปรับใช้ในเรื่องของพื้นที่ที่อนุญาต - เพิกถอนพื้นที่ออกจากพระราชบัญญัติ แล้วให้ราษฎรอยู่อาศัย - กำหนดกรอบใบอนุญาต เช่น ให้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง และอาจอนุญาตในรูปแบบพิเศษ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการที่ประชาชนผู้เดือดร้อนมีส่วนร่วมในการจัดการ ใช้รูปแบบการจัดการที่ดินแบบกรรมสิทธิ์แปลงรวมโดยให้มีเงื่อนไขการรับรองการทำประโยชน์ โดยต้องมีการอนุรักษ์ร่วมด้วย เช่น “เขตเศรษฐกิจอนุรักษ์พิเศษ”	- สามารถทำกินในพื้นที่เดิม พร้อมทั้งปลูกป่าตามที่กำหนดในพื้นที่ผ่นผืน และให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบพื้นที่ว่าการซื้อขายเปลี่ยนมือหรือไม่ - ควรพัฒนาระเบียบและกฎหมาย	- ลักษณะแปลงรวม รั้ววัดที่ชัดเจน ทั้งพื้นที่ขอบเขตแปลงใหญ่และแปลงย่อย โดยวงพื้นที่ป่าออก ใครบุกรุกขายพื้นที่ให้ผลักดันออกนอกชุมชน - บริหารจัดการร่วมกันและมีคณะกรรมการระดับชุมชน - มีกติกาชุมชน เช่น ไม่ใช้สารเคมี ต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการซื้อขาย สามารถสืบทอดวิถีวัฒนธรรมทางทายาทโดยธรรม

ประเด็น	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง/ตะวันออก	ภาคใต้
๘. การดำเนินการกับราษฎรผู้บุกรุกใหม่ <u>ที่มีใช้ผู้อยู่อาศัยหรือทำกินเดิม</u> หากเป็นบุคคลผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ควรมีมาตรการดำเนินการอย่างไร	- ต้องตีความ หรือกำหนดนิยามคำว่า ผู้ยากไร้ให้ชัดเจนก่อน เมื่อกำหนดได้แล้ว จึงนำไปใช้ คณะกรรมการจัดที่ดินจังหวัด หากไม่ใช่ผู้ยากไร้ให้ออกจากพื้นที่สถานเดียว หากใช้ผู้ยากไร้ ให้คณะกรรมการพิจารณาให้การพัฒนาอาชีพ	- ผู้ยากไร้ควรได้รับการช่วยเหลือ เหมือนกับคนที่อยู่ก่อน - ควรอพยพออกจากพื้นที่ป่า และหาพื้นที่ใหม่ หรือชดเชย ตามความเหมาะสม หากพิสูจน์ได้ ควรให้สิทธิแก่ราษฎร และชะลอการดำเนินการกับราษฎร ตามคำสั่ง คสช. แต่ก็ต้องหาวิธีในการแก้ไข โดยให้มีกลไกในการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม และให้ชุมชนขอใช้ประโยชน์ในรูปแบบสหกรณ์	- จับกุม และให้คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ (คทช.) จังหวัด ดำเนินการ (เฉพาะผู้ยากไร้) เก็บพื้นที่ไว้รองรับราษฎรจากพื้นที่ต้นน้ำชั้น ๑, ๒ ที่อาศัย/ทำกินเดิม และกำหนดรูปแบบการประกอบอาชีพ เพื่อรองรับกรณีครอบครัวขยาย - ดำเนินการจับกุมโดยเฉียบขาดทั้งสิ้น ทั้งที่ยากไร้และไม่ยากไร้ โดยผู้ยากไร้ได้รับการเยียวยา - ใช้หลักการ โดยให้สารภาพขอคืนพื้นที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่แจ้งให้จับกุม หากเป็นพื้นที่ต้นน้ำให้อพยพไปในพื้นที่ คทช.	- มาตรการดำเนินการกับราษฎรผู้บุกรุกใหม่ หากเป็นบุคคลผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ให้จัดสรรพื้นที่ใหม่ โดย คทช.
๙. ประเด็นอื่นๆ	- ควรกำหนดให้มีพื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่ตามประเพณีสาธารณะที่ชุมชนบนที่สูงใช้ประโยชน์ - ควรมีเวทีคู่ขนานภาคประชาชน (เพื่อรับฟังความเห็นเกี่ยวกับคำถามทั้ง ๘ ข้อ) - ชุมชนที่ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ควรมีกติกา ระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษทางสังคม	- ต้องใช้กลไกความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะให้ประชาชนผู้เดือดร้อนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกลไกดังกล่าว - จัดใช้มติคณะรัฐมนตรีในลุ่มน้ำชั้น ๑ และ ๒ - แก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง	- การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยากไร้ คำนิยาม “ยากจน” โดยใช้เกณฑ์จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และประชาชนในพื้นที่โดยเจ้าหน้าที่ต้องมีจิตวิญญาณในการปฏิบัติงาน ประชาชนต้องเลิกการขายที่ดินทำกิน และหายุทธศาสตร์ใหม่ในการดำเนินงาน - การขึ้นทะเบียนผู้ยากไร้ ควรกำหนดเวลาให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๐	- กรณียุ่ก่อน แล้วถูกดำเนินคดี เสนอให้หายยกเลิกคดี และทำกินพื้นที่เดิม เว้นแต่พื้นที่นั้นเป็นป่าแล้ว - กรณีให้ย้ายออกจากบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือ ๒ ให้จัดสรรไปอยู่พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติหรือ สปก.ด้วย - ควรมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับพื้นที่ให้ทำกิน - ไม่ขอเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์การครอบครองตามมติ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ - ในการแก้ปัญหาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินคดี ต้องมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนโดยให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศประสานอัยการและศาล หากถูกดำเนินคดีอยู่ให้รัฐหาแนวทางการช่วยเหลือ

๒.๓) กฎหมายที่เป็นเครื่องมือหลักในการบริหารจัดการป่าอนุรักษ์ไม่เหมาะสมกับ สภาวะการณ์ปัจจุบัน

กฎหมายหลักที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้แก่ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยสรุปดังนี้

๒.๓.๑) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๑) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีข้อจำกัดในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าอนุรักษ์เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

(๒) เกิดความไม่สอดคล้องบางประการกับพันธสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) อนุสัญญานาโงยา ประกอบกับพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่มีบทบัญญัติกรณีการใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเชิงการค้า จะต้องมีการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

(๓) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่มีบทบัญญัติรองรับพื้นที่วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ยังมีหลักการที่ล้าสมัย มุ่งเน้นข้อห้ามข้อผิด ลักษณะเป็นกฎหมายอาญามากกว่าหลักการจัดการทรัพยากรเมื่อเกิดปัญหาการกระทำ ความผิดตามข้อห้ามเจ้าหน้าที่จึงมีทางเลือกน้อยในการจัดการกับปัญหา เช่น พบพื้นที่ถูกยึดครอง แ้วถาง ต้องจับกุมดำเนินคดีนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งบางกรณีก็เหมาะสม แต่บางกรณีเจ้าหน้าที่ต้องตกเป็นจำเลยของสังคม

(๕) ขาดกระบวนการจัดการอย่างมีส่วนร่วม รวมถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการ รวมถึงวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการเพื่อเกิดความต่อเนื่องในการพิจารณา

(๖) ขาดการจัดการที่ใช้หลักวิชาการจึงมีความจำเป็นจะต้องกำหนดให้คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติต้องพิจารณาแผนการจัดการและเขตการจัดการ ซึ่งมีมาตรการในการจัดการที่ชัดเจนแตกต่างกันในแต่ละเขตการจัดการ

(๗) บทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือพืชผลอาสินออกไปจากอุทยานแห่งชาติ ทำให้การควบคุมดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

(๘) เนื่องจากบางกรณีเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นในการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้มีบทบัญญัติในการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การดูแลรักษาความปลอดภัยและจัดระบบเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว

(๙) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่มีบทบัญญัติกรณีบรรดาอสังหาริมทรัพย์จำพวกสิ่งปลูกสร้างที่ตกเป็นของแผ่นดินจากการกระทำผิดในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ โดยอาจนำมาใช้ประโยชน์ในการกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

(๑๐) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่มี ข้อบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เหมาะสม เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย การให้สิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วนมีระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคตจึงมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้เกิดความสอดคล้องมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

(๑๑) เนื่องจากนโยบายรัฐบาล นโยบายที่ ๑๑ การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและให้เกิดความยุติธรรมแก่ราษฎรที่ยากจน หรือผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับความคุ้มครองจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเยียวยาผู้บริสุทธิ์

(๑๒) เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้มีการทบทวนกฎหมายทุกๆ ๕ ปี เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการบริหารจัดการ จึงนำมาสู่การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

๒.๓.๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มีข้อจำกัดในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าอนุรักษ์เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

(๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังไม่มีบทบัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลและชุมชน ชุมชนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังไม่มีบทบัญญัติรองรับพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศ เช่น การกำหนดมาตรการการเข้าถึงทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยผู้ที่เก็บหรือรวบรวมทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเชิงทางการค้า นอกจากจะได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้วยังจะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อีกด้วย

(๔) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติให้สิทธิบุคคลหรือชุมชนที่ถูกประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทับซ้อน โดยให้มีสิทธิร้องขอให้มีการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิได้ ถ้าผลการพิสูจน์ปรากฏว่าได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินอยู่ก่อนที่ดินแปลงนั้นก็จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ได้ แต่ถ้าพิสูจน์แล้วปรากฏว่าไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอาจจ่ายค่ารื้อถอนให้หรือไม่ก็ได้

(๕) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติให้จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๖) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๗) การแบ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ออกจากกรมป่าไม้ทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีหน่วยงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตั้งอยู่ ซึ่งจะมีปัญหาในเรื่องของอำนาจหน้าที่และการประสานงานในด้านการป้องกันปราบปราม

(๘) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้บัญญัติให้มีการฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายจากการทำลายพื้นที่ป่าไม้ จึงต้องนำมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นำมาปรับใช้ในการดำเนินคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายและกรณีที่ถูกกระทำผิดเป็นบุคคลต่างด้าวไม่อาจบังคับคดีได้ เนื่องจากจำเลยมีฐานะยากจน มีหนี้สิน ไม่ปรากฏว่ามีภูมิลำเนา และทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร เป็นต้น

(๙) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำผิดรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือพืชผลอาสินออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทำให้การควบคุมดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพ

(๑๐) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีหลักการที่ล้าสมัย มุ่งเน้นข้อห้าม ข้อผิด ลักษณะเป็นกฎหมายอาญามากกว่าหลักการจัดการทรัพยากร เมื่อเกิดปัญหาการกระทำผิดตามข้อห้ามเจ้าหน้าที่จึงมีทางเลือกน้อยในการจัดการกับปัญหา เช่น พบพื้นที่ถูกยึดครอง แผ้วถางต้องจับกุมดำเนินคดีนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมซึ่งบางกรณีก็เหมาะสม แต่บางกรณีเจ้าหน้าที่ต้องตกเป็นจำเลยของสังคม

(๑๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติรองรับพื้นที่สวนรุกขชาติ และสวนพฤกษศาสตร์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๒) บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการ ได้แก่

(๑๒.๑) ความหมายของคำนิยามในกฎหมายยังไม่ชัดเจน เช่น คำว่า “สัตว์ป่า” มีการยกเว้นบรรดาสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะซึ่งเป็นปัญหาในการควบคุมดูแลช้าง ลูกช้าง และงาช้าง เนื่องจากในการปฏิบัติจะไม่ทราบว่าเป็นช้างเลี้ยงหรือช้างป่า ลูกช้างเลี้ยงหรือลูกช้างป่า หรือไม่ทราบว่าเป็นงาช้างเลี้ยงหรืองาช้างป่า คำว่า “ซากของสัตว์ป่า” ไม่ได้กำหนดให้หมายความรวมถึง เลือด และไข ทำให้มีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย คำว่า “เพาะพันธุ์” มีความหมายซ้ำซ้อนกับการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ

(๑๒.๒) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติควบคุมการค้าผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า (มาตรา ๒๐) และควบคุมการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร (มาตรา ๒๓) แต่ไม่มีนิยามคำว่า “ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า” ว่ามีความหมายอย่างไร

(๑๒.๓) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาของผู้มีอำนาจอนุญาตภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ (มาตรา ๘) เห็นว่าในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกใช้บังคับแล้ว และถือเป็นกฎหมายกลางที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการดำเนินงานทางปกครองไว้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติมาตรา ๘ ในกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าอีกต่อไป

(๑๒.๔) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดที่ไม่ใช่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (มาตรา ๓๗) แต่ปรากฏว่าไม่มีบทบัญญัติลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างไร

(๑๒.๕) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการได้ โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ (มาตรา ๓๖) ซึ่งหมายความว่าเมื่อยื่นขออนุญาตต่ออธิบดีแล้วอธิบดีต้องนำเสนอคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติพิจารณาเป็นรายๆ ไป เห็นว่าจะเป็นภาระแก่คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติมากเกินไป ครั้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ออกเป็นระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ก็อาจทำได้โดยอนุโลม แต่คงไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๓๖ ดังกล่าว

(๑๒.๖) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ โดยกำหนดอายุการอนุญาตให้สิ้นสุดลงเมื่อผู้รับอนุญาตแจ้งเลิกการดำเนินการ (มาตรา ๒๙) ถือได้ว่าเป็นการกำหนดอายุการอนุญาตที่ยาวนานเกินไป อาจมีปัญหาในการควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

(๑๒.๗) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้ที่น่าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๒๘) แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าจนถึงปัจจุบันยังไม่มีการประกาศตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าภายในประเทศแต่อย่างใดคงมีแต่ด่านตรวจสัตว์ป่าระหว่างประเทศ จึงไม่มีผลในการบังคับใช้กฎหมายกรณีการนำเคลื่อนที่ภายในประเทศ

(๑๒.๘) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติให้เรียกเก็บค่าบริการและค่าตอบแทนนำเข้าเป็นเงินรายได้สัตว์ป่าและให้นำไปใช้จ่ายเพื่อการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (มาตรา ๔๖) เงินดังกล่าวนี้กฎหมายกำหนดให้ใช้จ่ายเพื่อการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นได้

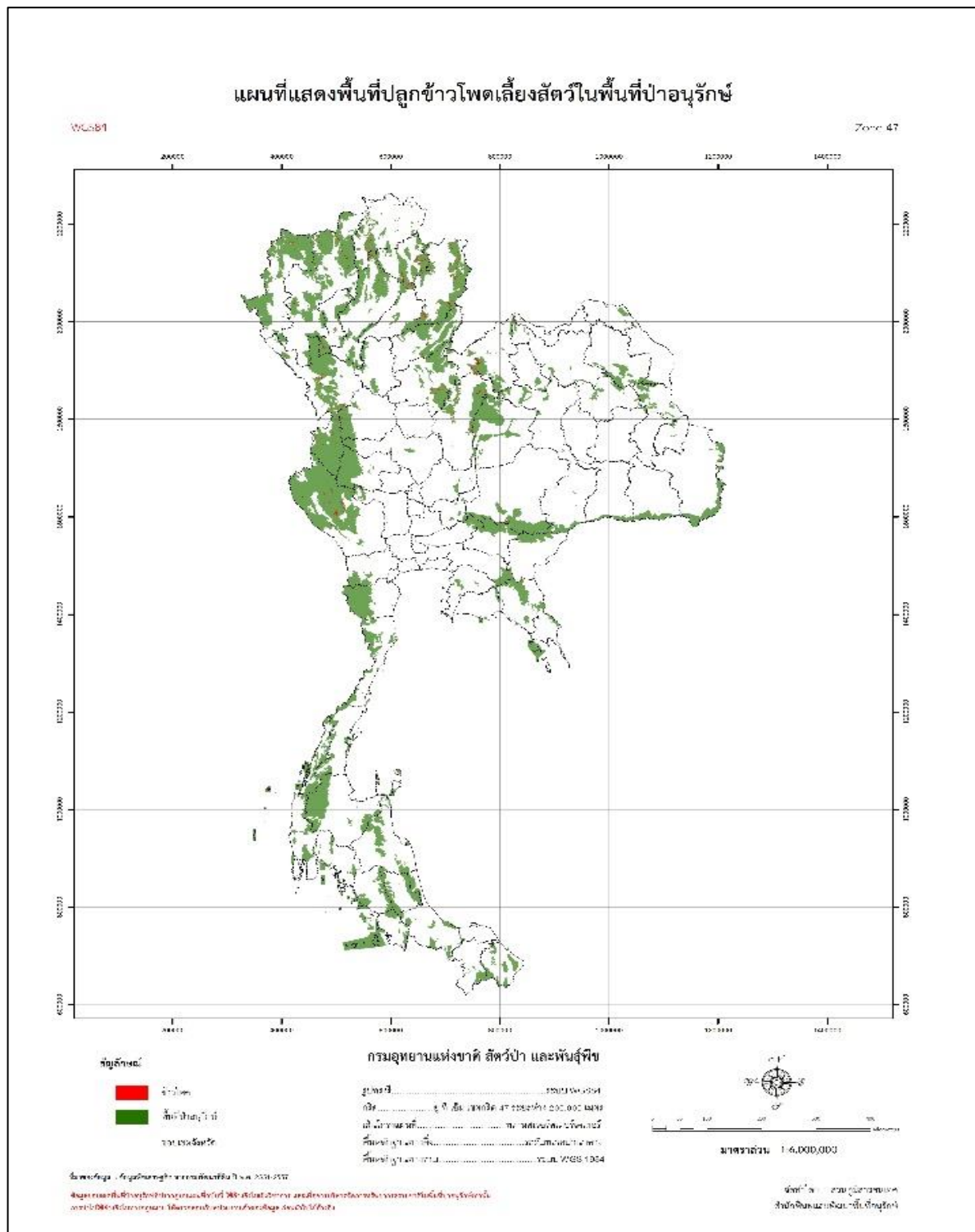
(๑๒.๙) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทกำหนดโทษที่ต่ำเกินไปไม่สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่มีฐานความผิดเดียวกัน

(๑๒.๑๐) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการกับไม้ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยห้ามมิให้จำหน่ายให้กับบุคคลใดที่มีใช้ส่วนราชการ (มาตรา ๕๔) เห็นว่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการไม้ของกลางดังกล่าวในกรณีเป็นไม้มีค่าและมีเป็นจำนวนมากสมควรกำหนดให้จำหน่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจได้ด้วย เช่น องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

(๑๒.๑๑) กฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีบทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ (มาตรา ๖๐) แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่ายังไม่มีกรมมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเปรียบเทียบแต่อย่างใด

๒.๔) ปัญหาการทำลายป่าป่านุรักษ์เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ

ปัจจุบันประเทศไทยรวมถึงในระดับนานาชาติเกิดปัญหาการขาดแคลนอาหารและพลังงาน ทำให้รัฐบาลและหน่วยงานภาคเอกชนพยายามส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพืชอาหาร พืชพลังงาน และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ข้าวโพด ยางพารา มันสำปะหลัง และปาล์ม ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยประชาชนในท้องถิ่นจนถึงผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ประกอบอาชีพดังกล่าว โดยรัฐมีมาตรการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจอย่างชัดเจน เช่น นโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕) จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ ไร่ นโยบายการประกันรายได้ของเกษตรกร การประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร การรับจำนำผลผลิต และมาตรการสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำในการลงทุน การดำเนินการเหล่านี้มุ่งหวังประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก แต่ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาต่อทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวคือ ประชาชนบางแห่งได้เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยขยายพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจเข้าไปในพื้นที่ป่าไม้ทำให้พื้นที่ป่าไม้บางแห่งถูกบุกรุก ในที่นี้ขอยกตัวอย่างพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่ป่านุรักษ์พบว่ามีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ดังแสดงในภาพที่ ๑๓ และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่อนุรักษ์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑, ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๗ ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่อนุรักษ์ ปี พ.ศ.๒๕๕๑/๒๕๕๕/๒๕๕๗^๗

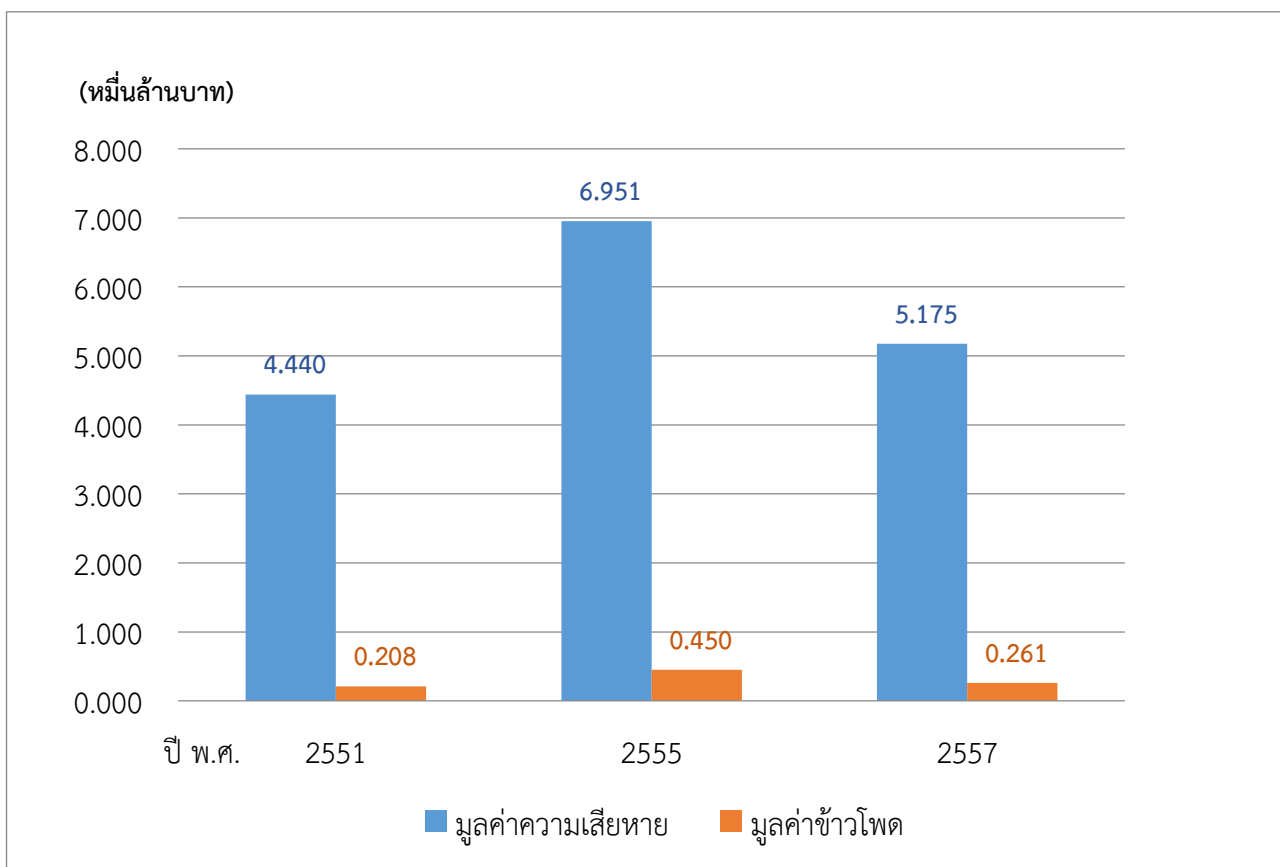
ประเภทป่าอนุรักษ์	๒๕๕๑			๒๕๕๕			๒๕๕๗		
	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑,๒	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓,๔,๕ และอื่นๆ	รวม	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑,๒	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓,๔,๕ และอื่นๆ	รวม	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑,๒	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๓,๔,๕ และอื่นๆ	รวม
๑. อุทยานแห่งชาติ	๐.๑๐๕๖๐	๐.๑๘๓๐๑	๐.๒๘๘๖๑	๐.๒๒๒๕๘	๐.๒๒๒๐๔	๐.๔๔๔๖๒	๐.๑๑๗๐๖	๐.๑๙๙๖๕	๐.๓๑๖๗๑
๒. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๐.๐๙๖๑๙	๐.๐๓๓๓๓	๐.๑๒๙๕๒	๐.๑๕๒๗๓	๐.๐๖๕๔๕	๐.๒๑๘๑๘	๐.๑๓๘๑๑	๐.๐๔๘๗๐	๐.๑๘๖๘๑
๓. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๐.๐๐๓๓๘	๐.๐๐๙๒๐	๐.๐๑๒๕๙	๐.๐๐๓๓๙	๐.๐๐๘๗๗	๐.๐๑๒๑๕	๐.๐๐๑๘๗	๐.๐๐๗๓๓	๐.๐๐๙๒๐
๔. เตรียมการฯ อุทยานแห่งชาติ	๐.๐๑๓๘๒	๐.๐๐๓๓๔	๐.๐๑๗๑๖	๐.๐๒๔๗๕	๐.๐๐๔๘๓	๐.๐๒๙๕๘	๐.๐๑๑๙๑	๐.๐๐๔๒๔	๐.๐๑๖๑๕
๕. เตรียมการฯ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๐.๐๐๐๙๑	๐.๐๐๐๐๑	๐.๐๐๐๙๓	๐.๐๐๔๒๙	๐.๐๐๐๕๕	๐.๐๐๔๘๔	๐.๐๐๐๓๔	๐.๐๐๐๑๐	๐.๐๐๐๔๔
๖. เตรียมการฯ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๐.๐๐๐๒๒	๐.๐๐๐๑๒	๐.๐๐๐๓๔	๐.๐๐๑๓๙	๐.๐๐๐๕๕	๐.๐๐๑๙๔	๐.๐๐๐๐๗	๐.๐๐๐๑๑	๐.๐๐๐๑๘
๗. วนอุทยาน	๐.๐๐๘๒๙	๐.๐๑๐๗๗	๐.๐๑๙๐๖	๐.๐๑๐๗๔	๐.๐๑๐๙๗	๐.๐๒๑๗๐	๐.๐๐๖๘๕	๐.๐๐๙๔๒	๐.๐๑๖๒๘
๘. สวนรุกขชาติ	๐.๐๐๐๐๔	๐.๐๐๐๐๘	๐.๐๐๐๑๒	๐.๐๐๐๐๔	๐.๐๐๐๐๘	๐.๐๐๐๑๓	๐.๐๐๐๐๐	๐.๐๐๐๐๕	๐.๐๐๐๐๕
รวม	๐.๒๒๘๔๕	๐.๒๓๙๘๗	๐.๔๖๘๓๒	๐.๔๔๙๙๑	๐.๓๑๓๒๔	๐.๗๖๓๑๕	๐.๒๗๖๒๒	๐.๒๖๙๖๐	๐.๕๔๕๘๒

^๗ ส่วนภูมิสารสนเทศ. ๒๕๕๘. การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่อนุรักษ์ ปี พ.ศ.๒๕๕๑/๒๕๕๕/๒๕๕๗. สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

เมื่อมีการทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพด จะทำให้การทำงานตามหน้าที่ในการให้บริการของพื้นที่ป่าเปลี่ยนแปลงไปในเชิงลบ การทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพดมีความเสียหายคิดเป็นมูลค่าของผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วย การสูญเสียดินและธาตุอาหารหลักในดินจากระบวนการกัดเซาะและพังทลาย โดยปริมาณผิวดินจะถูกพัดพาไปจากพื้นที่ ๓๖.๘๐ เท่าของป่าธรรมชาติ การสูญเสียน้ำจากการไม่ดูดซับน้ำฝนของดิน โดยทำให้น้ำไหลบ่าหน้าผิวดินเพิ่มมากขึ้น ๒.๔๗ เท่าของป่าธรรมชาติ อีกทั้งยังทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโดยเพิ่มความร้อนให้กับอากาศเหนือผิวดิน เมื่อคิดเป็นตัวเงินเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๙๔,๘๑๑ บาท/ไร่/ปี ซึ่งมูลค่าของผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมบางประการ หลังการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นไร่ข้าวโพด โดยมีรายละเอียดดังข้อมูลในตารางที่ ๕ และภาพที่ ๑๔

ตารางที่ ๕ ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมบางประการเมื่อมีการทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพด

ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ปริมาณ	มูลค่า (บาท/ไร่/ปี)
การสูญเสียน้ำ (ลบ.ม./ไร่/ปี)	๑๒.๘๔	๑๙๒.๖๐
การสูญเสียดิน (กก./ไร่/ปี)	๑๑,๖๖๗.๒๒	๕๑,๘๐๒.๔๕
การสูญเสียธาตุไนโตรเจน (กก./ไร่/ปี)	๐.๔๘	๑๖.๗๐
การสูญเสียธาตุฟอสฟอรัส (กรัม/ไร่/ปี)	๔.๐๖	๐.๓๘
การสูญเสียธาตุโพแทสเซียม (กรัม/ไร่/ปี)	๒๓.๓๗	๐.๐๒
อากาศที่ร้อนขึ้น (องศาเซลเซียส)*๑๗/๑๘	๐.๖๕	๔๒,๗๙๙.๒๓
รวม	-	๙๔,๘๑๑.๓๘

ภาพที่ ๑๔ เปรียบเทียบมูลค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวโพด

นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าอนุรักษ์ไม่เหมาะสม อาจเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดภัยแล้งและอุทกภัยได้ เนื่องจากสมรรถนะการซึมน้ำผ่านผิวดินของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ดังเช่น งานวิจัยของ พีรชัย (๒๕๓๗)^๘ ได้ศึกษาผลของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ต่อสมรรถนะการซึมน้ำผ่านผิวดิน โดยเก็บข้อมูลอัตราการซึมน้ำบริเวณ ป่าธรรมชาติ สวนป่า ไร่มันสำปะหลัง สวนยางพารา สวนทุเรียน และสวนเงาะ พบว่า ป่าธรรมชาติมีสมรรถนะการซึมน้ำผ่านผิวดินคงที่สูงที่สุดคือ ๕๑๖ มม./ชม. รองลงมาได้แก่ สวนยางพาราอายุ ๔ ปี ๓๑๒ มม./ชม. สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ ๒๕๖ มม./ชม. ไร่มันสำปะหลัง ๒๕๓ มม./ชม. สวนเงาะอายุ ๗ ปี นอกทรงพุ่ม ๑๖๐ มม./ชม. สวนทุเรียนอายุ ๖ ปีในทรงพุ่ม ๑๕๖ มม./ชม. สวนทุเรียนอายุ ๖ ปีนอกทรงพุ่ม ๑๔๘ มม./ชม. สวนเงาะอายุ ๗ ปีในทรงพุ่ม ๑๓๘ มม./ชม. สวนทุเรียนอายุ ๒๐ ปี นอกทรงพุ่ม ๑๓๖ มม./ชม. สวนเงาะอายุ ๑๗ ปีนอกทรงพุ่ม ๑๓๒ มม./ชม. สวนเงาะอายุ ๑๗ ปีในทรงพุ่ม ๘๑ มม./ชม. สวนทุเรียน ๒๐ ปีในทรงพุ่ม ๖๘ มม./ชม. และสวนยางพาราอายุ ๑๕ ปี ๕๔ มม./ชม. (ตารางที่ ๖)

^๘ พีรชัย กุลชัย. ๒๕๓๗. ผลของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ต่อสมรรถนะการซึมน้ำผ่านผิวดิน บริเวณสถานีวิจัยเพื่อรักษาต้นน้ำห้วยหินลาด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า สมรรถนะการซึมน้ำของดินมีความแตกต่างกันในแต่ละประเภทการใช้ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงจากสภาพป่าธรรมชาติไปเป็นพื้นที่เกษตร ส่งผลให้สมรรถนะการซึมน้ำของดินเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุในดิน และความพรุนของดินที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งดินจะมีความแน่นที่มากขึ้น ส่งผลให้สมรรถนะการซึมผ่านของน้ำในดินลดลง และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่พบที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ เนื่องจากมีสภาพใกล้เคียงกับป่าธรรมชาติ ส่วนสวนยางพาราอายุ ๔ ปี และไร่มันสำปะหลัง เนื่องจากสภาพพื้นที่เปิดโล่งมีการไถพรวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้โอกาสที่น้ำจะซึมผ่านผิวดินได้สูง

ตารางที่ ๖ อัตราการซึมน้ำบริเวณสถานีวิจัยเพื่อรักษาต้นน้ำห้วยหินลาด จังหวัดระยอง^๙

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	อัตราการซึมน้ำผ่านผิวดิน(มิลลิเมตร/ชั่วโมง)
ป่าธรรมชาติ	๕๑๖
สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์	๒๕๖
ไร่นาสำปะหลัง	๒๕๓
สวนยางพาราอายุ ๔ ปี	๓๑๒
สวนยางพาราอายุ ๑๕ ปี	๕๔
สวนเงาะอายุ ๗ ปีในทรงพุ่ม	๑๓๘
สวนเงาะอายุ ๗ ปี นอกทรงพุ่ม	๑๖๐
สวนเงาะอายุ ๑๗ ปี ในทรงพุ่ม	๘๑
สวนเงาะอายุ ๑๗ ปีนอกทรงพุ่ม	๑๓๒
สวนทุเรียนอายุ ๖ ปีในทรงพุ่ม	๑๕๖
สวนทุเรียนอายุ ๖ ปีนอกทรงพุ่ม	๑๔๘
สวนทุเรียน ๒๐ ปี ในทรงพุ่ม	๖๘
สวนทุเรียนอายุ ๒๐ ปี นอกทรงพุ่ม	๑๓๖

หมายเหตุ: สวนป่าเพื่อการอนุรักษ์ คือ พื้นที่ปลูกไม้ยางนาอายุ ๑๕ ปี และกระถินณรงค์อายุ ๒๐ ปี โดยมีพรรณไม้ป่าขึ้นผสม

๒.๕) ปัญหาไฟป่า

การเกิดไฟป่าก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งในการลดลงและสร้างความเสื่อมโทรมให้แก่พื้นที่ป่าไม้ ทั้งนี้จากสถิติการเกิดไฟป่าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกไฟไหม้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังภาพที่ ๑๕ และไฟป่าที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบ ดังนี้

^๙ พิรัชย์ กุลชัย. ๒๕๓๗. ผลของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ต่อสมรรถนะการซึมน้ำผ่านผิวดิน บริเวณสถานีวิจัยเพื่อรักษาต้นน้ำห้วยหินลาด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

๑) ผลกระทบต่อสังคมพืช โดยไฟป่าจะทำลายลูกไม้ กิ่งไม้ และไม้พื้นล่าง ทำให้เกิดการขาดช่วงของการสืบพันธุ์ทดแทนตามธรรมชาตินำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของป่า อีกทั้งยังทำให้การเจริญเติบโตของต้นไม้และคุณภาพของเนื้อไม้ลดลง

๒) ผลกระทบต่อดินป่าไม้ โดยเมื่อไฟป่าทำลายสิ่งปกคลุมดินทำให้ดินไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้เกิดการพังทลายได้ง่ายในฤดูฝน นอกจากนี้ยังทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง

๓) ผลกระทบต่อน้ำ โดยพื้นที่ที่เกิดไฟป่าขึ้นเป็นประจำทำให้ความสามารถในการดูดซับน้ำลดลงเมื่อฝนตกลงมาทำให้เกิดการไหลบ่าของน้ำอย่างรวดเร็วเกิดเป็นน้ำท่วมหรือน้ำป่าอย่างฉับพลัน ส่วนในฤดูแล้งก็จะเกิดภาวะภัยแล้งอันเนื่องมาจากปริมาณน้ำในแหล่งน้ำและน้ำใต้ดินลดลง

๔) ผลกระทบต่อสัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในป่า โดยไฟป่าทำลายสัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในป่าทุกชนิด อีกทั้งยังทำลายแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าทำให้ประชากรและความหลากหลายของสัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในป่าลดลง

๕) ผลกระทบต่อทรัพย์สิน สุขภาพและชีวิตของมนุษย์ โดยไฟป่าจะเผาผลาญทรัพย์สิน เรือสวนไร่นาของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้ชายป่า และก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและชีวิต

๖) ผลกระทบจากไฟป่าต่อเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว โดยไฟป่าจะทำลายความอุดมสมบูรณ์และความงดงามตามธรรมชาติ และยังเป็นสาเหตุของการเกิดหมอกควัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นหุบเขาทำให้ประสบกับปัญหาหมอกควันอย่างรุนแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี สร้างความเสียหายต่อการเดินทางและการท่องเที่ยวให้ต้องสูญเสียรายได้อย่างมหาศาล

๗) ผลกระทบจากไฟป่าต่อสภาวะอากาศของโลก โดยมีไฟป่าและหมอกควันไฟป่าเป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่งในการเกิดความแปรปรวนของสภาวะอากาศ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น (Global Warming) นำมาซึ่งฝนแล้ง ฝนตกนอกฤดูฤดูกาล ภัยแล้ง และวาตภัยมากขึ้น

การเกิดไฟป่าส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้าง โดยในด้านเศรษฐกิจไฟป่าจะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ความเสียหายต่อสภาพป่า และผลกระทบจากไฟป่า ทั้งนี้จากการศึกษาถึงความเสียหายต่อพื้นที่ป่าของบุญส่ง สมเพาะ พบว่า ไฟป่าสร้างความเสียหายต่อป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณคิดเป็นเงิน ไร่ละ ๖,๑๗๘.๒๕ บาท และเมื่อพิจารณาข้อมูลจากสถิติการเกิดไฟป่าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึงปัจจุบัน ซึ่งพบว่า มีพื้นที่เสียหายจากไฟป่าปีละประมาณ ๑๒๒,๗๕๕.๖๑ ไร่ จะคิดเป็นมูลค่าความเสียหายต่อพื้นที่ป่ามากกว่าปีละ ๗๕๐ ล้านบาท

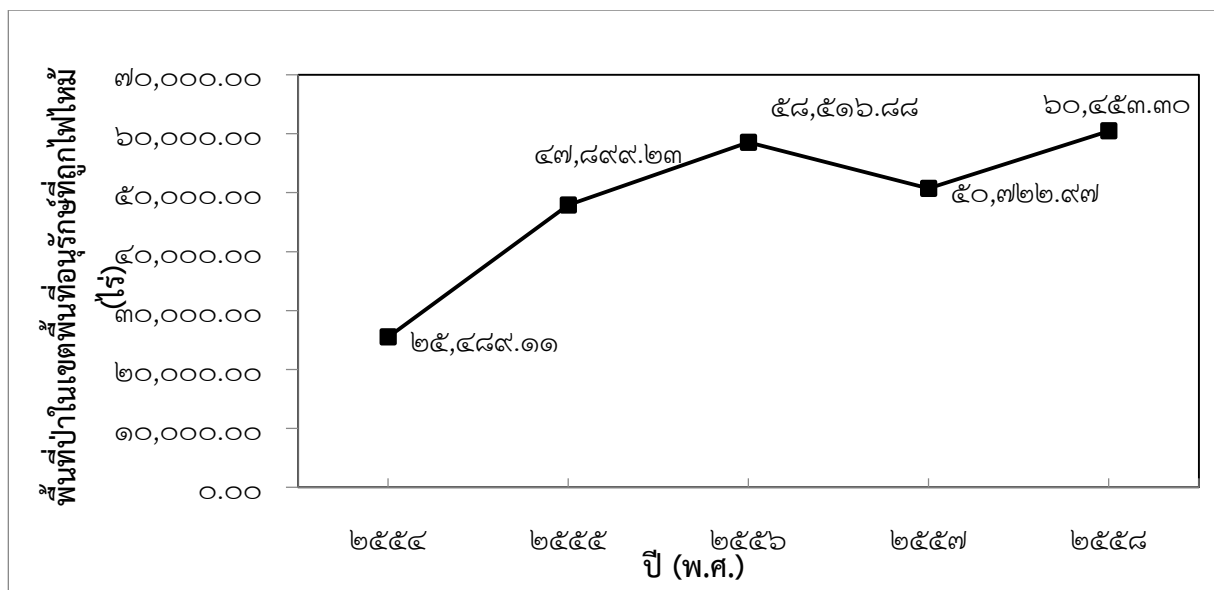
ในส่วนของไฟฟ้าซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาหมอกควันมีผลกระทบที่สำคัญ ดังนี้

๑) ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย โดยหมอกควันไฟฟ้าจะเป็นสาเหตุสำคัญของ ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ ๑) กลุ่มโรคตาอักเสบ ๒) กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด ๓) กลุ่มโรคทางเดินหายใจ และ ๔) กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนทำให้ต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลจำนวนมาก โดยในช่วงระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน ๒๕๕๙ พบว่า มีผู้ป่วยในกลุ่มโรคดังกล่าวในพื้นที่ภาคเหนือถึง ๘๑๒,๖๐๘ คน จำแนกเป็น

- กลุ่มโรคตาอักเสบ	จำนวน ๒๖,๗๖๕ คน
- กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด	จำนวน ๔๔๕,๙๒๔ คน
- กลุ่มโรคทางเดินหายใจ	จำนวน ๓๐๓,๔๙๘ คน
- กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ	จำนวน ๔๓,๔๒๑ คน

๒) ผลกระทบต่อการคมนาคมและการท่องเที่ยว โดยหมอกควันที่ปกคลุมพื้นที่ทำให้ทัศนวิสัยในการมองเห็นต่ำจนเครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้ตามปกติจนต้องมีการยกเลิกหรือเลื่อนเที่ยวบิน และปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยและการสัญจรบนเส้นทางหลวงก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนทำให้ในห้วงของการเกิดวิกฤตหมอกควันจนส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง

๓) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยไฟฟ้าที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพป่าและสภาพภูมิอากาศ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมตามมา

ภาพที่ ๑๕ พื้นที่ป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่ถูกไฟไหม้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘^{๑๐}

๒.๖) อัตรากำลังในการป้องกันรักษาป่าอนุรักษ์ไม่เพียงพอ

อัตรากำลังในทุกประเภทของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๑,๓๙๐ คน (ตารางที่ ๗) โดยมีภารกิจที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ถึงจำนวนพนักงานพิทักษ์ป่าและเจ้าหน้าที่ตรวจป่าซึ่งมีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในภาคสนาม พบว่า มีเพียงประมาณ ๔,๕๐๐ คน ซึ่งต้องป้องกันรักษาป่าอนุรักษ์ในสัดส่วนประมาณ ๑ คน ต่อ ๑๖,๐๐๐ ไร่

^{๑๐} กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. ๒๕๕๘. รายงานข้อมูลสถิติ ๒๕๕๘. แหล่งที่มา : <http://www.dnp.go.th/statistics/๒๕๕๘/stat๒๕๕๘.asp>, ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

ตารางที่ ๗ อัตรากำลังของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๘^{๑๑}

ประเภทอัตรากำลัง	ตำแหน่ง	จำนวน	รวม
ข้าราชการ	บริหาร ระดับสูง	๑	๓,๖๔๑
	บริหาร ระดับต้น	๓	
	อำนวยการ ระดับสูง	๒๗	
	อำนวยการ ระดับต้น	๑	
	วิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ	๓	
	ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ	๓๙๙	
	ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ	๗๘๑	
	ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ	๔๖๙	
	ประเภททั่วไป ระดับอาวุโส	๓๒๒	
	ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน	๑,๕๐๒	
	ประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน	๑๓๓	
ลูกจ้างประจำ		๓,๑๗๑	๓,๑๗๑
พนักงานราชการ		๑๔,๕๗๘	๑๔,๕๗๘
รวมทั้งสิ้น			๒๑,๓๙๐

^{๑๑} กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๒๕๖๐. รายงานข้อมูลสถิติ ๒๕๕๘. แหล่งที่มา:
<http://www.dnp.go.th/statistics/๒๕๕๘/stat๒๕๕๘.asp>, ๔ มกราคม ๒๕๖๐.

๒. วิธีการปฏิรูป

วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

๒.๑ กำหนดเป้าหมาย

๒.๑.๑ หยดยั้งและป้องกันการทำลายป่าอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๑.๒ พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นและมีความสมบูรณ์

๒.๑.๓ มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างเหมาะสม

๒.๒ กรอบแนวคิดและวิธีการในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในทุกมิติเพื่อกำหนดประเด็นการปฏิรูป โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้ตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ เพื่อศึกษาจัดทำประเด็นปฏิรูปนี้เป็นการเฉพาะ (ภาคผนวกที่ ๘)

คณะทำงานได้มีการประชุม จำนวน ๓๗ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ และทำการเดินทางไปศึกษาดูงาน ในพื้นที่ต่างๆ เช่น จังหวัดน่าน ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๗ – วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จังหวัดเลย ระหว่างพฤหัสบดีที่ ๒๘ – วันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และ จังหวัดตรัง และจังหวัด นครศรีธรรมราช ระหว่างวันพุธที่ ๒๔ – วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

นอกจากนี้ คณะทำงานได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อหารือและนำข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรายงานให้เหมาะสม

โดยมีกรอบแนวคิดในการดำเนินงานดังแสดงในภาพที่ ๑๖ และกล่าวโดยสรุปในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

ภาพที่ ๑๖ กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

๒.๒.๑ แนวพระราชดำริ

น้อมนำแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดการที่ดินและป่าไม้ ดังเช่น

- ภูมิสังคม “... การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา เพื่อให้เหมาะสมทุกประการ...”

- การปลูกป่าในใจคน “เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และรักษาต้นไม้ด้วยตัวเอง...” (แนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานเมื่อครั้งเสด็จหน่วยพัฒนาต้นน้ำห้วยจ้อ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙)

- ปลูกป่าทดแทน “...การปลูกป่าทดแทนจะต้องทำอย่างมีแผน โดยดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาชาวเขา เพื่อวางแผนปรับปรุงต้นน้ำและพัฒนาอาชีพได้อย่างถูกต้อง...” (แนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ โครงการหลวงพัฒนาด้านน้ำ หน่วยที่ ๑๔ (ปางหินฝน) อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๐)

- การปลูกป่าในพื้นที่ถูกบุกรุก “...พื้นที่เสื่อมโทรมหรือพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุกแผ้วถางจนเป็นภูเขาหัวโล้นแล้วจำเป็นต้องปลูกป่าทดแทนเร่งด่วนนั้น ควรจะทดลองปลูกต้นไม้ชนิดโตเร็วคลุมร่องน้ำเสียก่อน เพื่อทำให้ความชุ่มชื้น ซึ่งจะช่วยให้ต้นไม้งอกงามและมีส่วนช่วย ป้องกันไฟป่า (แนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๑)

- การปลูกป่า ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง “การปลูกป่าถ้าจะให้ราษฎรมีประโยชน์ ให้เขาอยู่ได้ให้ใช้วิธีปลูกไม้ ๓ อย่าง แต่มีประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ไม้ใช้สอย ไม้กินได้ ไม้เศรษฐกิจ และอนุรักษ์ดินและน้ำ” (แนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ โรงแรมริมคำ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๒๓)

- การรักษาป่า “...เดี๋ยวนี้ เนื่องจากป่าไม้ถูกทำลายมากก็อยากให้ทุกท่านสนับสนุนการรักษาป่า ไม่ใช่เพื่อรักษาสัตว์ป่าอย่างเดียว แต่เพื่อป่าจะได้เป็นที่เก็บน้ำ น้ำฝน ป่าจะได้เก็บน้ำไว้ใต้ดิน นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งที่เรียกว่ามีพืชต่าง ๆ นา ๆ ซึ่งใช้เป็นยาสมุนไพร อะไรก็ได้ที่เราจะค้นคว้าได้และเป็นที่พักของพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ...” (แนวพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเนื่องในโอกาสที่ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชาวไทยในสหรัฐอเมริกา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมเดอะพลาซ่า นครนิวยอร์ก วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๔)

- ปลูกต้นไม้ขึ้นเร็วผสมกับต้นไม้ที่ขึ้นช้า “...ปัญหาสำคัญก็คือ เรื่องป่าไม้ เรื่องต้นไม้ตลอดตั้งแต่ภาคเหนือ มาถึงภาคกลางแล้วในภาคใต้ก็มีปัญหาเป็นแห่ง ๆ ที่แสดงให้เห็นมาในประเทศไทย และในต่างประเทศ เพราะว่าป่าไม้ถูกทำลาย ป่าไม้มีหลายชนิด โดยเฉพาะ ๒ ชนิด ป่าไม้ที่ขึ้นเร็ว โตเร็ว ทำลายเร็ว แล้วก็ต้นไม้ที่ขึ้นช้าแล้วถูกทำลาย ก็เลยไม่สามารถที่จะแก้ไข ต้นไม้ที่ช่วยในเรื่องของน้ำท่วมนี้ก็จะขึ้นช้าปลูกยาก แต่หลักการที่จะต้องทำก็คือ จะต้องปลูกต้นไม้ขึ้นเร็วผสมกับต้นไม้ที่ขึ้นช้า แล้วก็ช่วยในการป้องกันน้ำท่วม ก็ต้องปลูกต้นไม้ที่เร็วขึ้น ไม้แข็ง แล้วขึ้นช้า แต่ว่าเมื่อขึ้นช้าก็ป้องกันยากที่จะไม่ถูกทำลาย ถ้าถูกทำลาย ปลูกแทนยาก แล้วก็ต้นไม้ที่ไม้แข็งยอมขึ้นช้า อันนี้ก็ต้องหาวิธีที่จะป้องกันมิให้มีการทำลาย แล้วก็ให้มีการลงโทษหนักเพื่อที่จะไม่ให้ถูกทำลาย...” (แนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี นำคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ (กยอ.) และคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.) เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูล ฯ รายงานเรื่อง การวางระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการวางแผนเพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ จากเหตุอุทกภัยที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

- การให้คนเข้ามามีส่วนร่วม “...การไปช่วยเหลือประชาชนนั้น ต้องรู้จักประชาชน ต้องรู้ว่าประชาชนต้องการอะไร ต้องอาศัยความรู้ในการช่วยเหลือ...” (แนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ)

- คนอยู่กับป่า (โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่) “...คนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างมีจิตสำนึก...” “...ร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้อยู่อย่างมีความสุข ให้คนอยู่กับป่าได้อย่างกลมกลืนและเกื้อกูลกัน โดยคนเป็นผู้ดูแลรักษาป่า ในลักษณะของ “บ้านเล็กในป่าใหญ่”...” (แนวพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ)

๒.๒.๒ นโยบายและแผน

ทำการวิเคราะห์ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ (เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดเป้าหมายพื้นที่ป่าที่ควรมีทั้งป่าเพื่อการอนุรักษ์และป่าเพื่อเศรษฐกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่ดินป่าไม้และสัตว์ป่า

๑) ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ในส่วนที่เป็นกรอบการปฏิรูปส่วนใหญ่ปรากฏในส่วนของส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ รักษา ปันฟูทรัพยากรธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม และกำหนดเป้าหมายให้เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าขายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ คือ

- การรักษาพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว รักษา ความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

- อนุรักษ์พื้นที่ฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หยุดยั้งการทำลายป่า เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๓ ล้านไร่ให้คงอยู่ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๓) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งออกโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยมีเนื้อหาที่เป็นกรอบการปฏิรูปครอบคลุมทั้ง ๒๐ ข้อ

๔) แผนแม่บทแก้ไขปัญหการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติได้อนุมัติให้ใช้แผนแม่บทฯ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๑ ส.ค. ๒๕๕๗

๕) พันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES)

๒.๒.๓ กฎหมายและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทำการวิเคราะห์ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับผ่านประชามติ) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ป่าไม้ประเภทอื่นๆ

๑) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับผ่านประชามติ) โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูปดังนี้

๑.๑) หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

๑.๒) หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๗ บัญญัติให้รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ และยังบัญญัติว่า ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า

๑.๓) หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๒ บัญญัติให้รัฐพึงดำเนินการ

- วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

- จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๑.๔) หมวด ๑๖ (การปฏิรูปประเทศ) มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ (ด้านอื่น ๆ)

- ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

- จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

๒) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ และ ๖๖/๒๕๕๗

ทำการวิเคราะห์คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่องการปราบปรามและการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปรามหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

๓) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ป่าไม้ประเภทอื่น ๆ ทั้งกฎหมายหลักในปัจจุบันได้แก่ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้น

๒.๒.๔ ข้อเสนอแก้ไขปัญหขององค์กรต่าง ๆ

๑) ทำการวิเคราะห์ข้อเสนอขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมถึงสภาพปฏิรูปแห่งชาติที่ได้กำหนดประเด็นปฏิรูปกว้าง ๆ ไว้ในรายงานวาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒) ทำการวิเคราะห์ข้อเสนอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอจากการไปศึกษาดูงานในพื้นที่จริงในท้องที่ต่าง ๆ ดังเช่น รายงานการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมมารวย การ์เด็น กรุงเทพฯ เป็นต้น

๒.๒.๕ หลักการทางวิชาการ

ยึดหลักการทางวิชาการด้านการจัดการป่าอนุรักษ์ โดยป่าไม้จัดเป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทที่เกิดขึ้นทดแทนใหม่ (renewable) การใช้ประโยชน์ในด้านใดจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่ ตลอดจนความสามารถและประสิทธิภาพของป่าด้วย และการจัดการทรัพยากรป่าไม้จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานทางนิเวศวิทยาเป็นหลัก โดยต้องบริหารจัดการให้ป่าไม้ทำหน้าที่บริการสังคมมนุษย์ทั้งในด้านการผลิตและทำหน้าที่ป้องกันภัยและรักษาความสมดุลของธรรมชาติ กล่าวคือหากพื้นที่ป่าใดมีความลาดชันมากหรืออยู่บนพื้นที่สูงชัน ซึ่งจัดเป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธาร มีสภาพป่าสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งชนิดพันธุ์ และพันธุ์สัตว์ และเป็นชนิดพืชและสัตว์ที่หายาก หรือมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม มีจุดเด่นเฉพาะตัว (unique) หากที่ใดเสมอเหมือนไม่ได้ พื้นที่ป่าไม้ลักษณะดังกล่าวก็ควรจะต้องจัดการและนำมาใช้ประโยชน์เป็นป่าสำหรับป้องกันภัย (protective forest) หรือรักษาสมดุลของธรรมชาติ หรือที่เรียกว่า ป่าอนุรักษ์ แต่ถ้าหากพื้นที่ป่านั้นอยู่ในที่เชิงเขาหรือที่ค่อนข้างราบ ไม่ได้อยู่ในบริเวณที่จัดเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ไม่มีจุดเด่นอะไรเป็นพิเศษ ไม่ได้เป็นแหล่งพันธุ์กรรมของทั้งพืชและสัตว์ที่หายาก อาจจำแนกพื้นที่เหล่านี้ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดอย่างเหมาะสมเพื่อลดผลกระทบต่อบริเวณป่าไม้ ซึ่งในการจัดการป่าอนุรักษ์จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานทางนิเวศวิทยาเป็นหลักสำคัญและมีหลักการที่จำเป็นต้องเน้นคือ ให้คงไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยพยายามให้กระทบต่อระบบธรรมชาติน้อยที่สุด เพื่อรักษาดุลยภาพ (dynamic equilibrium) ของระบบเอาไว้ การใช้ประโยชน์จึงควรกระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพของพื้นที่ (carrying capacity) เท่านั้น

๒.๒.๖ สถานภาพทรัพยากรป่าไม้

วิเคราะห์สถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ สถานภาพพื้นที่ป่าอนุรักษ์ รวมถึงสภาพปัญหา และสาเหตุ

๒.๒.๗ องค์กรและอัตรากำลังด้านทรัพยากรป่าไม้

วิเคราะห์โครงสร้างองค์กรที่กำกับดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และอัตรากำลังในทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานภายใต้จำนวนอัตรากำลังในปัจจุบัน

๒.๒.๘ ผลกระทบ

วิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและลบจากมาตรการและกฎหมายที่เสนอปฏิรูป ครอบคลุมทั้งผลกระทบต่อป่าอนุรักษ์และผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอนุรักษ์

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

๓.๑ ระยะเร่งด่วน ช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ๒๕๖๐ ออกมาตรการเพื่อสนับสนุนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์

๓.๒ ระยะกลาง ช่วงเดือนมกราคม – สิงหาคม ๒๕๖๐ ปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

๓.๓ ระยะยาว ดำเนินการขับเคลื่อนตามมาตรการและกฎหมายให้สัมฤทธิ์ผล

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

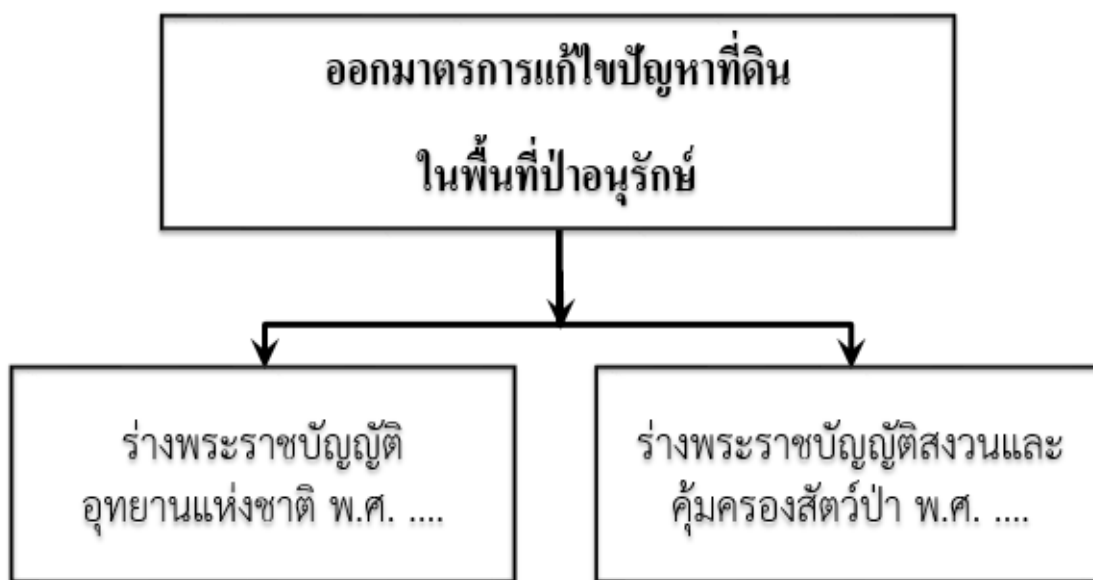
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หน่วยงานสนับสนุนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หน่วยงานสนับสนุนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

๖. ข้อเสนอแนะการปฏิรูป และ ร่างมาตรการ/ร่างพระราชบัญญัติ

การดำเนินการปฏิรูปประกอบด้วยการดำเนินการออกมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานในขั้นต้นและเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านกฎหมายในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วทำการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังภาพที่ ๑๗ และมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ ๑๗ กรอบข้อเสนอแนะการปฏิรูป

๖.๑ ออกมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

เนื่องจากในพื้นที่ป่าอนุรักษ์จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีราษฎรเข้าไปครอบครองที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและทำกินจำนวนมาก ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหามาให้เสร็จสิ้นได้ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหานั้น โดยให้สามารถพิจารณาได้ว่าราษฎรในระยะเวลาใดที่ควรได้รับการพิจารณาให้อยู่ใช้ประโยชน์ได้ในพื้นที่ที่เหมาะสม และราษฎรในระยะเวลาใดที่ควรได้รับการตรวจสอบและช่วยเหลือจากรัฐ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมต่อไป

ทั้งนี้ พื้นที่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี พื้นที่ผู้บุกรุกครอบครองที่เป็นนายทุนหรือผู้บุกรุกรายใหญ่ รวมทั้งราษฎรที่บุกรุกที่ดินใหม่ภายหลังคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ จะไม่ได้รับการพิจารณาตามมาตรการนี้ และจะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมายทุกราย

โดยดำเนินการออกมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปรามหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ข้อ ๒.๓ ที่บัญญัติไว้ว่า “การดำเนินการแก้ไขปัญหาลักษณะที่สั่งสมมาตั้งแต่เดิมให้หน่วยที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อเสนอขออนุมัติ

จากคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน” โดยมีร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ ดังภาคผนวกที่ ๑

๖.๒ ปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็น เวลานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงให้เหมาะสม โดยมีหลักการโดยสรุปดังนี้

- คงเจตนารมณ์ในการจัดการอุทยานแห่งชาติตามหลักวิชาการ
- เพื่อให้เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการบริหารจัดการ คุ่มครอง ดูแล รักษาหรือบำรุงทรัพยากรธรรมชาติ
- เพื่อให้เกิดการแบ่งเขตการจัดการตามหลักวิชาการ
- เพิ่มบทกำหนดโทษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- กำหนดพื้นที่ป่าคุ้มครองให้มีผลบังคับตามกฎหมาย ได้แก่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ
- เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD)
- เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม
- สอดคล้องกับร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

โดยทำการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยประกอบด้วย ๕ หมวด ๕๒ มาตรา (จากเดิม ๓๐ มาตรา) มีรายละเอียดดังนี้

- ๖.๒.๑ หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๒
- ๖.๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๒
- ๖.๒.๓ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๒
- ๖.๒.๔ ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๓

๖.๓ ปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตรการต่างๆ ในด้านการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า การควบคุม การครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออกสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป โดยสรุปหลักการดังนี้

- เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า ที่มีความเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม
- สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ
- ส่งเสริมการศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับสัตว์ป่า พันธุ์พืช ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศวิทยาป่าไม้
- ส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดูแลรักษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด
- ประชาชน หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ สามารถขออนุญาตเข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า ตามกฎหมายนี้ เพื่อเรียนรู้ ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับสัตว์ป่า พันธุ์พืช ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศวิทยาป่าไม้
- อนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งการรองรับสิทธิของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน
- สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES)
- เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม
- สอดคล้องกับร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ทำการปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยประกอบด้วย ๙ หมวด ๑๐๗ มาตรา (จากเดิม ๗๐ มาตรา) มีรายละเอียดดังนี้

๖.๓.๑ หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.
 ดังภาคผนวกที่ ๕

๖.๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๕

๖.๓.๓ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๕

๖.๓.๔ ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ดังภาคผนวกที่ ๖

๗. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิรูป

๗.๑ ประเทศชาติ

๗.๑.๑ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายป่าอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๗.๑.๒ พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มขึ้น

๗.๑.๓ พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารของชาติได้รับการฟื้นฟู

๗.๑.๔ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ลดลง

๗.๑.๕ กลไกและเครื่องมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินป่าไม้มีความชัดเจนบนพื้นฐานการแก้ปัญหาที่สาเหตุและสภาพความเป็นจริง

๗.๑.๖ การจำแนกเขตพื้นที่ป่าเพื่อการจัดการมีความชัดเจนและเหมาะสม (management zone)

๗.๑.๗ เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมป่าไม้

๗.๑.๘ ความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติลดลง

๗.๒ ประชาชนผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้

๗.๒.๑ ผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ตามหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จะได้รับการตรวจสอบการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ใช้ที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ที่เหมาะสมโดยไม่เป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบนพื้นฐานการเกื้อกูลต่อทรัพยากรธรรมชาติ และผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินภายหลังมติคณะรัฐมนตรี

๗.๒.๒ กรณีของผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ๆ ให้เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

๗.๒.๓ ผู้บุกรุกครอบครองที่ดินที่เป็นนายทุน หรือผู้บุกรุกรายใหญ่ และราษฎรที่ดินใหม่ ภายหลังคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด

๘. ร่างพระราชบัญญัติ

“ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.”

“ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานเรื่อง “การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ข้อ ๘๙ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์)

เลขานุการกรรมการ

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

ร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ร่างแนวทางการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งโดยเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม ทั้งนี้ สถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ของชาติอยู่ในสถานการณ์ที่วิกฤติ ซึ่งมีพื้นที่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามหลักวิชาการ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย โดยในปัจจุบันปัญหาราษฎรครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายเป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ของชาติและคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่กฎหมายในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหา อีกทั้งมติคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหแต่ละฉบับมีเจตนารมณ์และเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกัน ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายได้รับการแก้ไขให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ยั่งยืน และมีเอกภาพ สอดคล้องกับแนวนโยบายหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ การเพิ่มพื้นที่ป่าให้ได้ตามเป้าหมาย การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม และการรักษาความสมดุลระหว่างการคุ้มครองรักษาสิ่งแวดล้อม กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดให้ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินทุกรายที่อยู่ภายในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย (อุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า) ทำการแจ้งการครอบครองที่ดินหรือทำการแสดงตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายที่ได้มีการครอบครองที่ดินนั้น พื้นที่ที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ไม่สามารถให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดนำมาแจ้งการครอบครองที่ดินหรือแสดงตนได้ ส่วนผู้บุกรุกครอบครองที่ดินที่เป็นนายทุน หรือผู้บุกรุกรายใหญ่ และราษฎรที่บุกรุกที่ดินใหม่ภายหลังคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ต้องดำเนินการตามกฎหมายทุกราย

๒. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ทำการตรวจสอบและจัดทำรูปแบบแปลงที่ดิน ในพื้นที่ที่มีการแจ้งการครอบครองที่ดินและในพื้นที่ที่มีผู้แสดงตน เพื่อตรวจสอบกับภาพถ่ายทางอากาศออร์โธรี มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือพยานหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบรวม หากปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์มาอย่างต่อเนื่องให้ถือว่าเป็น “ผู้ครอบครองที่ดินเดิม” หากไม่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ให้ถือว่าเป็น “ผู้บุกรุกครอบครองที่ดิน”

๓. ให้มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี และให้มีคณะอนุกรรมการระดับภาค ๑ - ๔ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด และคณะทำงานระดับอำเภอ ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เพื่อให้กำกับ ดูแล และปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานตามที่กำหนด ในการพิจารณาบริหารจัดการพื้นที่ของผู้ครอบครองที่ดินเดิม เพื่อให้อยู่ใช้ประโยชน์ได้ และการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ของผู้บุกรุกครอบครองที่ดิน เพื่อดำเนินการเยียวยา ก่อนออกจากพื้นที่ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่ง ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่านุรักษ์ ตามกฎหมาย มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

๔. การบริหารจัดการพื้นที่ให้แก่ผู้ครอบครองที่ดินเดิม ให้คณะกรรมการระดับอำเภอพิจารณาดำเนินการจัดการพื้นที่ว่าอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ (ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือชั้นที่ ๒ หรือเป็นแหล่งที่อยู่ของ พันธุ์พืชและสัตว์ป่าหายาก หรือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ) หรือไม่ หากไม่เป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ให้อยู่อาศัยหรือทำกินตามความจำเป็นเพื่อการดำรงชีพ ตามจำนวนเนื้อที่ที่ครอบครองจริงแต่ไม่เกินครอบครัวละ ๒๐ ไร่ หากเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ให้พิจารณาการเคลื่อนย้ายราษฎรไปในพื้นที่ที่เหมาะสมโดยให้พิจารณาการเคลื่อนย้ายราษฎรไปในพื้นที่ที่เหมาะสมตามลำดับ คือ พื้นที่นอกเขตป่านุรักษ์ ตามกฎหมาย ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือพื้นที่อื่นของรัฐที่มีนโยบายจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของรัฐบาล หรือพื้นที่ภายในเขตป่านุรักษ์ตามกฎหมาย ได้แก่ บริเวณชายขอบป่านุรักษ์ตามกฎหมาย หรือในพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินนั้น ในจำนวนเนื้อที่ตามที่ครอบครองเดิมแต่ไม่เกินครอบครัวละ ๒๐ ไร่ โดยเสนอผลการบริหารจัดการพื้นที่ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อพิจารณา ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ยังไม่สามารถหาพื้นที่เพื่อเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศได้ ให้คณะกรรมการระดับจังหวัด เสนอให้คณะกรรมการระดับภาคพิจารณา เพื่อกำหนดการจัดระเบียบในพื้นที่เดิมเท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ พื้นที่ที่ได้บริหารจัดการพื้นที่แล้วให้ถือเป็น “เขตควบคุมการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์” และให้ใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หากราษฎรฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ต้องถูกเพิกถอนและให้ออกจากพื้นที่

๕. พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ภายในเขตป่านุรักษ์ตามกฎหมาย ให้ถือเป็นเขตควบคุมการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ และให้หน่วยงานที่ควบคุมดูแลโครงการดังกล่าวร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรการและเงื่อนไขเพื่อให้ราษฎรในพื้นที่โครงการใช้ประโยชน์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ และดำเนินการตามแนวทางหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

๖. การดำเนินการเยียวยาให้แก่ผู้บุกรุกครอบครองที่ดิน ให้คณะกรรมการระดับอำเภอทำการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการระดับจังหวัดพิจารณา หากไม่สามารถวินิจฉัยได้ ให้เสนอคณะกรรมการระดับภาคทำการตรวจสอบคุณสมบัติ กรณีผลการตรวจสอบเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเตือนให้ผู้บุกรุกครอบครองที่ดินออกจากพื้นที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีผลการตรวจสอบเป็นผู้มีคุณสมบัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุมพื้นที่ และแจ้งให้ผู้บุกรุกครอบครองที่ดินเก็บใช้ประโยชน์จากพืชผลอาสินที่มีอยู่เดิม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการส่งเสริมเพื่อหาอาชีพทดแทนให้ใหม่ รวมทั้งให้ราษฎรสมัครใจเพื่อร่วมปลูกฟื้นฟูป่ากับพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับค่าตอบแทน ภายในระยะเวลาที่เหมาะสมก่อนให้ราษฎรผู้บุกรุกครอบครองที่ดินออกจากพื้นที่ต่อไป ราษฎรผู้ต้องออกจากพื้นที่หากเป็นผู้ไร้ที่อยู่อาศัยให้จัดส่งรายชื่อให้คณะกรรมการระดับจังหวัดพิจารณาช่วยเหลือตามนโยบาย จัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของรัฐบาล

๗. ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ของราษฎรผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่อยู่ภายในเขตควบคุมการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ และทำการส่งเสริมเพื่อหาอาชีพทดแทนให้กับราษฎรผู้บุกรุกครอบครองที่ดินที่มีคุณสมบัติรวมทั้งให้สำนักงานประมาณสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามคำสั่งนี้ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

๘. ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการปรับปรุง แกไขพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินเดิมที่ได้รับการบริหารจัดการพื้นที่แล้ว และราษฎรที่อยู่ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเกื้อกูลกับสภาพธรรมชาติ

ภาคผนวกที่ ๒

หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลายได้อย่างมีประสิทธิภาพสมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู การจัดการ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อประโยชน์แก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการ และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทางน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ ทะเลสาบ เกาะ ที่ชายทะเล ทะเล และน่านน้ำภายใต้อธิปไตยของประเทศด้วย

“อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“วนอุทยาน” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นวนอุทยานตามพระราชบัญญัตินี้

“สวนพฤกษศาสตร์” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้

“สวนรุกขชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นสวนรุกขชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่อนุรักษ์ไว้
คงสภาพเดิมเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ แหล่งคุ้มครองรักษาสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศป่าไม้ เป็นแหล่งวิจัยทางวิชาการ
และการศึกษาธรรมชาติ

“เขตศึกษาธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษา
ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นพื้นที่บริการ เพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกและความปลอดภัย ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนแก่ประชาชนทั่วไป

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา และหมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลาย ที่เป็นเนื้อไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

“ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ตามธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เป็นต้นว่า

(๑) ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันไม้ น้ำมันจากไม้ และยางไม้

(๒) หญ้า อ้อ พง แคม ปรีอ คา กก กระจุต กล้วยไม้ กูด เห็ดรา เฟิร์น ตะไคร่ สาหร่าย พันธุ์ไม้ น้ำ และส่วนของพืชสมุนไพร

(๓) รังนก ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง ชีผึ้ง ไข มูลสัตว์

(๔) ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิด ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ ตลอดจนส่วนต่างๆ ของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์ และให้หมายความรวมถึงสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

อุทยานแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๖ เมื่อคณะรัฐมนตรี เห็นว่าที่ดินแห่งใดมีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจสมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแหล่งต้นน้ำส่วนใหญ่ ให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลงและให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและนันทนาการของประชาชนให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ”

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่ไม่มีบุคคลใดมีหรือถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอื่น ซึ่งมีใช้ทบทวนการเมือง และต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติระหว่างพระราชกฤษฎีกา กับแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาให้ถือท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกา ประกอบกันเป็นสำคัญ

มาตรา ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำแผนที่แนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม และจัดให้มีหลักเขตป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาตินั้นและเครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้ออกาสองครั้งครบครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต หรือช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติ และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การขยายเขตอุทยานแห่งชาติให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

ให้นำความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่การขยายเขตอุทยานแห่งชาติด้วย

มาตรา ๙ การเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และกรณีการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติบางส่วนให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

ให้นำความในมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่การเพิกถอนอุทยานแห่งชาติด้วย

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีขององค์กรภาคเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิด้านอุทยานแห่งชาติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ และด้านกฎหมาย รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือสาบสูญ
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ตามความจำเป็นได้

มาตรา ๑๕ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลไว้ในรายงานการประชุมและถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการและการคุ้มครอง ดูแล รักษา พันธุ์อุทยานแห่งชาติ และวนอุทยาน

(๒) ให้ความเห็นชอบการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ และการขยาย หรือการเพิกถอน การแบ่งเขตการจัดการ แผนการจัดการ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

(๓) เสนอแนะมาตรการที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอย่างมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือชื่ออื่นใดที่เหมาะสมในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และวนอุทยาน

(๔) พิจารณาความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๕) พิจารณาให้ความเห็น เรื่องเร่งด่วน จำเป็น สำคัญต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติให้อิทธิพลแห่งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานและกรรมการซึ่งอธิบดีแต่งตั้งตามความจำเป็นเหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำอุทยานแห่งชาตินั้นคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน ในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน การสร้างระบบเครือข่าย การจัดทำข้อตกลงกฎกติกาของชุมชน การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขการดำเนินงานของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ของอุทยานแห่งชาติ

(๔) ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล รักษา และการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่บางส่วนของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ เขตศึกษาธรรมชาติแล้วแต่กรณี หรือไม่ได้ และให้มีแผนที่แสดงรายละเอียดและแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

การกำหนดเขตสงวนสภาพธรรมชาติ หรือเขตศึกษาธรรมชาติ ตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการได้เมื่ออุทยานแห่งชาตินั้น ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้ว และเมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตดังกล่าวแล้ว ให้ปิดประกาศพร้อมแผนที่ท้ายประกาศตามวรรคหนึ่งไว้ในสถานที่ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ นั้น

หลักเกณฑ์ และวิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๓

การคุ้มครอง ดูแล และรักษาอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และปฏิบัติตามประกาศของทางราชการ

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ

- (๑) ยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเดิม
 - (๒) กระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์
 - (๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ
 - (๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก
- การกระทำการตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการกระทำนอกเขตอุทยานแห่งชาติ แล้วการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติด้วย

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจะกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในเขตอุทยานแห่งชาติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ

- (๑) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ของป่า สัตว์ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
- (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม
- (๓) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (๔) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (๕) นำหรือปล่อยปศุสัตว์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ หรือสัตว์พาหนะเข้าไป
- (๖) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์
- (๗) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ
- (๘) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป
- (๙) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิดหรือจุดดอกไม้เพลิง
- (๑๐) ส่งเสียงดัง เสียงอื้อฉาวหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์
- (๑๑) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (๑๒) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้
- (๑๓) กระทำการใดๆ อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๖ บทบัญญัติในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษาวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจาร หรือการพักอาศัย หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๗ ในอุทยานแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาดและการอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๒๕ ในเขตสงวนสภาพธรรมชาติให้อนุญาตได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการสำรวจ การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ หรือการถ่ายทำวีดิทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ ซึ่งกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๒๕ ในอุทยานแห่งชาติหรือในอุทยานแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นเขตศึกษาธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ

(๒) การท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติที่ไม่เกิดความเสียหายต่ออุทยานแห่งชาติ

(๓) การให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือที่พักแรมชั่วคราวแก่นักท่องเที่ยวและการดำเนินกิจการใดๆ

เพื่อหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๒๕ (๖)

(๔) การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์สารคดี และการถ่ายภาพ

(๕) การเก็บหาของป่าหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดใหม่ทดแทนได้เป็นฤดูกาลหรือเป็นคราวๆ ไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดูแลรักษาความปลอดภัยการอำนวยความสะดวกการให้คำแนะนำการจัดระบบการเตือนภัยตามสมควร การติดป้ายประกาศ การให้ความรู้ความเข้าใจ และการเรียนการสอนด้านอุทยานแห่งชาติแก่ประชาชน รวมทั้งการให้บริการต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติตามความเหมาะสมและจำเป็น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดี อาจทำข้อตกลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรานี้ก็ได้

มาตรา ๓๐ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้บุคคลชำระเงินเป็นค่าบริการ เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ สวนอุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ หรือให้บุคคลใดชำระเงินเป็นค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนสำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการ หรือพักอาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติ สวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้

เงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตาม มาตรา ๔๔ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และเงินรายได้อื่นๆ ให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้แบ่งเงินค่าบริการสำหรับบุคคลเข้าไป ในอุทยานแห่งชาติไม่เกินร้อยละสิบ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี นอกนั้นให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เก็บรักษาไว้และให้นำไปใช้จ่าย เพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครอง ดูแล รักษา บำรุง พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ รวมทั้งค่าใช้จ่ายทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้าง ดันไม้ ที่มีผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๓๒ (๓) และการปลูกไม้เพื่อบำรุงฟื้นฟูธรรมชาติ

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมของคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่หรือ อาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต จากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อหรือจ้างเพื่อให้ได้สิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การท่องเที่ยว การพักอาศัยของนักท่องเที่ยว

(๖) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรม การดูงาน การศึกษาของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานด้านอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ

(๗) เป็นค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติที่มีได้กำหนดใน (๑) - (๖) ทั้งนี้ ตามที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการนำส่ง การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินรายได้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๓๑ การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใดๆ ในอุทยานแห่งชาติ

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้รื้อถอน แก้วไข ทำให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติเดิม หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตรายที่ทำให้เสื่อมสภาพเดิมในเขตอุทยานแห่งชาติ ภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้วไข หรือทำประการอื่นใดเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏ ตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวและได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดเชยหรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด รวมตลอดถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนดังเดิม หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือ ขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดเชย ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการ ขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

หลักเกณฑ์ และวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๒

วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติโดดเด่นสวยงาม ตามธรรมชาติในระดับท้องถิ่น แต่มีบริเวณพื้นที่หรือสภาพธรรมชาติไม่กว้างใหญ่และสมควรให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ หรือเป็นแหล่งนันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวมให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด บริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “วนอุทยาน” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นวนอุทยานตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพันธุ์ไม้ ไม้เป็นหมวดหมู่หรือตามหลักอนุกรมวิธานเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ และใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดบริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “สวนพฤกษศาสตร์” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพันธุ์ไม้ ต่างๆ โดยเฉพาะไม้ยืนต้นที่มีค่าและพันธุ์ไม้ซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและได้รับความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดบริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “สวนรุกขชาติ” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นสวนรุกขชาติตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๓๖ การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ในวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตโดยต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติของวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ แล้วแต่กรณี และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ

(๒) การท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติที่ไม่เกิดความเสียหายแก่วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ

(๓) การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยว หรือที่พักแรมชั่วคราวแก่นักท่องเที่ยวและการดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ ตามมาตรา ๒๕ (๖)

(๔) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิทยุทัศน์สารคดี และการถ่ายภาพ

(๕) การเก็บหาของป่าหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดใหม่ทดแทนได้ เป็นฤดูกาลหรือเป็นคราวๆ ไป

(๖) การเข้าไปดำเนินการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์

กรณีการดำเนินการกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติ ผู้กระทำให้ต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิมโดยเร็วและต้องจ่ายค่าชดเชยความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติที่เสียหายไปนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๓๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับแก่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ โดยอนุโลม

หมวด ๓

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้ หรือพันธุ์สัตว์ดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเชิงการค้า นอกจากจะได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ (๑) จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อีกด้วย และให้นำรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแบ่งปันผลประโยชน์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมไม้หรือสัตว์ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ
- (๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างที่ต้องการ
- (๓) ข้อมูลพันธุ์ของผู้ได้รับอนุญาต
- (๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลการศึกษา หรือวิจัยที่ได้มา
- (๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลง
- (๖) อายุของข้อตกลง
- (๗) การยกเลิกข้อตกลง
- (๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๓๙ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าทั้งหมดของ ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกทำลาย สูญหาย เสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และ ความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวนี้ด้วย

ในการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไปในคราวเดียวกัน กับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์การคำนวณและการกำหนดค่าเสียหายให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าปรากฏว่าการกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่ไม้ หรือสัตว์ หรือของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติ ที่เก็บหาหรือนำออกมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท หรือทำให้เกิดความเสียหายมีมูลค่าไม่เกินสองพันบาท ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ต้องระวางโทษเป็นอัตรา สองเท่าของโทษที่กำหนดสำหรับความผิดนั้นๆ

มาตรา ๔๓ บรรดาความผิดตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเปรียบเทียบได้โดยความยินยอมของผู้กระทำความผิดโดยคำนึงถึงค่าทดแทนหรือค่าเสียหายตามมาตรา ๓๙ อีกส่วนหนึ่งด้วย และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๔๔ เงินค่าปรับตามมาตรา ๔๓ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลจากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำไปจัดแบ่งเป็นเงินสินบนรางวัลก่อนนำส่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง

หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดแบ่งเงินสินบนและเงินรางวัลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๔๕ บรรดาไม้ ของป่า สัตว์ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๔๖ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ (๑) (๒) หรือ (๘) ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้นหรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสองและในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

บรรดาอสังหาริมทรัพย์จำพวกสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่งที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามวรรคสาม ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยที่ดินราชพัสดุ และอาจนำมาใช้ประโยชน์ในการกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ บรรดาอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอุทยานแห่งชาติต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๘ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนการกำหนดอุทยานแห่งชาติหรือวนอุทยานตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปเพียังกำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ นั้นๆ

ถ้าอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติตามวรรคหนึ่งอยู่ในบริเวณที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติแล้วให้ถือว่าอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้นเป็นอันสิ้นสุดนับแต่วันที่ประกาศกำหนดเขตสงวนสภาพธรรมชาติและให้รัฐจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ได้รับอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติแล้วแต่กรณีด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรม แต่ไม่ให้รวมถึงค่าความเสียหายในอนาคตจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

มาตรา ๔๙ ใบอนุญาต และหนังสืออนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใดๆ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การอนุญาต ใบอนุญาต และหนังสืออนุญาตดังกล่าวยังคงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้น

มาตรา ๕๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศใดๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้ยังคงใช้บังคับได้ในส่วนที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ บรรดาวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ที่ได้กำหนดไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการประกาศตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ กรณีรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ตามมาตรการและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วในอุทยานแห่งชาติแห่งใดอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำเป็นโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติซึ่งต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้วจึงให้อธิบดีดำเนินการตามโครงการได้

พื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยหรือทำกินชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลอุทยานแห่งชาติ

(๑) เมื่อบุคคลดังกล่าวดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และอธิบดีเห็นว่าบุคคลนั้นยังมีความจำเป็นต้องอยู่อาศัยหรือทำกินเพื่อการครองชีพ อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลดังกล่าวอยู่อาศัยหรือทำกินต่อไปในที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วนั้นได้เป็นการชั่วคราว แต่ต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินยี่สิบปี โดยมีให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และจะให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมิได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันควรหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตนั้น

(๒) ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย ให้ทายาทอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย และถ้าประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตายดังกล่าว และอนุญาตได้เพียงเท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้รับอนุญาตตาม (๑)

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และการตกทอดสิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกิน ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวอธิบดีอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้พื้นที่และการตกทอดสิทธิด้วยก็ได้

สำหรับโครงการพระราชดำริหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติแล้วแต่กรณีที่มีมาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ

การดำเนินการช่วยเหลือราษฎรเพื่อเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยเป็นการชั่วคราวตามความในมาตรานี้ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔ (๑) (๓) (๔) และมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับ

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รับทราบแผนการเสนอร่างกฎหมายของหน่วยงาน ตามกรอบระยะเวลาการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรี (ต.ค. ๒๕๕๘ - ก.ค. ๒๕๖๐) ตามที่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เสนอ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. (ชื่อเดิม) อยู่ในบัญชีร่างกฎหมายที่ คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็น เวลานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพ ธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟู การจัดการ และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อประโยชน์ แก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการและเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณี ที่ ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๕

- กำหนดชื่อ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อแสดงเจตนารมณ์สำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครองดูแลรักษาสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศป่าไม้ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาวิจัยทางวิชาการและการศึกษา ธรรมชาติและเห็นถึงความต่อเนื่องของกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลพื้นที่อุทยานแห่งชาติซึ่งเป็นป่าอนุรักษ์ตาม กฎหมายของประเทศไทย

- กำหนดให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยกเลิกกฎหมาย พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการกฎหมายนี้

- กำหนดนิยาม

- คงหลักการของกฎหมายเดิม

“ที่ดิน” “อุทยานแห่งชาติ” “วนอุทยาน” “สวนพฤกษศาสตร์” “สวนรุกขชาติ” “ไม้” “ของป่า” “สัตว์” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “คณะกรรมการ” “อธิบดี” “รัฐมนตรี”

ทั้งนี้ โดยมีการปรับปรุงเล็กน้อยให้ สัตว์ป่าครอบคลุมถึง สัตว์ทุกชนิด ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ ตลอดจน ส่วนต่างๆของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์และให้ความหมายความรวมถึงสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมถึงสิ่งมีชีวิต อาทิ ปะการัง และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่อยู่ในทะเล

- เพิ่มเติมนิยาม

“เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” เพื่อกำหนดบริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่อนุรักษ์ไว้คงสภาพเดิมเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ แหล่งคุ้มครองรักษาสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศป่าไม้ เป็นแหล่งวิจัยทางวิชาการและการศึกษาธรรมชาติ

“เขตศึกษาธรรมชาติ” เพื่อกำหนดบริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นพื้นที่บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนแก่ประชาชนทั่วไป

หมวด ๑ อุทยานแห่งชาติ มาตรา ๖ ถึง มาตรา ๓๒

ส่วนที่ ๑ มาตรา ๖ ถึง มาตรา ๙

- การกำหนดบริเวณที่ดิน ที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจสมควรอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อกำหนดเป็น “อุทยานแห่งชาติ” และ การขยายเขตหรือการเพิกถอนให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาโดยมีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

- การจัดทำแผนที่แนวเขตอุทยานแห่งชาติมีความชัดเจนบันทึกในระบบภูมิสารสนเทศ โดยให้อาสาสมัครปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต หรือช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ ๒ มาตรา ๑๐ ถึง มาตรา ๒๒

- การแต่งตั้งและองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขาธิการ มีการประชุมโดยตำแหน่ง ๑๑ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่น้อยกว่า ๗ คน แต่ไม่เกิน ๑๑ คน เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม จึงกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรภาคเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยว นันทนาการ รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

- การกำหนดคุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง การออกเสียงในการประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของการประชุม รูปแบบการประชุม อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

- การแต่งตั้งและองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ และอำนาจหน้าที่เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

- การกำหนดเขตการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ให้พื้นที่บางส่วนในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งเป็น “เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” “เขตศึกษาธรรมชาติ” แล้วแต่กรณี หรือไม่ได้ และให้มีแผนที่แสดงรายละเอียดและแนวเขตบริเวณนั้นแนบท้ายด้วย ซึ่งการกำหนดเขตในอุทยานแห่งชาติ จะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อได้มีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้ว สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดเขตและการดำเนินการภายในเขตให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากการกำหนดเขตการจัดการจะมีผลเกี่ยวข้องกับบทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๓ มาตรา ๒๓ ถึง ๓๒

- การคุ้มครอง ดูแล และรักษาอุทยานแห่งชาติ กำหนดให้ผู้ใดเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และปฏิบัติตามประกาศของทางราชการ

- ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติมีการกำหนดบทบัญญัติข้อห้ามเด็ดขาด มิให้กระทำการใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ อาทิการยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า การกระทำให้หลักเขต ป้าย ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ลบเลือนเสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก

- การกระทำการใดๆ นอกเขตอุทยานแห่งชาติ ที่ส่งผลกระทบเสียหายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ถือว่าเป็นการกระทำความผิด

- “เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” ห้ามมีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาด การอนุญาตทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ หรือการถ่ายทำวิดิทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ ซึ่งกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่

- “เขตศึกษาธรรมชาติ” อนุญาตให้กระทำได้เฉพาะบางกรณี เช่น การศึกษาวิจัย ท่องเที่ยวนันทนาการ การบริการ ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชที่กำหนด โดยความความเห็นชอบของรัฐมนตรี

- กำหนดการปรับปรุงการจัดเก็บการใช้เงินรายได้อุทยานแห่งชาติให้ครอบคลุมกิจกรรม บำรุง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กรณีที่มีการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ และสั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้รื้อถอน แก้ไข ทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตรายที่ทำให้เสื่อมสภาพเดิมในเขตอุทยานแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนด ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวและได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด รวมตลอดถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนดังเดิมหรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือ ขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

หมวด ๒ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ มาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๓๗

- กำหนดให้พื้นที่ที่มีธรรมชาติสวยงามระดับท้องถิ่นเป็นวนอุทยาน แต่มีบริเวณพื้นที่หรือสภาพธรรมชาติไม่กว้างใหญ่และสมควรให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติหรือเป็นแหล่งนันทนาการของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดเป็น “วนอุทยาน” โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- กำหนดให้พื้นที่ธรรมชาติเพื่อการรวบรวมพันธุ์ไม้เป็นหมวดหมู่หรือตามหลักอนุกรมวิธานเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดเป็น “สวนพฤกษศาสตร์” โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- กำหนดให้พื้นที่ธรรมชาติเพื่อรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นตามธรรมชาติ และเป็นสถานที่เรียนรู้ พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและได้รับความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดเป็น “สวนรุกขชาติ” โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ในวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตโดยต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติของวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข และระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๓ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรา ๓๘

- ผู้ใดเข้ามาศึกษาข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องขออนุญาตตามระเบียบและจะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ทางการค้า เพื่อควบคุม ดูแล อนุรักษ์ ตามทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD)

หมวด ๔ ความรับผิดชอบทางแพ่ง มาตรา ๓๙

- ผู้ใดกระทำความผิด ก่อให้เกิดความเสียหาย ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐ ตามมูลค่าทั้งหมด รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ โดยกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์กำหนดค่าเสียหาย

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ มาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๖

- ปรับปรุงบทอัตราโทษให้สูงขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดอัตราโทษตามระดับความผิด กรณีความผิดเล็กน้อยกำหนดให้เปรียบเทียบปรับได้ เงินค่าปรับจัดแบ่งเป็นเงินรางวัลและเงินสนับสนุนนำจับก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้

- กำหนดให้อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลใดๆ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดจากการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตามในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดี ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังกล่าวอีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้นหรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือ ทั้งนี้บรรดาอสังหาริมทรัพย์จำพวกล้างปลูกสร้างตามวรรคหนึ่งที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามวรรคสามไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และอาจนำมาใช้ประโยชน์ในภารกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

บทเฉพาะกาล มาตรา ๔๗ ถึงมาตรา ๕๒

- กำหนดให้อุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายเดิม เป็นเขตนั้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย
- บรรดาอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ที่ได้กำหนดไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้
- บรรดาอาญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนการกำหนดอุทยานแห่งชาติหรือวนอุทยานตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่ากำหนดอายุของอาญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ นั้นๆ
- เพื่อให้มีบทบัญญัติให้อำนาจกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยหรือที่ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติ และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำเป็นโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติซึ่งต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้วจึงให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการตามโครงการได้ หากยังมีความจำเป็นต้องอยู่อาศัยหรือทำกินเพื่อการครองชีพ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลดังกล่าวอยู่อาศัยหรือทำกินต่อไปในที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วนั้นได้เป็นการชั่วคราว แต่ต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินยี่สิบปี โดยมีให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และการตกทอดสิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกิน ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวอธิบดีอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้พื้นที่และการตกทอดสิทธิด้วยก็ได้
- สำหรับโครงการพระราชดำริหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติแล้วแต่กรณีที่มีมาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ

ภาคผนวกที่ ๓

ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
หลักการและเหตุผล เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และ ของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่าและภูเขาให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป	หลักการและเหตุผล โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พันธุ์ไม้ และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา การจัดการ และ การใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อประโยชน์แก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการ และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทย เป็นภาคีสมาชิกตลอดจน เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
พระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรม ราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย คำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้ มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔”	ร่าง พระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ.”	ร่าง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ใช้ชื่อเดิมเพื่อให้เกิดการบังคับใช้ตามกฎหมาย อย่างต่อเนื่อง
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	
มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มี บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัด หรือแย้ง กับบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ (๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒	- เพื่อยกเลิกกฎหมายเดิมที่ไม่ใช้บังคับแล้ว

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ (๑) “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วยหนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (๒) “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ (๓) “ไม้” หมายความว่า รวมถึงพันธุ์ไม้ ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา ตลอดจนส่วนต่างๆ ของไม้ (๔) “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิด ตลอดจนส่วนต่างๆ ของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์และสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น (๕) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (๖) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้ (๗) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทางน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ ทะเลสาบ เกาะ ที่ชายทะเล ทะเล และน่านน้ำภายใต้อธิปไตยของประเทศด้วย “อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ “วนอุทยาน” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นวนอุทยานตามพระราชบัญญัตินี้ “สวนพฤกษศาสตร์” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้ “สวนรุกขชาติ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นสวนรุกขชาติตามพระราชบัญญัตินี้ “เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่อนุรักษ์ไว้คงสภาพเดิมเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ แหล่งคุ้มครองรักษาสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศป่าไม้ เป็นแหล่งวิจัยทางวิชาการและการศึกษาธรรมชาติ “เขตศึกษาธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นพื้นที่บริการ อำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนแก่ประชาชนทั่วไป “ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา และให้หมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษปลาย ที่เป็นเนื้อไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด “ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ตามธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติหรือวนอุทยานเป็นต้นว่า	- เพื่อให้ความหมายของคำว่า “ที่ดิน” ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้ครอบคลุม ทางน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ ทะเล รวมถึง น่านน้ำภายใต้อธิปไตยของประเทศด้วย เนื่องจากมีปัญหาการตีความพื้นที่ดินใต้ทะเลอยู่ในความหมายของคำว่า “ที่ดิน” ตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม่(ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายของคำว่า “ที่ดิน” ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เรื่องเสร็จที่ ๔๗๐/๒๕๔๙) - เพิ่มนิยามคำว่า “วนอุทยาน” เพื่อให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ - เพิ่มนิยามคำว่า “สวนพฤกษศาสตร์ ” เพื่อให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ - เพิ่มนิยามคำว่า “สวนรุกขชาติ ” เพื่อให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ - เพื่อให้มีบทนิยามของคำว่า “เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” กำหนดบริเวณที่ดินในอุทยานแห่งชาติที่อนุรักษ์ไว้คงสภาพเดิมเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ แหล่งคุ้มครองรักษาสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศป่าไม้ เป็นแหล่งวิจัยทางวิชาการและการศึกษาธรรมชาติ - เพื่อให้มีบทนิยามของคำว่า “เขตศึกษาธรรมชาติ” กำหนดบริเวณที่ดินในอุทยาน

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	(๑) ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันไม้ น้ำมันจากไม้ และยางไม้ (๒) กล้วย อ้อ พง แสม ปรีอ คา กก กระจุต กล้วยไม้ กูด เห็ดรา เฟิร์น ตะไคร้ สาหร่าย พันธุ์ไม้น้ำ และส่วนของพืชสมุนไพร (๓) รังนก ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง ไช มูลสัตว์ (๔) ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิด ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ ตลอดจนส่วนต่างๆ ของสัตว์ สิ่งที่เกิดจากสัตว์และให้หมายความรวมถึงสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	แห่งชาติที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นพื้นที่บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนแก่ประชาชนทั่วไป - เพื่อให้ความหมายของคำว่า “ไม้” ชัดเจนและสอดคล้องกับความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่แยกความหมายของคำว่า “ไม้” ออกเป็นไม้ตามสภาพธรรมชาติหรือไม้ที่ถูกแปรรูปแล้ว - เพื่อเพิ่มเติมคำนิยาม “ของป่า” เพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า “ของป่า” ตามมาตรา ๒๕ (๑) และมาตรา ๔๕ - เพื่อให้ความหมายของคำว่า “สัตว์” ครอบคลุมทั้งสัตว์บก และสัตว์น้ำ ทะเล อาทิ ปะการัง กัลปังหา - เพิ่มคำนิยาม “คณะกรรมการ” เพื่อการใช้คำในกฎหมายมีความชัดเจนว่าหมายถึง คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ
มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	- ปรับปรุงให้ถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ๒๕๔๕

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
หมวด ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๖ เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้ โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มี แผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใด ซึ่งมีใช้ทบวงการเมือง	หมวด ๑ อุทยานแห่งชาติ ส่วนที่ ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๖ เมื่อคณะรัฐมนตรี เห็นว่าที่ดินแห่งใดมีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจสมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแหล่งต้นน้ำส่วนใหญ่ ให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลงและให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและนันทนาการของประชาชนให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้ เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้มีบุคคลใดมีหรือถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอื่น ซึ่งมีใช้ทบวงการเมือง และต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติด้วย ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติระหว่างพระราชกฤษฎีกา กับแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาให้ถือท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาประกอบกันเป็นสำคัญ	- เพื่อปรับปรุงคำนิยามให้สอดคล้องกับปัจจุบัน - เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ เรื่องสิทธิชุมชน และสอดคล้องร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ มาตรา ๕๗, มาตรา ๕๘, มาตรา ๗๒, มาตรา ๒๕๘ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน - เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ - เพื่อแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติ กรณีที่แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากับสภาพข้อเท็จจริงของภูมิประเทศไม่ตรงกัน ให้ถือท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาประกอบกันเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
มาตรา ๗ การขยายหรือเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช้เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย	มาตรา ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำแผนที่แนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม และจัดให้มีหลักเขตป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาตินั้นและเครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้โอกาสองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต หรือช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติ และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพื่อปรับจากคำว่า “ระวาง” เป็น “แผนที่” ตามข้อเสนอผู้แทนกรมที่ดิน - เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่กำหนดให้มีระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ - เพื่อให้การจัดทำแผนที่แนวเขตอุทยานแห่งชาติมีความชัดเจนสามารถนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น ระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) หรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสม มาช่วยในการกำหนดแนวเขตและจัดทำแนวเขตให้ชัดเจนได้ - เพื่อให้โอกาสองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต หรือช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ - เพื่อเพิ่มเติม เครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน
มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายแสดงเขตอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ	มาตรา ๘ การขยายเขตอุทยานแห่งชาติให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย ให้นำความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่การขยายเขตอุทยานแห่งชาติด้วย	- เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขยายเขตอุทยานแห่งชาติ โดยใช้หลักเกณฑ์ทำนองเดียวกันกับการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ
	มาตรา ๙ การเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและกรณีการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติบางส่วนให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย	- เพื่อเพิ่มเติมบทบัญญัติการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติเพื่อเป็นการเฉพาะ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
หมวด ๒ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๙ ให้มีกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน อธิบดีกรมป่าไม้ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นไม่เกิน ๑๑ คนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง	ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีขององค์กรภาคเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิด้านอุทยานแห่งชาติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ และด้านกฎหมาย รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	- เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติให้เหมาะสม เพิ่มคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ได้แก่ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ และให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม จึงกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรภาคเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยว นันทนาการ รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้	มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่	- เพิ่มเติม เล็กน้อย ในเรื่องกำหนดวาระกรรมการ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามมาตรา ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก (๔) เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้ กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อน อยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่าที่ผู้ที่ตนแทน	มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือสาบสูญ (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท	- เพิ่มการขยายความ (๓) ให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น
	มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว	
มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือก กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเอาเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียง	มาตรา ๑๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่	- กำหนดเพิ่มเกี่ยวกับการดำเนินการประชุม เพื่อให้เกิดความชัดเจน

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
เท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้น อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด มาตรา ๑๓ การประชุมทุกคราว ต้องมีกรรมการประชุม ไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม	ประชุมให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ ประชุม ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษา ความเรียบร้อยในการประชุมให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ตาม ความจำเป็นได้	- กำหนดเพิ่มเกี่ยวกับการรายงานการประชุม ให้ชัดเจน
	มาตรา ๑๕ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	- กำหนดเพิ่มเกี่ยวกับการดำเนินการประชุม เพื่อให้เกิดความชัดเจน
	มาตรา ๑๖ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลไว้ในรายงานการ ประชุมและถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้ บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย	- กำหนดเพิ่มเกี่ยวกับการรายงานการประชุม ให้ชัดเจน
มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้	มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย	-เพิ่มเติมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือ คณะทำงาน
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่อง ต่อไปนี้ (๑) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และการขยายหรือ การเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ (๒) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ (๓) เรื่องที่รัฐมนตรีปรึกษา	มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการและการคุ้มครอง ดูแล รักษา พื้นฟูอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน (๒) ให้ความเห็นชอบการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ และการขยาย หรือการ เพิกถอน การแบ่งเขตการจัดการ แผนการจัดการ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ (๓) เสนอแนะมาตรการที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนให้เกิดเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการอย่างมีส่วนร่วม ในรูปคณะกรรมการที่ปรึกษา หรือชื่ออื่นใดที่เหมาะสมในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และวนอุทยาน (๔) พิจารณาความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับ	- เพื่อปรับปรุงและเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (๕) พิจารณาให้ความเห็น เรื่องเร่งด่วน จำเป็น สำคัญต่อ คณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน และปฏิบัติงาน อื่นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย	
	มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุง อุทยานแห่งชาติ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานและกรรมการซึ่งอธิบดีแต่งตั้งตามความจำเป็น เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นด้วย โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์ พืช แต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำอุทยานชาตินั้นคนหนึ่งเป็น ผู้ช่วยเลขานุการ หลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการ	-เพิ่มการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยาน แห่งชาติ เพื่อให้มีผลบังคับตามกฎหมาย และ การดำเนินการในการประชุม
	มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติด้วย โดยอนุโลม	-เพิ่มเติมการดำเนินการประชุมให้สอดคล้องกับ การประชุมคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ
	มาตรา ๒๑ คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน ในการบริหารจัดการ พื้นที่อุทยานแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน การสร้างระบบ เครือข่าย การจัดทำข้อตกลงกฎกติกาของชุมชน การจัดให้มีการแสดงความ	-เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	คิดเห็นการแก้ไขการดำเนินงานของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ (๓) ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆของอุทยานแห่งชาติ (๔) ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	
	มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล รักษา และการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่บางส่วนในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ เขตศึกษาธรรมชาติ แล้วแต่กรณี หรือไม่ก็ได้ และให้มีแผนที่แสดงรายละเอียดและแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย การกำหนดเขตสงวนสภาพธรรมชาติ หรือเขตศึกษาธรรมชาติ ตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการได้เมื่ออุทยานแห่งชาตินั้น ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้ว และเมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตดังกล่าวแล้ว ให้ปิดประกาศพร้อมแผนที่ท้ายประกาศตามวรรคหนึ่งไว้ในสถานที่ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ นั้น หลักเกณฑ์ และวิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพิ่มเติมการกำหนดเขตการจัดการในอุทยานแห่งชาติ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ - กำหนดให้อุทยานแห่งชาติต้องมีแผนการจัดการ (Management Plan) และเขตการจัดการ (Zoning) บังคับใช้ตามความเหมาะสมทางหลักวิชาการ
หมวด ๓ การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๑๖ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด (๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดินรวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย	ส่วนที่ ๓ การคุ้มครอง ดูแล และรักษาอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๒๓ ผู้ใดเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีย และปฏิบัติตามประกาศของทางราชการ	- เพื่อกำหนดหน้าที่ของผู้ที่เข้าไปในอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้อย่างไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น (๓) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์ (๔) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย (๕) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย บึง ท่วม ท้นหรือเหือดแห้ง (๖) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก (๗) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งกล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว (๘) เก็บหรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้ (๙) นำยานพาหนะเข้าออก หรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้นเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (๑๑) นำหรือปล่อยปศุสัตว์เข้าไป (๑๒) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี (๑๓) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (๑๔) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ (๑๕) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไปเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้	มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ (๑) ยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเดิม (๒) กระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ (๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ (๔) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก การกระทำการตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการกระทำนอกเขตอุทยานแห่งชาติแล้วการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติด้วย มาตรา ๒๕ ผู้ใดจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ในเขตอุทยานแห่งชาติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ (๑) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ของป่า สัตว์หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด ทราย แร่ จีโตรเลียม (๓) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น (๔) นำอากาศยานขึ้นลงในที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น (๕) นำหรือปล่อยปศุสัตว์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ หรือสัตว์พาหนะเข้าไป (๖) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์	- เพื่อห้ามโดยเด็ดขาดมิให้กระทำการบางอย่างตามที่กำหนดไว้ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ - ตามแนวทางการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา (หนังสือสำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๖๙๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ - การกระทำนอกเขตอุทยานแห่งชาติแล้วการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ ทางพิจารณาต้องพิสูจน์ได้ว่า ผู้กระทำประสงค์ให้เกิดผลนั้นในอุทยานแห่งชาติ หรือโดยลักษณะลักษณะแห่งการกระทำผลที่เกิดขึ้นนั้นควรเกิดในอุทยานแห่งชาติ หรือย่อมเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในอุทยานแห่งชาติ - เพื่อห้ามบุคคลกระทำการตามที่บัญญัติไว้ แต่มีข้อยกเว้นให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ - เพิ่มกรณีของป่า เพื่อให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น - เพื่อเพิ่มการกระทำใดที่ส่งผลต่อ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
(๑๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง (๑๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์ (๑๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น (๑๙) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นๆ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์	(๗) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ (๘) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป (๙) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิดหรือจุดดอกไม้เพลิง (๑๐) ส่งเสียงดังหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์ (๑๑) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น (๑๒) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ (๑๓) กระทำการใดๆ อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	มาตรา ๒๖ บทบัญญัติในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบโดยมิชักช้า (๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษาวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจาร หรือการพักอาศัย หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	- เพื่อให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะหน้าเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน - เพื่อให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ ฯลฯ ในสถานการณ์ปกติและให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ
	มาตรา ๒๗ ในอุทยานแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาดและการอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๒๕ ในเขตสงวนสภาพธรรมชาติให้อนุญาตได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการศึกษา การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ หรือการถ่ายทำวีดิทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ ซึ่งกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความควบคุมดูแล	- เพื่อกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับการกระทำใน “เขตสงวนสภาพธรรมชาติ” ห้ามมีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาด - เพื่อกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กระทำการใดๆ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาต และการ ควบคุมดูแล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการ	ตามมาตรา ๒๕ ในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ให้อนุญาตให้กระทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็น การสำรวจ การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ หรือการถ่ายทำวีดิทัศน์ สารคดี และการ ถ่ายภาพ ซึ่งกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เป็นการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความ ควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่
	มาตรา ๒๘ การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๒๕ ในอุทยานแห่งชาติหรือในอุทยานแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นเขตศึกษาธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ (๒) การท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติที่ไม่เกิดความเสียหายต่อ อุทยานแห่งชาติ (๓) การให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือที่พักแรมชั่วคราว แก่นักท่องเที่ยวและการดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๒๕ (๖) (๔) การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์สารคดี และการถ่ายภาพ (๕) การเก็บหาของป่าหรือการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดใหม่ทดแทนได้ เป็นฤดูกาลหรือเป็น คราวๆ ไป หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	- เพื่อกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตของ พนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับการกระทำใน “เขตศึกษาธรรมชาติ” อนุญาตให้กระทำได้ เฉพาะกิจกรรมบางอย่างภายใต้การควบคุมของ พนักงานเจ้าหน้าที่ และจำเป็นต้องกำหนด กิจกรรมที่อนุญาตได้ไว้ในตัวบทเพื่อจำกัดกรอบ การอนุญาตเอาไว้
	มาตรา ๒๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดูแล รักษาความปลอดภัยการอำนวยความสะดวกการให้คำแนะนำการจัดระบบ การเตือนภัยตามสมควร การติดป้ายประกาศ การให้ความรู้ความเข้าใจ และการเรียนการสอนด้านอุทยานแห่งชาติแก่ประชาชนรวมทั้งการให้บริการ	- เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยและ ให้บริการในอุทยานแห่งชาติ เช่น จัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย การ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ต่างๆในอุทยานแห่งชาติตามความเหมาะสมและจำเป็น การดำเนินการตามวรรคหนึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดี อาจทำข้อตกลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรานี้ก็ได้	อำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำ และการให้บริการต่างๆในอุทยานแห่งชาติตามความเหมาะสมและจำเป็น
	มาตรา ๓๐ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้บุคคลชำระเงินเป็นค่าบริการ เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้บริการหรือความสะดวกต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ หรือให้บุคคลใดชำระเงินเป็นค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทน สำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการ หรือพักอาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ เงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๔๔ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และเงินรายได้อื่นๆ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้แบ่งเงินค่าบริการสำหรับบุคคลเข้าไปในอุทยานแห่งชาติไม่เกินร้อยละสิบ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี นอกนั้นให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เก็บรักษาไว้และให้นำไปใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้ (๑) เป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครอง ดูแล รักษา บำรุง พันธุ์ พืชหายากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ รวมทั้งค่าใช้จ่ายทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๓๒ (๓) และการปลูก	- เพื่อให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทน สำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือพักอาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติ และวนอุทยาน - เพื่อกำหนดกรอบวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินรายได้ของอุทยานแห่งชาติ ให้ชัดเจน - เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ได้รับสวัสดิการกรณีได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ - เพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ - เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการจัดเก็บและการใช้เงินรายได้ เพื่อการพัฒนาบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ - เพิ่มเติมกำหนดการแบ่งเงินค่าบริการสำหรับบุคคลเข้าไปในอุทยานแห่งชาติไม่เกินร้อยละสิบ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินรายได้ของอุทยานแห่งชาติ การที่จะกำหนดอัตราส่วนแบ่งให้แก่หน่วยงานใด ควรเป็นไปตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ไม่เพื่อบำรุงฟื้นฟูธรรมชาติ (๒) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมของคณะกรรมการและ คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ (๔) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต จากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาอุทยาน แห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ (๕) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อหรือจ้างเพื่อให้ได้สิ่งจำเป็นหรือเป็น ประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การ ท่องเที่ยว การพักอาศัยของนักท่องเที่ยว (๖) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรม การดูงาน การศึกษาของ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ (๗) เป็นค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยาน แห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติที่มีกำหนดใน (๑) – (๖) ทั้งนี้ ตามที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี หลักเกณฑ์และวิธีการนำส่ง การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินรายได้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การ ปกครองส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๗๙ เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้แบ่งเงินในอัตราร้อยละห้าของเงิน ที่เก็บได้ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แก่องค์การ บริหารส่วนตำบลนั้นทุกแห่ง แห่งละเท่ากัน
มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตาม คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุวัติรัฐมนตรี	สอดคล้องกับมาตรา ๒๓	- ปรับปรุงเพิ่มไว้ใน มาตรา ๒๓
มาตรา ๑๙ บทบัญญัติในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มิให้ใช้บังคับ แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติภารกิจไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง	สอดคล้องกับมาตรา ๒๖	- ปรับปรุงเพิ่มไว้ใน มาตรา ๒๖

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
และดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจรหรือการพักอาศัย หรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี		
มาตรา ๒๐ การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มาตรา ๓๑ การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	- คงเดิม
มาตรา ๒๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือดงวน การกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ	มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใดๆ ในอุทยานแห่งชาติ (๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้รื้อถอน แก้ไข ทำให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติเดิมหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตรายที่ทำให้เสื่อมสภาพเดิมในเขตอุทยานแห่งชาติ ภายในเวลาที่กำหนด (๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไข หรือทำประการอื่นใดเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด รวมตลอดถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนดังเดิม หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม (๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือ	
มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติ ผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณีถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกัน หรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำได้แล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น		- เพื่อให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ - เพื่อให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ - เพื่อให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือ ขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการ ขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	บรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หลักเกณฑ์ และวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	
	หมวด ๒ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	-เพิ่มการกำหนดบริเวณพื้นที่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ เพื่อมีผล บังคับทางกฎหมาย
	มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใด ที่มีสภาพธรรมชาติโดดเด่นสวยงาม ตามธรรมชาติในระดับท้องถิ่น แต่มี บริเวณพื้นที่หรือสภาพธรรมชาติไม่กว้างใหญ่และสมควรให้คงอยู่ในสภาพ ธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ หรือเป็นแหล่ง นันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวมให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการประกาศกำหนดบริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “วนอุทยาน” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นวนอุทยานตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง	- เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วย “วนอุทยาน” ให้เป็น แหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและเป็น แหล่งนันทนาการของประชาชน โดยใช้หลักการ เดียวกับอุทยานแห่งชาติ
	มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใดเพื่อ ประโยชน์ในการรวบรวมพันธุ์ไม้เป็นหมวดหมู่หรือตามหลักอนุกรมวิธาน เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ และใช้เป็นสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการประกาศกำหนดบริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “สวน พฤกษศาสตร์” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศ นั้นแนบท้าย ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง	- เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วย “สวนพฤกษศาสตร์” ให้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้และเป็นที่พักผ่อน หย่อนใจของประชาชน

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้บริเวณที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพันธุ์ไม้ต่างๆ โดยเฉพาะไม้ยืนต้นที่มีค่าและพันธุ์ไม้ซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและได้รับความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดบริเวณที่ดินแห่งนั้นเป็น “สวนรุกขชาติ” โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นสวนรุกขชาติตามความในวรรคหนึ่ง ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง	- เพิ่มบทบัญญัติว่าด้วย “สวนรุกขชาติ” ให้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน
	มาตรา ๓๖ การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ในวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตโดยต้องคำนึงถึงผลกระทบสภาพธรรมชาติของวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติแล้วแต่กรณี และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ (๒) การท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติที่ไม่เกิดความเสียหายแก่วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ (๓) การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยว หรือที่พักแรมชั่วคราวแก่นักท่องเที่ยวและการดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ ตามมาตรา ๒๕ (๖) (๔) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิทยุทัศน์สารคดี และการถ่ายภาพ (๕) การเก็บหาของป่าหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดใหม่ทดแทนได้ เป็นฤดูกาลหรือเป็นคราวๆ ไป (๖) การเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ กรณีการดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติ ผู้กระทำความผิดต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิมโดยเร็วและต้องจ่ายค่าชดเชยความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติที่เสียหายไปนั้น	- เพื่อกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้กระทำการกิจกรรม ในวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ - เพื่อกำหนดมาตรการชดเชยกรณีการทำกิจกรรมแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	
	มาตรา ๓๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับแก่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ โดยอนุโลม	- เมื่อมีการเพิ่มการกำหนดบริเวณพื้นที่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ เพื่อให้มีผลบังคับทางกฎหมาย ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และ มาตรา ๓๒ มาใช้บังคับแก่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ โดยอนุโลม
	หมวด ๓ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	
	มาตรา ๓๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้ หรือพันธุ์สัตว์ดังกล่าว รวมถึงความ หลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเชิงการค้า นอกจากจะ ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ (๑) จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ อีกด้วย และให้นำรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแบ่งปันผลประโยชน์ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมไม้หรือ สัตว์ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ (๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างที่ต้องการ (๓) ข้อมูลพันธุ์ของผู้ได้รับอนุญาต	- เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ - เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่าง ประเทศ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยความ หลากหลายทางชีวภาพ (CBD) อนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ (UNFCCC) อนุสัญญา CITES พิธีสารนาโงย่า (NAGOYA PROTOCOL) - เพื่อเพิ่มบทบัญญัติเพื่อการควบคุมด้าน การศึกษาใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ ที่เกิดจากการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	(๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผล การศึกษา หรือวิจัยที่ได้มา (๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปัน ผลประโยชน์ตามข้อตกลง (๖) อายุของข้อตกลง (๗) การยกเลิกข้อตกลง (๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท (๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	
	หมวด ๔ ความรับผิดชอบทางแพ่ง	
	มาตรา ๓๙ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด โดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหาย แก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเขตอุทยาน แห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ผู้นั้นมีหน้าที่ต้อง รับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกทำลาย สูญหาย เสียหายไปนั้น ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าว นั้นด้วย ในการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายตามวรรค หนึ่งและวรรคสองไปในคราวเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืน พระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์การคำนวณและการกำหนดค่าเสียหายให้เป็นไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพื่อเพิ่มการรับผิดชอบทางแพ่ง เพื่อให้สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๙๗ แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ - เพื่อกำหนดให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหาย ไปคราวเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญา จากเดิม ที่มีการฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งแยกกัน ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือ ข้อเท็จจริง ตามที่ปรากฏในคำพิพากษา คดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๔๖ การจะฟ้องคดีแพ่ง จึงต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาก่อนจึง ทำให้เสียเวลา การกำหนดให้พนักงานอัยการ เรียกค่าเสียหายไปคราวเดียวกับคดีอาญา จะทำให้มีความรวดเร็วขึ้น

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
		- เพื่อกำหนดให้ค่าเสียหายที่ได้รับกลับมาฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกกระทำให้เสียหาย
มาตรา ๒๓ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระเงินเนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการให้ความสะดวกต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติ หรือให้บุคคลใดเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทน สำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือพักอาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติอธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี เงินที่เก็บได้ตามวรรคก่อน เงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงอุทยานแห่งชาติ เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๒๘ และเงินรายได้อื่นๆ ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และเก็บรักษาไว้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี	สอดคล้องกับมาตรา ๓๐	- นำไปปรับปรุงเพิ่มเติมไว้ใน มาตรา ๓๐
หมวด ๔ บทกำหนดโทษ	หมวด ๕ บทกำหนดโทษ	
มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- เพื่อกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่เข้าไปในอุทยานแห่งชาติแล้วไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
มาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- เพื่อปรับปรุงบทกำหนดโทษ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเปรียบเทียบกับบทกำหนดโทษ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
มาตรา ๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) หรือ (๗) ถ้าปรากฏว่าสัตว์หรือทรัพย์สินที่เก็บหาหรือนำออกมีราคาเพียงเล็กน้อย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖(๘) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) หรือ (๑๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทแต่ถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ในกรณีความผิดตามมาตรา ๓๑ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ (๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขา หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือ (๒) ไม้อื่นที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อนหรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตรหรือ (๓) ต้นน้ำลำธาร หรือ (๔) พื้นที่ชายฝั่ง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท - ปรับอัตราโทษให้สูงขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้ง - เพื่อกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการอย่างใด ๆ ที่ห้ามกระทำภายในอุทยานแห่งชาติอย่างเด็ดขาด - เพื่อเพิ่มโทษกรณีการกระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติจะต้องรับโทษสูงขึ้น - เพื่อกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการใด ๆ ที่ห้ามกระทำในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าปรากฏว่าการกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่ไม้ หรือสัตว์ หรือของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติที่เก็บหาหรือนำออกมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท หรือทำให้เกิดความเสียหายมีมูลค่าไม่เกินสองพันบาท ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงห้าพันบาท ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ ต้องระวางโทษเป็นอัตราสองเท่าของโทษที่กำหนดสำหรับความผิดนั้นๆ	- เพื่อกำหนดโทษและมูลค่าความเสียหายเล็กน้อย - เพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำการอย่างใดๆ ที่ห้ามกระทำภายในอุทยานแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่กระทำในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ
มาตรา ๒๘ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้	มาตรา ๔๓ บรรดาความผิดตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้โดยความยินยอมของผู้กระทำผิดโดยคำนึงถึงค่าทดแทนหรือค่าเสียหายตามมาตรา ๓๙ อีกส่วนหนึ่งด้วย และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	- เพื่อให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเปรียบเทียบกรณีที่มีโทษเล็กน้อย
	มาตรา ๔๔ เงินค่าปรับตามมาตรา ๔๓ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลจากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำไปจัดแบ่งเป็นเงินสินบนรางวัลก่อนนำส่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดแบ่งเงินสินบนและเงินรางวัลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพื่อกำหนดให้นำเงินค่าปรับจัดแบ่งให้เป็นขวัญกำลังใจให้ แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้อุทยานแห่งชาติ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	มาตรา ๔๕ บรรดาไม้ ของป่า สัตว์ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่	- เพื่อกำหนดให้ บรรดาไม้ ของป่า สัตว์ หรือ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ซึ่งเกิดขึ้นในอุทยาน แห่งชาติถือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน บุคคล ได้มา หรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ ศาลต้องสั่งริบเสียทั้งสิ้น ตามมาตรา ๔๕
มาตรา ๒๙ บรรดาอาวุธเครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะใดๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ (๑) ฐานแผ้วถาง หรือเผาป่า หรือมาตรา ๑๖ (๒) ฐานทำให้เป็นอันตรายหรือทำให้ เสื่อมสภาพซึ่งไม้ หรือตามมาตรา ๑๖ (๓) ฐานทำให้เป็นอันตรายต่อสัตว์ หรือตามมาตรา ๑๖ (๔) ฐานทำให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำ ความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่	มาตรา ๔๖ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้ใช้ เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ (๑) (๒) หรือ (๘) ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำ ความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าว จะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตามในกรณีที่ปรากฏ หลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งประกาศ ดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของ ทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามา ในคดี ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของ ศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตน ไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิด ดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้ มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้นหรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่า ตนไม่มีโอกาสทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สิน	- เพื่อกำหนดให้ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคล ได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้ เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ (๑) (๒) หรือ (๘) ให้ริบเสียทั้งสิ้น วิธีการและแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ปรากฏ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๕ - เพื่อกำหนดอำนาจในการริบอสังหาริมทรัพย์ และยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดให้ตกเป็น ของแผ่นดินเพื่อไม่ให้เกิดการหมุนเวียนของ ยานพาหนะในการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสองและในกรณีนี้มีให้นามตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาณามาใช้บังคับ บรรดาอสังหาริมทรัพย์จำพวกสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่งที่ตั้งเป็นของแผ่นดินแล้วตามวรรคสามไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และอาจนำมาใช้ประโยชน์ในการกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพื่อกำหนดให้บรรดาอสังหาริมทรัพย์จำพวกสิ่งปลูกสร้างตามวรรคหนึ่งที่ตั้งเป็นของแผ่นดินแล้วตามวรรคสามไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และอาจนำมาใช้ประโยชน์ในการกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
บทเฉพาะกาล	บทเฉพาะกาล	
	มาตรา ๔๗ บรรดาอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอุทยานแห่งชาติต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้	- เพื่อกำหนดให้บรรดาอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอุทยานแห่งชาติต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา ๓๐ ใบอนุญาต อาชญาบัตร และประทานบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หรือสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๖ ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไป เพียงเท่าที่กำหนดอายุของใบอนุญาต อาชญาบัตรประทานบัตร หรือสัมปทานนั้นๆ แต่ทั้งนี้ผู้รับใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานดังกล่าว ต้องได้รับอนุญาต	มาตรา ๔๘ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนการกำหนดอุทยานแห่งชาติหรือวนอุทยานตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่าที่กำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต	- เพื่อคุ้มครองผู้สุจริตที่ได้รับใบอนุญาต อาชญาบัตร และประทานบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยแร่สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติที่ได้ออกก่อนกฎหมายนี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
จากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๑๓) ก่อน	หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ นั้นๆ ถ้าอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติตามวรรคหนึ่งอยู่ในบริเวณที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติแล้วให้ถือว่าอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้นเป็นอันสิ้นผลนับแต่วันที่ประกาศกำหนดเขตสงวนสภาพธรรมชาติและให้รัฐจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ได้รับอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติแล้วแต่กรณีด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรม แต่ไม่ให้รวมถึงค่าความเสียหายในอนาคตจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว มาตรา ๔๙ ใบอนุญาต และหนังสืออนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใดๆ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การอนุญาต ใบอนุญาต และหนังสืออนุญาตดังกล่าวยังคงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้น มาตรา ๕๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศใดๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้ยังคงใช้บังคับได้ในส่วนที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้	- เพื่อรับรองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาต ใบอนุญาต และหนังสืออนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งมีลักษณะของการดำเนินกิจการไม่ขัดต่อบทบัญญัติกฎหมายนี้ ยังคงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้น - เพื่อให้มีกฎระเบียบที่ใช้บังคับได้แก่การใดๆ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการออกกฎระเบียบใหม่ตามกฎหมายนี้ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย - เพื่อรองรับวนอุทยาน สวนพฤษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ที่ได้ประกาศไว้แล้ว

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	มาตรา ๕๑ บรรดาอุทยาน สวนพฤษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ที่ได้กำหนดไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นวนอุทยาน สวนพฤษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการ ประกาศตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แล้วแต่กรณี มาตรา ๕๒ กรณีรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะแก้ไขปัญหาที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ตามมาตรการและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือราษฎร ที่อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วในอุทยานแห่งชาติแห่งใดอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จัดทำเป็นโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติซึ่งต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คง อยู่อย่างยั่งยืนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ แล้วจึงให้อธิบดีดำเนินการตามโครงการได้ พื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยหรือทำกินชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ เป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อการรักษาในการคุ้มครองดูแลอุทยานแห่งชาติ (๑) เมื่อบุคคลดังกล่าวดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และ อธิบดีเห็นว่าบุคคลนั้นยังมีความจำเป็นต้องอยู่อาศัยหรือทำกินเพื่อการ ครอบครอง อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลดังกล่าวอยู่อาศัยหรือ ทำกินต่อไปในที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วนั้นได้เป็นการชั่วคราว แต่ต้องไม่เกินยี่สิบปีต่อครอบครัว และ มีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่า ห้าปีแต่ไม่เกินยี่สิบปี โดยมีให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และจะให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลใน ครอบครัวเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมิได้ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่ อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอัน	- เพื่อให้มีกฎระเบียบที่ใช้บังคับ ได้แก่การใดๆ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการออกกฎระเบียบ ใหม่ตามกฎหมายนี้ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างในการ บังคับใช้กฎหมาย - เพื่อรองรับวนอุทยาน สวนพฤษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ที่ได้ประกาศไว้แล้ว - เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการแก้ไขปัญหาที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ตามมาตรการและแนวทางที่ เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินอยู่แล้วในอุทยานแห่งชาติแห่งใดอยู่ก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ - เพื่อให้สอดคล้อง มาตรา ๖๖, มาตรา ๖๗ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เรื่องสิทธิชุมชน - เพื่อให้สอดคล้อง มาตรา ๕๗, มาตรา ๕๘, มาตรา ๗๒, มาตรา ๒๕๘ ร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ - เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายด้านที่ ๑๑ การปรับปรุงกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมให้เกิดความยุติธรรมแก่ ราษฎรผู้ยากไร้

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔	ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ควรหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตนั้น (๒) ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย ให้ทายาทอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย และถ้าประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตายดังกล่าว และอนุญาตได้เพียงเท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้รับอนุญาตตาม (๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และการตกทอดสิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวอธิบดีอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้พื้นที่และการตกทอดสิทธิด้วยก็ได้ สำหรับโครงการพระราชดำริหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติแล้วแต่กรณีที่มีมาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ การดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่ ไม่ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๒๔ (๑) (๓) (๔) และมาตรา ๒๕ มาบังคับใช้	- เพื่อกำหนดให้โครงการพระราชดำริหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติแล้วแต่กรณีที่มีมาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ

ภาคผนวกที่ ๔

อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

พ.ศ. ...

อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ...

ลำดับที่	ประเภทอนุบัญญัติ	ชื่ออนุบัญญัติ	ออกตาม มาตรา
๑	ประกาศกระทรวง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ	๕
๒	พระราชกฤษฎีกา	มติคณะรัฐมนตรี ประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ/ ประกาศ เพิกถอนอุทยานแห่งชาติบางส่วน	๖ และ ๙
๓	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย วิธีการ และรูปแบบในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์	๗
๔	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ	๑๙
๕	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การจัดทำแผนการบริหารจัดการและการกำหนดพื้นที่อุทยาน แห่งชาติให้เป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติและเขตศึกษา ธรรมชาติ	๒๒
๖	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในอุทยาน แห่งชาติวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	๒๓
๗	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ ปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาศึกษาวิจัยทางวิชาการ การนันทนาการ การรักษาความปลอดภัยในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวน พฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	๒๖

ลำดับที่	ประเภทอนุบัญญัติ	ชื่ออนุบัญญัติ	ออกตาม มาตรา
๘	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาตและ ควบคุมดูแล การอนุญาตให้กระทำการตามมาตรา ๒๕ ในเขตสงวนสภาพธรรมชาติ	๒๗
๙	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ อนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติและในอุทยาน แห่งชาติที่กำหนดให้เป็นเขตศึกษารักษาธรรมชาติ	๒๘
๑๐	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ ประชาสัมพันธ์ การติดป้ายประกาศ	๒๙
๑๑	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบรัฐมนตรีกำหนด - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การเก็บเงินรายได้ การรักษา การเก็บ การใช้จ่าย เพื่อ บำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การแบ่งเงินค่าบริการสำหรับบุคคลเข้าไปในอุทยานแห่งชาติ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่	๓๐
๑๒	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีโดยความเห็นชอบรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ	๓๒
๑๓	ประกาศกระทรวง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดบริเวณ ที่ดินให้เป็น “วนอุทยาน” ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ	๓๓

ลำดับที่	ประเภทอนุบัญญัติ	ชื่ออนุบัญญัติ	ออกตาม มาตรา
๑๔	ประกาศกระทรวง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดบริเวณ ที่ดินให้เป็น “สวนพฤกษศาสตร์” ตามพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ	๓๔
๑๕	ประกาศกระทรวง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดบริเวณ ที่ดินให้เป็น “สวนรุกขชาติ” ตามพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ	๓๕
๑๖	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การอนุญาตให้กระทำการในวนอุทยานสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	๓๖
๑๗	กฎกระทรวง	โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศ กฎกระทรวง การแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อการศึกษา หรือ วิจัยทางวิชาการในเชิงการค้า จากการเก็บ จัดหา หรือรวบรวม พันธุ์ไม้พันธุ์สัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้ หรือ พันธุ์สัตว์ และความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	๓๘
๑๘	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย ความรับผิดชอบแห่ง อันเกิดจากการทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลาย ทางชีวภาพในเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	๓๙
๑๙	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การเปรียบเทียบปรับ	๔๓

ลำดับที่	ประเภทอนุบัญญัติ	ชื่ออนุบัญญัติ	ออกตาม มาตรา
๒๐	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยเงินสินบนและเงินรางวัล	๔๔
๒๑	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การนำอสังหาริมทรัพย์จำพวกสิ่งปลูกสร้างมาใช้ประโยชน์ ในกิจการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๔๖
๒๒	มติคณะรัฐมนตรี	คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ - มติคณะรัฐมนตรีจัดทำเป็นโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของอุทยานแห่งชาติ	๕๒
๒๓	ระเบียบกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช	อธิบดีกำหนด - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์เงื่อนไขบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์หรือ ไม่อยู่อาศัยในที่ดินอุทยานแห่งชาติ	
๒๔		อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมาตรการ และแนวทางที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินอยู่แล้วในอุทยานแห่งชาติ	

สรุป ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ...จะต้องมีอนุบัญญัติดังต่อไปนี้

๑. พระราชกฤษฎีกา จำนวน ๑ ฉบับ
๒. กฎกระทรวง จำนวน ๑ ฉบับ
๓. ประกาศกระทรวง จำนวน ๔ฉบับ
๔. ระเบียบอุทยานแห่งชาติออกตามความในมาตราต่างๆจำนวน ๑๘ ฉบับ

รวมอนุบัญญัติ ๒๔ ฉบับ

ภาคผนวกที่ ๕

หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนาฟื้นฟู การจัดการ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง
ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือน้ำ และให้หมายความรวมถึงตัวอ่อนของสัตว์ป่า
เหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตามกฎหมาย
ว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าหายากที่ควรต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญพันธุ์
อย่างเข้มงวด

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ควรต้องให้การคุ้มครองเป็นพิเศษและมีความสำคัญต่อ
ระบบนิเวศในสภาพธรรมชาติ

“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และหมายความรวมถึงสัตว์ป่าอื่นที่ควรต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม

“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าชนิดที่มีอันตราย พิษ หรือโรคระบาดร้ายแรง หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช และจำเป็นต้องห้ามการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสัตว์ป่าชนิดนั้น

“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อของสัตว์ป่าไม่ว่าจะได้ปิ้ง ต้ม ร่ม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความรวมถึงเขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขนายน นอ ขนเกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเชื้อ ไข่ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือแปรรูปจากซากสัตว์ป่า และหมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ที่ทำขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือแปรรูปจากสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่า ที่สามารถตรวจสอบหรือจำแนกได้ว่าเป็นของสัตว์ชนิดนั้น รวมถึงการระบุในเอกสารกำกับ หรือบรรจุภัณฑ์ หรือเครื่องหมาย หรือฉลาก

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ช่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของ และอยู่อย่างเป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรืออื่น ๆ เพื่อกระทำการดังกล่าวด้วย

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม หรือย้ายฝากตัวอ่อนด้วย หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำ หรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำ หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดน และการถ่ายลำ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้บริการประชาชนทั่วไป เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง

“พื้นที่หวงห้าม” หมายความว่า บริเวณที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้โดยมีวัตถุประสงค์จะสงวนไว้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้คงสภาพเดิมไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ

“พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แก่ประชาชนทั่วไป

“เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณหรือที่ดินซึ่งสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของประชาชนโดยรวม

“พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการควบคุมดูแลหรือบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อป้องกัน แก๊ซ ระเบิดบั้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมง เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และประกาศกำหนดกิจการอื่น เพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าสงวนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กำหนดโดยกฎกระทรวง การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าควบคุมให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าอันตรายให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟู สัตว์ป่าสงวนให้รัฐมนตรีพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว

มาตรา ๘ การล่า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง การมีไว้ในครอบครอง สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย การดำเนินกิจการ

สวนสัตว์ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติหรืออยู่ในข่ายยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ผู้ได้รับอนุญาตให้ครอบครอง นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือกิจการสวนสัตว์ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายหรือหลักฐานแสดงประจำตัวสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และห้ามปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ ห้ามมิให้บุคคลใดนำเข้า ส่งออก นำผ่าน มีไว้ในครอบครอง เพาะพันธุ์ ค้า หรือนำเคลื่อนที่ภายในประเทศ ซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ห้ามผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้ง และให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในกำหนดเวลา และส่งมอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือทำลายตามวิธีการที่กำหนด หรือดำเนินการตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายชนิดนั้น ทั้งนี้ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าหรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำการล่าสัตว์ป่าที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตน หรือของผู้อื่นมิให้เสียหายอันเกิดจากสัตว์ป่านั้น ผู้นั้นไม่มีความผิด

ผู้กระทำความผิดวรรคหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าและแจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน เพื่อดำเนินการแก่วรรคสองหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าแล้วนั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

การเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาการรังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง และการชำระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนของผู้รับอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๓
การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๓ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ หรือหน่วยงานของรัฐ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้มาแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการครอบครองตามที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๔
การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต การอนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ผู้ใดนำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบ ตรวจค้น การนำผ่านตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีหมายค้น หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือการดำเนินการเพื่อการดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ทั้งนี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าการนำผ่านตามวรรคหนึ่งไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า รวมถึงสิ่งใด ๆ ที่มีหรือใช้ในการกระทำความผิดนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ผู้ใดนำสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า หรือส่งออก ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเข้า หรือให้ส่งออก แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้ง และการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๑ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาต การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ผู้ใดค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒
สวนสัตว์

มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่สวนสัตว์ที่จัดตั้งตามกฎหมายของหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ แต่ต้องแจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดี และการดำเนินการสวนสัตว์ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต และการดำเนินการสวนสัตว์ การดูแลและจัดสวัสดิภาพสัตว์ป่าในสวนสัตว์ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในครอบครอง เพิ่มจำนวนขึ้น หรือลดจำนวนลง

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครอง อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์ที่จัดตั้งขึ้น กรณีมีสถานที่อื่นที่จัดเป็นที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่า และกรณีการแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ระหว่างสวนสัตว์เพื่อประโยชน์ในการสวนสัตว์ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อน จึงจะดำเนินการได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งและการอนุญาตตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณภายในสวนสัตว์ หรือสถานที่เพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าแห่งใด มีสภาพที่ขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือในใบอนุญาต หรือมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นนั้นให้หมดไปได้

มาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการสวนสัตว์ ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการ และให้ดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีอยู่ในครอบครอง ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๒๑

หรือหากประสงค์จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ หรือหากประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือหากประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๕ ทั้งนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจการบอกเลิกกิจการสวนสัตว์ต่ออธิบดี หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่คงเหลืออยู่ตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ให้สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเลิกกิจการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๓

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีขององค์กรเอกชน สมาคม หรือมูลนิธิเกี่ยวกับสัตว์ป่า รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือสาบสูญ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๓๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ประธานในที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

มาตรา ๓๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเอาเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๔ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบการกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งต้นน้ำ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการและพัฒนาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การกำหนดพื้นที่บริหารจัดการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๕) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๔
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑
การกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๓๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าบริเวณที่ดินแห่งใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง ให้มีอำนาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่ได้มีบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ระหว่างพระราชกฤษฎีกากับแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกา ให้ถือท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาประกอบกันเป็นสำคัญ

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่า ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดี

มาตรา ๓๙ ก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ทั้งนี้ เฉพาะในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว เพื่อเตรียมการกำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอาจให้บุคคลอื่นซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการตราพระราชกฤษฎีการ่วมแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้ แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบันทึกการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นหลักฐาน และให้สอบถามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานของทางราชการด้วย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำระวางแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสม

การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีผลใช้บังคับแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต

รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดอ้างว่าตนได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมายที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอยู่ก่อนวันที่ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นใช้บังคับ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้สอบสวนและพิสูจน์สิทธิ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ใช้บังคับ โดยให้ผู้ร้องขอมีหน้าที่เป็นผู้นำพิสูจน์สิทธิ เมื่อการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๔๒

หลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิตามมาตรา ๔๑ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่การสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง เสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใดปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน ที่อาจขออนุญาตออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้และผู้มีสิทธิในที่ดินตกลงยินยอมยกที่ดิน ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าที่ดินนั้นเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอ อธิบดี เพื่อจ่ายค่าชดเชยการขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดินด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรมให้แก่ผู้นั้นในกรณีที่ ผู้มีสิทธิในที่ดินไม่ยินยอมยกที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากมีเหตุผลความจำเป็นอันสมควร เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดให้มีการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

(๒) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใดปรากฏว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิในที่ดินตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจาก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอาจจ่ายค่าร้อยละให้หรือไม่ก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจ่ายค่าชดเชยการขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดิน และการปฏิบัติการหรือการสั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินตาม (๒) ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การจ่ายค่าร้อยละ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่ แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังด้วย

ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับ แก่การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

มาตรา ๔๔ การเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และกรณีการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วนให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

ส่วนที่ ๒

การบริหารและจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๕ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการตามความจำเป็นและเหมาะสมและให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

กรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีวาระคราวละสองปีนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการที่ครบวาระแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอีกได้

มาตรา ๔๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นในการคุ้มครอง ดูแล อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนสภาพเดิม
- (๒) การประสานงานกับสถานศึกษา บุคคล และหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- (๓) การจัดให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและแหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนรู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๔) การกำหนดพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- (๕) การจัดทำหรือจัดให้มีแผนแม่บทการบริหารจัดการและการคุ้มครอง ดูแล รักษา พันธุ์สัตว์ป่า
- (๖) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการหรืออธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจะกำหนดให้พื้นที่บางส่วนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเป็นพื้นที่หวงห้ามหรือพื้นที่ศึกษาธรรมชาติ แล้วแต่กรณี หรือไม่ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่แสดงรายละเอียดและแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

การกำหนดพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการได้เมื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นมีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้ว และเมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตเพื่อการบริหารจัดการแล้วให้ปิดประกาศพร้อมแผนที่ท้ายประกาศตามวรรคหนึ่งไว้ในสถานที่ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่

ส่วนที่ ๓

การคุ้มครอง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๙ ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามกฎหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการอนุญาต ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก

การกระทำตามวรรคหนึ่งนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าเป็นการกระทำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๒ ผู้ใดจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๑) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ หรือพันธุ์พืช

(๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

(๓) ปลุกต้นไม้ม ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเกษตรกรรม พืชไร่ พันธุ์ไม้ต่างประเทศ

(๔) ขุด เก็บ นำออกไปหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม

(๕) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่าง ๆ

(๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง

(๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์

(๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่าง ๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๙) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกว่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๑๑) นำหรือปล่อยยุศัตว์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า หรือสัตว์พาหนะเข้าไป

(๑๒) เข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์

(๑๓) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใด ๆ เข้าไป

(๑๔) นำเข้าไปหรือใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า ยาเบื่อ วัตถุอันตราย หรือสารพิษอย่างอื่นซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต

(๑๕) ทั้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้

(๑๖) กระทำการใด ๆ อันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของสัตว์ป่า

มาตรา ๕๓ บทบัญญัติในมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการศึกษาวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาดและการอนุญาตให้กระทำการใด ๆ ตามมาตรา ๕๒ ในพื้นที่หวงห้ามให้อนุญาตได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเป็นกรณีการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายหรือเกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ การอนุญาตให้กระทำการใด ๆ ตามมาตรา ๕๒ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ศึกษาธรรมชาติให้อนุญาตได้เมื่อกิจกรรมนั้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัยหรือการทดลองทางวิชาการ

(๒) การศึกษาธรรมชาติ

(๓) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๒ กรณีพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใด เว้นแต่พื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามแล้ว มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการเสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ ทั้งนี้การอนุญาตให้ดำเนินโครงการให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสัตว์ป่าเป็นสำคัญ

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเภท ชนิด จำนวนหรือปริมาณ ของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ได้ กำลังการผลิตและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม การตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๗ หากผู้ได้รับอนุญาตดำเนินกิจกรรมตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ ทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้กระทำการทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิม หรือจ่ายค่าชดเชยความเสียหายสำหรับของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือค่าฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดูแลรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำ การจัดระบบการเตือนภัยตามสมควร การติดป้ายประกาศ การให้ความรู้ความเข้าใจธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรา ๕๗ หรือไม่ได้ตามสมควร

มาตรา ๕๙ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระเงินเป็นค่าบริการ เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือให้บุคคลใดชำระเงินเป็นค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนสำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการหรือพักอาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราและวงระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนดังกล่าว

เงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๘๘ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ และเงินรายได้อื่น ๆ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ และให้นำส่งเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

วิธีการจัดเก็บ การรักษา การใช้จ่าย และการนำส่งเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๕๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๐ เงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครอง ดูแล รักษา บำรุง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งค่าใช้จ่าย เพื่อขยาย ทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดและการปลูกไม้พันธุ์

- (๒) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า
- (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- (๔) เป็นสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่เจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- (๕) การซื้อหรือจ้างเพื่อให้ได้สิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน
- (๖) การฝึกอบรม การดูงาน การศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสัตว์ป่า
- (๗) ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่มีได้กำหนดไว้ใน (๑) - (๖) ตามที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๕ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า หรือเก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าในบริเวณวัดหรือในบริเวณสถานที่ที่ประชาชนใช้เป็นที่พักประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรา ๖๒ บริเวณหรือที่ดินซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของประชาชน โดยส่วนรวม รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใดก็ได้

ประกาศกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้ายด้วย โดยมีข้อมูลแสดงพิกัดตำแหน่งแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากลโดยแสดงประกอบในแผนที่ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าระหว่างประกาศกับแผนที่แนบท้ายประกาศให้ถือแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายประกาศเป็นสำคัญ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่า ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดี

ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งประกอบด้วยประธานและกรรมการตามความจำเป็นและเหมาะสมและให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้มีวาระคราวละสองปีนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้ง กรรมการที่ครบวาระแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๗ (๑) (๒) (๓) (๕) และ (๖) มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่าด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใด ตามมาตรา ๖๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น

(๒) เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่าตาม (๑)

(๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ตันไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้นหรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๔ การกระทำการใด ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตได้เมื่อกิจกรรมนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพธรรมชาติของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ

(๒) การศึกษาธรรมชาติ

(๓) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิดีทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ

(๔) การเก็บของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติชนิดที่เกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้อย่างยั่งยืน

หากการดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง มีความจำเป็นต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้กระทำได้ต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดังเดิมหรือจ่ายค่าชดเชยความเสียหายในสภาพธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ อัตราค่าชดเชยและการจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๕ กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าอื่นใดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข ระวังยับยั้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตที่ชัดเจนประกอบ

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ให้ชัดเจน การขยายระยะเวลาให้กระทำได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามการกระทำกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการประกาศกำหนด การขยายระยะเวลา การเข้าดูแลรักษาพื้นที่ หรือมาตรการควบคุม หรือออกคำสั่งห้ามกระทำกิจกรรม การจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชย ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๖

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชป่า พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชป่า หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์สัตว์ป่าสงวน หรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองหรือพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมเฉพาะที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศ เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ นอกจากจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องทำข้อตกลง แบ่งปันผลประโยชน์อีกด้วยและให้นำรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้าเป็นรายได้เพื่อการอนุรักษ์ สัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแบ่งปันผลประโยชน์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชป่าหรือพันธุ์สัตว์ป่า รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ
- (๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างที่ต้องการ
- (๓) ข้อมูลพันของผู้ได้รับอนุญาต
- (๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลการศึกษา หรือวิจัยที่ได้มา
- (๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลง
- (๖) อายุของข้อตกลง
- (๗) การยกเลิกข้อตกลง
- (๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๖๗ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวอีกด้วย

ในการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองไปในคราวเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์การคำนวณและการกำหนดค่าเสียหาย ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๘ บทบัญญัติ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของหน่วยงานของรัฐ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาหรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยา สัตว์ป่า การป้องกันแก้ไขอันตรายหรือโรคระบาดแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต รวมทั้งการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๙ การกระทำตามมาตรา ๖๘ หากเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๑ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและให้นำเงินที่เรียกเก็บได้นำเข้าเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าอัตราของทางราชการและต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงาน

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๑ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง ให้แก่ผู้ที่สามารถ

ได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้ ภายในเก้าสิบนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรานี้ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๗๒ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว และถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุการอนุญาตเสียก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองจะสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะแจ้งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น

กรณีผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ในครอบครองให้แก่ผู้ที่สามารถได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้ ภายในเก้าสิบนับแต่วันทราบคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ข้อกำหนด เงื่อนไขในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า และให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาได้ด้วย

(๒) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ โดยความยินยอมของเจ้าของสถานที่หรือโดยหมายของศาลเพื่อตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตลอดจนสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่หรือสถานที่นั้นนำมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น เมื่อปรากฏว่ามีการล่าสัตว์ป่า หรือมีการอื่นใดอันเกี่ยวกับสัตว์ป่าโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ การบุกรุกทำลายป่าหรือทำให้ป่าเสื่อมสภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ในการเช่นว่านี้ บุคคลเหล่านั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

(๓) ค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพหรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัว ผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๗๕ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำ และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อยและยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนและสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้รับทราบคำสั่งตามความในวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม และมีกรณีที่จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยแก่ประชาชนอื่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายแก่ไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมตัวผู้นั้นนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีโดยทันที

มาตรา ๗๖ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกาศ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำและสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้นั้นพักอาศัยอยู่ภายในบริเวณที่จัดให้เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนและออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำดังนี้

หรือแก้ไขเยียวยาให้คืนดี หรือเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำความผิดและ
สั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้นั้นอยู่ในสถานที่ที่กำหนด
เป็นการชั่วคราว

มาตรา ๗๗ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๘ การจัดการแก่สัตว์ป่าตามมาตรา ๑๑ หรือสัตว์ป่าซึ่งเป็นทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้
หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจส่งสัตว์ป่านั้น
ไปอยู่ในความดูแลรักษาในสวนสัตว์หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ ของหน่วยงานราชการ
หรือองค์กรเอกชน ให้สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการ

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินสิบปี
และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท

มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔
วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๒
หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี
และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทแต่ไม่เกินสองล้านบาท

มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินเจ็ดปี
และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินเจ็ดแสนบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐
วรรคสอง หรือมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๕ วรรคสามหรือวรรคสี่ มาตรา ๑๐๗
วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือวรรคห้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๒ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๒ (๑๓) หรือ (๑๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๐ วรรคสอง ฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๒ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) หรือ (๑๖) หรือมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทแต่ไม่เกินสองล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ บรรดาความผิดตามมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๙ เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามตามมาตรา ๘๘ และเงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำไปจัดแบ่งเป็นเงินสนับสนุนรางวัลได้ก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้บำรุงรักษาสัตว์ป่า ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๙๐ บรรดาสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ไม้ ของป่า ทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบเพื่อเก็บดูแลรักษา จำหน่าย ปลอยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการหรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด รวมทั้งการกำหนดชนิด ประเภท ราคา บรรดาสิ่งที่ควรจำหน่ายและที่ไม่ควรจำหน่าย

มาตรา ๙๑ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ กรงขังสัตว์ สิ่งของ ยานพาหนะ และสัตว์พาหนะใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๔) (๑๓) หรือ (๑๔) ให้รับเสียทั้งสิ้นโดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่อยู่ในบังคับมาตรา ๙๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และให้อธิบดีส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

มาตรา ๙๓ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้ เมื่อพนักงานสอบสวนนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง รู้เห็น ยินยอมให้เกิดการกระทำความผิดนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๙๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๖ ให้สัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าสงวน ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาออกตามมาตรา ๖

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๖

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสาม

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๖ วรรคห้า

มาตรา ๙๗ ผู้ใดครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับและเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้วให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครอง และการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๘ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ปาดังกล่าวที่มีอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ปาดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่านั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้แก่ผู้รับอนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๑ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ปาดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด

ให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครองนั้นต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นต่อไปให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวของผู้ผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้น เพียงใด หากเห็นว่าได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดีอนุญาต ให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่านั้น และผู้รับใบอนุญาต ดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่อสัตว์ป่านั้น เพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตาย ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(๒) กรณีซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีที่เป็นซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จดแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการค้าดำเนินการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จาก ซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี โดยต้องออกหนังสือกำกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่าย ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เพื่อนำไปบริโภค หากพนักงานกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่า คุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบ กำหนดสามปี เพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ แต่ไม่สามารถทำการค้าซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ได้ เว้นแต่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมอยู่ก่อนแล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวน ของสัตว์ป่าคุ้มครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน และหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ว่า ได้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมนั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการ แก่สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) มาใช้บังคับ โดยอนุโลม แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่านั้น

ตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) (๒) และ (๓) แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่า การนำพยาน เอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๘ ผู้ใดดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าดังกล่าว ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือก่อนวันที่จะมีประกาศตามมาตรา ๗ วรรคสามใช้บังคับ ให้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว หรือคำขออนุญาตดำเนินการกิจการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือวันที่มีประกาศตามมาตรา ๖ วรรคสามใช้บังคับ ตามแต่กรณี และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วให้สามารถดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว หรือดำเนินการกิจการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว ต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตดังกล่าวจากอธิบดี และเมื่อมีกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว ตามแต่กรณี ต่อไป

ผู้ใดได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้มาแจ้งการครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เมื่อได้รับแจ้งการครอบครองแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหลักฐานการรับแจ้งการครอบครองดังกล่าวให้กับผู้แจ้งด้วย และเมื่อมีระเบียบซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบดังกล่าวต่อไป

แบบคำขออนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครอง การขออนุญาต และการอนุญาต ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๐ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๑ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๒ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เตรียมการเพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๓ บรรดา กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๔ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งครอบครองสัตว์ป่าและ
ใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้

มาตรา ๑๐๕ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่าง
การพิจารณา ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลง เว้นแต่เป็นคำขออันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้
หรือเป็นกรณีที่มีการแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามกฎหมาย
ว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้พิจารณาคำขอหรือการแจ้งครอบครองนั้นต่อไป

มาตรา ๑๐๖ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน
ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใด ๆ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้ว
ก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไป
เพียเท่ากับกำหนดอายุของใบอนุญาต หนังสืออนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานนั้น ๆ

ถ้าอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต
หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มี
ประกาศกำหนดเป็นพื้นที่หวงห้ามใช้บังคับแล้ว ให้ถือว่าเป็นการยกเลิกอาชญาบัตร ประทานบัตรและ
ใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตาม
กฎหมายใด ๆ นั้น นับแต่วันที่ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวใช้บังคับ และให้รัฐจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ได้รับ
อาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยนั้น แล้วแต่กรณี
ด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรม แต่ไม่รวมถึงค่าความเสียหายในอนาคตจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

มาตรา ๑๐๗ กรณีรัฐบาลมีความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือราษฎรผู้มีที่อยู่อาศัยหรือที่ทำกินอยู่แล้วใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าว นั้น เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจาก
คณะรัฐมนตรี โดยแผนบริหารจัดการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ ปั่นฟู ดูแลรักษา
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นให้คงอยู่อย่างยั่งยืนด้วย

เมื่อราษฎรในชุมชนตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และอธิบดีเห็นว่ายังมี
ความจำเป็นต้องอยู่อาศัยหรือทำกินเพื่อการครองชีพ อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้อยู่อาศัยหรือทำกิน
ต่อไปในที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่แล้วนั้นได้เป็นการชั่วคราว คราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินยี่สิบปี
และต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อครอบครัว สิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินอาจตกทอดแก่ทายาทได้
แต่มิให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ราษฎรผู้ซึ่งได้รับอนุญาตต้องอยู่อาศัยหรือทำกินหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และจะให้ผู้อื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวอยู่อาศัยหรือทำกินหรือใช้ประโยชน์พื้นที่
ดังกล่าวมิได้ ทั้งนี้ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการชักนำบุคคลภายนอกพื้นที่มาบุกรุกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าด้วย

กรณีตรวจสอบพบว่าราษฎรผู้ได้รับอนุญาตรวมถึงบุคคลในครอบครัว ทายาท หรือบริวาร ผู้ใดฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา นี้ หรือกรณีผู้ซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้ง
ไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันควร

ให้สิทธิในการอยู่อาศัยหรือทำกินตามที่ได้รับอนุญาตสิ้นสุดลง และให้ราษฎรผู้นั้นรวมถึงบุคคลในครอบครัว ทายาท หรือบริวาร ออกจากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้นโดยเร็วต่อไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุการอนุญาต การเพิกถอนการ อนุญาต การตกทอดสิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ ตามมาตรานี้ให้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว อธิบดีอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้พื้นที่ และ การตกทอดสิทธิด้วยก็ได้

สำหรับโครงการพระราชดำริและหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ แล้วแต่กรณี ที่มีมา ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ

การดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๕๑ (๒) (๓) (๔) (๕) และมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับ

.....

.....

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบอนุญาตเก็บหรือครอบครองรังสัตว์ป่าคุ้มครอง ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตหรือใบรับรองครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละ หรือขึ้นละ ๕๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๕,๐๐๐ บาท
๕. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าตามพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๖. ใบอนุญาตสถานที่ค้าสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
๗. ใบอนุญาตให้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
๘. ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๙. ใบอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
๑๐. ใบอนุญาตหรือใบรับรองอื่น ๆ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๑๑. การต่ออายุใบอนุญาต อัตราเท่ากับการออกใบอนุญาต
๑๒. ใบแทน ใบอนุญาตหรือใบรับรอง ฉบับละ ๕๐๐ บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รับทราบแผนการเสนอร่างกฎหมายของหน่วยงานตามกรอบระยะเวลาการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรี (ต.ค. ๒๕๕๘ - ก.ค. ๒๕๖๐) ตามที่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เสนอ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ. (ชื่อเดิม) เป็นร่างกฎหมายลำดับที่ ๑๘ ในบัญชีร่างกฎหมายที่คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู การจัดการ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๕

- กำหนดชื่อพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. เพื่อแสดงเจตนารมณ์สำคัญในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าและเห็นถึงความต่อเนื่องของกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าของประเทศไทย

- กำหนดให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการกฎหมายนี้

- กำหนดนิยาม

- คงหลักการของกฎหมายเดิม

“สัตว์ป่า” “สัตว์ป่าสงวน” “สัตว์ป่าคุ้มครอง” “ซากสัตว์ป่า” “ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” “ล่า” “เพาะพันธุ์” “ค้า” “นำเข้า” “ส่งออก” “นำผ่าน” “ด่านตรวจสัตว์ป่า” “สวนสัตว์” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “อธิบดี” “คณะกรรมการ” “รัฐมนตรี”

ทั้งนี้ โดยมีการปรับปรุงเล็กน้อยให้สัตว์ป่าครอบคลุมถึงตัวอ่อนของสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าครอบคลุมถึงกะโหลก น้ำเชื้อ ไข่ การเพาะพันธุ์ ครอบคลุมถึงวิธีการใด ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่า ค้า ครอบคลุมถึงการประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อต่าง ๆ เพื่อการค้า และปรับปรุงให้นำผ่านหมายถึงการผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

- เพิ่มเติม...

- เพิ่มเติมนิยาม

“สัตว์ป่าควบคุม” ประเภทของสัตว์ป่าที่ควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ระหว่างประเทศ และภายในประเทศ กำหนดให้ต้องแจ้งการครอบครอง ต้องขออนุญาตการเพาะพันธุ์และขออนุญาตการค้า รongรับสัตว์ป่าในบัญชี CITES และสัตว์ป่าบางชนิดที่ควรต้องควบคุมแต่ยังไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมเข้มงวด เหมือนสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

“สัตว์ป่าอันตราย” เพื่อให้อำนาจกำหนดมาตรการควบคุม ป้องกัน หรือทำลายสัตว์ป่าบางชนิด ที่อาจก่อให้เกิดอันตราย โรคระบาด หรือผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

“เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” “พื้นที่หวงห้าม” “พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ” กำหนดความหมายของเขตต่าง ๆ ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อแสดงเจตนารมณ์สำคัญไว้ให้ชัดเจน

“เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” กำหนดความหมายของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

“พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า” เพิ่มเติมขึ้นเพื่อให้หมายถึงบริเวณที่ดินซึ่งมีความจำเป็น อย่างเร่งด่วนในการควบคุมดูแลหรือบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเพื่อป้องกัน แก๊ซ ระเบิด บั๊บบี้ หรือบรรเทาเหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า

หมวด ๑ มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๒๓

- การกำหนด สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้

- เพิ่มเติมให้มีการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวนต่อคณะรัฐมนตรี

- กำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และห้ามปล่อยหรือทิ้งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เว้นแต่ได้ปฏิบัติตามระเบียบ

- กำหนดให้อำนาจในการออกมาตรการควบคุม หรือให้ส่งมอบ หรือทำลาย สัตว์ป่าอันตราย ซากฯ

- ปรับปรุงแก้ไขเรื่องการห้ามเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้สามารถขออนุญาตดำเนินการได้ในกรณีรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง (แก้ไขปัญหาคาถรังนกแอ่นกินรังในอาคาร ของเอกชนโดยให้ขออนุญาตเก็บรังนกได้โดยมีการกฎระเบียบควบคุม)

- กำหนดเรื่องการคุ้มครอง การล่า และบทกเว้นกรณีล่าด้วยความจำเป็น การครอบครอง การเพาะพันธุ์ การค้า การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ดังกล่าว และด่านตรวจสัตว์ป่า โดยปรับปรุงให้สัตว์ป่าควบคุม (สัตว์ป่าในบัญชี CITES) มีการให้แจ้งการครอบครอง ขออนุญาตการเพาะพันธุ์ และขออนุญาตค้าภายในประเทศ เพื่อให้การปฏิบัติการควบคุมสัตว์ป่าตามอนุสัญญา CITES มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หมวด ๒ สวนสัตว์ มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๗

- กำหนดให้การจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องขอรับใบอนุญาต ควบคุมให้แจ้งชนิดและจำนวน สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย และซากฯ วิธีการแจ้งเลิกดำเนินการ สวนสัตว์และการดำเนินการกับสัตว์ป่าฯ ซากฯ เมื่อเลิกดำเนินการ

- กำหนดให้...

- กำหนดให้อำนาจอธิบดีพิจารณาสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตปรับปรุงแก้ไขสภาพความไม่เหมาะสมหรือเป็นอันตรายในสวนสัตว์ที่ได้รับอนุญาต

- เพิ่มเติมการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องได้รับความเห็นชอบก่อนดำเนินการแลกเปลี่ยนสัตว์ป่าฯ หรือการจัดสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าเพิ่มเติมจากพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตฯ

หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๓๖

- กำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

- กรรมการโดยตำแหน่ง รวม ๑๗ ท่าน คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อีกไม่น้อยกว่า ๑๑ ท่าน แต่ไม่เกิน ๑๕ ท่าน โดยต้องแต่งตั้งจากผู้แทนขององค์กรเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิเกี่ยวกับสัตว์ป่า รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

- กำหนดวาระ ๓ ปี กำหนดการพ้นตำแหน่ง การประชุม การวินิจฉัย การจัดทำรายงานประชุม การตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงาน

- คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ให้ความเห็นชอบการกำหนด การขยาย การเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองดูแลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและการกำหนดเขตหวงห้ามหรือเขตศึกษาธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ความเห็นชอบการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ป่าและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๖๐

- ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีกำหนดที่ดินที่ยังไม่มีบุคคลใดมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองยกเว้นทบวงการเมือง เป็น “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” โดยการตราพระราชกฤษฎีกา

- ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

- กำหนดเรื่องการแจ้งขอสอบสวนพิสูจน์สิทธิที่ดิน ผู้อ้างว่าครอบครองมาก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (เฉพาะกรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใหม่ที่จะกำหนดเพิ่มเติม)

- กำหนดให้มีกรรมการที่ปรึกษาประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

- ให้อำนาจกำหนดเขตบริหารจัดการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็น “พื้นที่หวงห้าม” “พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ”

- กำหนด...

- กำหนดเรื่องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนใกล้เคียงโดยต้องมีการศึกษาจัดทำโครงการฯ ประเภท ชนิด กำลังการผลิตและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม การตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ
- กำหนดเรื่องค่าบริการ ค่าตอบแทน ค่าธรรมเนียม รวมถึงเงินบริจาค ค่าปรับ และเงินรายได้อื่น ๆ ตามกฎหมายนี้ เป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

หมวด ๕ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า มาตรา ๖๑ ถึงมาตรา ๖๕

- กำหนดห้ามล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายรังสัตว์ป่าทุกชนิดในวัดหรือบริเวณที่ประกอบพิธีทางศาสนา
- ให้อำนาจรัฐมนตรีกำหนดที่ดินที่ใช้ในราชการหรือสาธารณประโยชน์เป็น “เขตห้ามล่าสัตว์ป่า”
- ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเก็บหรือทำอันตรายรังของสัตว์ป่าชนิดที่ประกาศกำหนด ห้ามยึดถือครอบครอง ตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพืชมงคลชนิดอื่น ทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพ ชุก เก็บ แร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติ เลี้ยงสัตว์ เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้ลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมตื้นหรือเหือดแห้งหรือเป็นพิษ เว้นแต่ได้รับอนุญาต
- กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นอำนาจของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- กำหนดให้อำนาจอธิบดีโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ประกาศกำหนดให้พื้นที่ใด ๆ เป็น “พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า” เพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อป้องกัน แก่ไข ระวังภัยร้าย หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า โดยหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้ได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดินให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยการขาดประโยชน์จากการดังกล่าวด้วย

หมวด ๖ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรา ๖๖

- กำหนดให้ผู้รับอนุญาตเข้าถึงและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องรองรับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD)

หมวด ๗ ความรับผิดชอบแห่ง มาตรา ๖๗

- กำหนดเรื่องความรับผิดชอบแห่งของผู้กระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๖๘ ถึงมาตรา ๗๘

- กำหนดบทยกเว้นข้อห้ามเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตได้ในกรณีเป็นการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานรัฐ

- กำหนดเรื่องการชำระค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าใช้จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่กรณีผู้ใดประสงค์จะให้ออกไปปฏิบัติงานนอกเวลาหรือนอกสถานที่
- กำหนดเรื่องการพักใช้ การเพิกถอน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการกับสัตว์ป่า และซากสัตว์ป่า ของผู้ถูกเพิกถอนหรือถูกพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง
- กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐาน ควบคุมสถานการณ์ ระงับยับยั้งหรือบรรเทาความเสียหาย กรณีมีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้
- กำหนดให้อำนาจอธิบดีออกระเบียบเพื่อการดำเนินการกับสัตว์ป่าซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ตรวจยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่ถูกทอดทิ้ง หรือพิการเจ็บป่วยอ่อนแอ เพื่อให้สามารถส่งไปดูแลที่สวนสัตว์ หรือหน่วยงานรัฐ หรือองค์กรเอกชนซึ่งมีสถานที่จัดไว้สำหรับเลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ มาตรา ๗๙ ถึงมาตรา ๘๕

- ปรับปรุงบทอัตราโทษให้สูงขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดอัตราโทษตามระดับความผิด กรณีความผิดเล็กน้อยกำหนดให้เปรียบเทียบปรับได้ เงินค่าปรับจัดแบ่งเป็นเงินรางวัล และเงินสนับสนุนนำจับก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า
- กำหนดให้บรรดาสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า ที่มาจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้ สามารถทำความตกลงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อการเก็บดูแลรักษา จำหน่ายปล่อย ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย ใช้ในราชการ หรือจัดการใด ๆ ได้
- กำหนดให้อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งของ ยานพาหนะ สัตว์พาหนะใด ๆ สิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดจากการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน และสามารถใช้ประโยชน์ในราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- กำหนดให้ผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินใด ๆ ที่ถูกยึดต้องร้องต่อศาลเพื่อขอคืนทรัพย์สินนั้น โดยต้องพิสูจน์ว่าตนไม่รู้เห็นในการกระทำความผิด และต้องยื่นภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน
- กำหนดให้ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลซึ่งมีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย
- มีการกำหนดโทษผู้ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไป ซื่อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล มาตรา ๘๖ ถึงมาตรา ๑๐๗

- กำหนด...

- กำหนดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามกฎหมายเดิม เป็นสัตว์ป่าประเภทนั้นตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการกำหนดใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้
- กำหนดให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านเว้นแต่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเดิม เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการกำหนดใหม่ และมีบทบัญญัติรองรับกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่าดังกล่าว
- มีบทบัญญัติรองรับกรณีการกำหนดชนิดสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมเพิ่มเติม
- กำหนดให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามกฎหมายเดิม เป็นเขตนั้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และกำหนดให้พื้นที่เตรียมการเพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ดำเนินการต่อไปได้
- กำหนดให้กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ที่ใช้บังคับอยู่ตามกฎหมายเดิม ใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้
- กำหนดให้การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งครอบครอง ใบรับรองตามกฎหมายเดิม ใช้ต่อไปจนสิ้นอายุการอนุญาต
- กำหนดรองรับให้คำขอใด ๆ ที่ยื่นไว้ตามกฎหมายเดิม และสามารถพิจารณาอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการต่อไปได้
- กำหนดรองรับอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใด ๆ ซึ่งออกไว้แล้วก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุ แต่หากเป็นกรณีอยู่ในเขตหวงห้ามให้การอนุญาตนั้นสิ้นอายุลง และให้รัฐจ่ายค่าชดเชยเท่าที่จำเป็น
- เพื่อให้มีบทบัญญัติให้อำนาจกำหนดแนวทางหรือมาตรการในดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยหรือที่ทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

- กำหนดเพดานอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวกที่ ๖

ตารางเปรียบเทียบของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.	เจตนารมณ์/หลักการ/เหตุผล
หลักการและเหตุผล เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสมดังวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นจะต้องเร่งรัดการขยายพันธุ์สัตว์ป่าและให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไป และเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศในการที่จะร่วมมือกันเพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของโลก ดังนั้น เพื่อปรับปรุงให้มาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	(ร่าง) หลักการและเหตุผล โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มาตรการต่างๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู การจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินในป่าอนุรักษ์ที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
พระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ----- ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลย เดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้	ร่าง พระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ----- โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 	
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕"	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.”	- เพื่อแสดงเจตนารมณ์สำคัญในการที่จะสงวนและ คุ้มครองสัตว์ป่า และให้เห็นถึงความต่อเนื่องของกฎหมาย เกี่ยวกับสัตว์ป่า
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ (๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕	มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ (๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗	- กำหนดยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่เดิม
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ "สัตว์ป่า" หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติ ย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียน ทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว	มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ "สัตว์ป่า" หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติ ย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงตัวอ่อนของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่ได้ หมายความว่ารวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียน ทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะ ดังกล่าว	- กำหนดนิยามคำในร่างพระราชบัญญัตินี้ - ปรับปรุงจากกฎหมายเดิมโดยให้ครอบคลุมถึงตัวอ่อนของสัตว์ป่านั้นด้วย
"สัตว์ป่าสงวน" หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายาก ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และตามที่กำหนด โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา	"สัตว์ป่าสงวน" หมายความว่า สัตว์ป่าหายาก ที่ควรต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญพันธุ์อย่างเข้มงวด	- ปรับปรุงจากกฎหมายเดิมโดยเพิ่มเติมความหมายให้ชัดเจนขึ้นและให้การกำหนดชนิดไปอยู่ในร่างมาตรา ๖

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
"สัตว์ป่าคุ้มครอง" หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่ กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง	“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ ควรต้องให้การคุ้มครองเป็นพิเศษและมีความสำคัญต่อระบบ นิเวศในสภาพธรรมชาติ	- ปรับปรุงจากกฎหมายเดิมโดยเพิ่มเติมความหมายให้ ชัดเจนขึ้นและให้การกำหนดชนิดไปอยู่ในร่างมาตรา ๖
	“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับ ความคุ้มครองตามสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือพันธกรณีระหว่าง ประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และหมายความรวมถึงสัตว์ป่าอื่น ที่ควรต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม	- ปรับปรุงจากสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้าม การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เว้นแต่ได้รับอนุญาต เพื่อให้ สอดคล้องกับ CITES และรองรับกรณีสัตว์ป่าบางชนิดที่ควรมีการ ควบคุมแต่ยังไม่จำเป็นต้องควบคุมเข้มงวดเหมือนสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง
	“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าชนิดที่มี อันตราย พิษ หรือโรคระบาดร้ายแรง หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ ป่า พืชป่า ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงเสียหาย อย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช และ จำเป็นต้องห้ามการดำเนินกิจการเกี่ยวกับ สัตว์ป่าชนิดนั้น	- เพื่อให้มีมาตรการควบคุมสัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตราย โรคระบาด หรือผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
"ซากของสัตว์ป่า" หมายความว่า ร่างกายหรือ ส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปั้ง ย่าง ร่ม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่น เพื่อไม่ให้เน่าเปื่อยและไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรือ อยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความรวมถึง เขา หนัง กระดูก ฟัน งา ขนายน นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจาก ร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว	“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือ ส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปั้ง ต้ม ร่ม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่น เพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ใน ร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความรวมถึงเขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขนายน นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเชื้อ ไข่ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจาก ร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว	- ปรับปรุงจากกฎหมายเดิมโดยให้ครอบคลุมถึงเลือด กะโหลก น้ำเชื้อ ไข่ และการต้ม การดองด้วย
"ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า" ให้ความหมาย รวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่าหรือซาก ของสัตว์ป่า ที่สามารถตรวจสอบหรือจำแนกได้โดย เอกสารกำกับ หรือบรรจุภัณฑ์ หรือเครื่องหมาย หรือ ฉลาก หรืออื่น ๆ ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด	“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือแปรรูปจาก ซากสัตว์ป่า และหมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด ที่สร้างขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือ แปรรูปจากสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า ที่สามารถตรวจสอบหรือจำแนกได้ว่าเป็น ของสัตว์ชนิดนั้น รวมถึงการระบุในเอกสารกำกับ หรือบรรจุภัณฑ์ หรือเครื่องหมาย หรือฉลาก	- ปรับปรุงถ้อยคำเล็กน้อยโดยคงหลักการของ “ผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่า” ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗
"ล่า" หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำ อันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและ อยู่เป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก หรือการล่อเพื่อการกระทำการดังกล่าวด้วย	“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือ ทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่ อย่างเป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การ เรียก การล่อ หรืออื่น ๆ เพื่อกระทำการดังกล่าวด้วย	- คงหลักการกฎหมายเดิมโดยให้ครอบคลุมการกระทำการอื่นที่มี วัตถุประสงค์เพื่อการล่า
"เพาะพันธุ์" หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่ นำมาเลี้ยงไว้โดยวิธีผสมพันธุ์สัตว์ป่า และหมายความ รวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าโดยวิธีผสมเทียมหรือการย้าย ฝากตัวอ่อนด้วย	“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมา เลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่า ด้วยวิธีผสมเทียม หรือย้ายฝากตัวอ่อนด้วย หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว	- คงหลักการกฎหมายเดิมโดยให้ครอบคลุมวิธีการอื่นใดซึ่งมี วัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าด้วย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
"ค้า" หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย	"ค้า" หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อการค้า การประกาศ หรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย	- คงหลักการกฎหมายเดิมโดยให้ครอบคลุมการประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อต่าง ๆ ด้วย
"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร	"นำเข้า" หมายความว่า นำ หรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร	
"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร	"ส่งออก" หมายความว่า นำ หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร	
"นำผ่าน" หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร	"นำผ่าน" หมายความว่า การผ่านแดน และการถ่ายลำ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร	- เพื่อให้สอดคล้องกับ "การผ่านแดน" และ "การถ่ายลำ" ตามกฎหมายศุลกากร และเพื่อควบคุมการนำผ่านฯ ให้สอดคล้อง CITES
"ด่านตรวจสัตว์ป่า" หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า	"ด่านตรวจสัตว์ป่า" หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า	
"สวนสัตว์สาธารณะ" หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัยของประชาชน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า	"สวนสัตว์" หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้บริการประชาชนทั่วไป เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า	- คงหลักการกฎหมายเดิมโดยเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่าไว้บริการประชาชน และตัดคำว่า "สาธารณะ" ออกเพื่อป้องกันการสับสนว่าเป็นบริการสาธารณะ
	"เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า" หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง	- เพื่อแสดงเจตนารมณ์ให้ชัดเจนว่าเป็นบริเวณที่ดินซึ่งมีสภาพธรรมชาติสมควรสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย ฯลฯ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	“พื้นที่หวงห้าม” หมายความว่า บริเวณที่ดินในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์จะสงวนไว้เพื่อเป็น ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้คงสภาพเดิมไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลง สภาพธรรมชาติ	- กำหนดความหมายของพื้นที่หวงห้ามในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า
	“พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แก่ประชาชนทั่วไป	- กำหนดความหมายของพื้นที่ศึกษาธรรมชาติในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า
	“เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณ หรือที่ดินซึ่งสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัย หรือแหล่ง หากินของสัตว์ป่า หรือเป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของ ประชาชนโดยส่วนรวม	- กำหนดความหมายของ “เขตห้ามล่าสัตว์ป่า”
	“พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการควบคุมดูแล หรือบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ ป่าที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อป้องกัน แก่ไข ะงับยับยั้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือ โรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า	- กำหนดความหมายของ “พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการ สัตว์ป่า”
"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่ง รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	
"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่ เกี่ยวกับสัตว์น้ำ	“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับ สัตว์น้ำ	
"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	
มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียม ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และประกาศกำหนดกิจการอื่นเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	- คงหลักการกฎหมายเดิม
	หมวด ๑ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	
มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดยกฎกระทรวง และด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้ มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง	มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าสงวนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กำหนดโดยกฎกระทรวง การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าควบคุมให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าอันตรายให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- วิธีการกำหนดชนิดของสัตว์ป่าประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับการคุ้มครองหรือมีการควบคุม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๗ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวนให้รัฐมนตรีพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว	- เพิ่มเติมให้มีการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวน เสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและสนับสนุนการดำเนินการ
	มาตรา ๘ การล่า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง การมีไว้ในครอบครอง สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย การดำเนินกิจการสวนสัตว์ จะกระทำได้เว้นแต่โดยได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติหรืออยู่ในข่ายยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ผู้ได้รับอนุญาตให้ครอบครอง นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือกิจการสวนสัตว์ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายหรือหลักฐานแสดงประจำตัวสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และห้ามปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากสัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดภาพรวมการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสัตว์ป่า และกำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ในการจัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และห้ามปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าเว้นแต่ดำเนินการตามระเบียบ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๘ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๕ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๙ ห้ามมิให้บุคคลใดนำเข้า ส่งออก นำผ่าน มีไว้ในครอบครอง เพาะพันธุ์ ค้า หรือนำเคลื่อนที่ ภายในประเทศ ซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ห้ามผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือ ซากสัตว์ป่าอันตรายปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้ง และให้แจ้ง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทราบภายในกำหนดเวลา และส่งมอบ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือทำลายตามวิธีการที่กำหนด หรือ ดำเนินการตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายชนิดนั้น ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี	- คุ้มครองประชาชน สัตว์ป่า พันธุ์พืช สภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ที่เกิดจากสัตว์ป่าบางชนิด ที่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง - (ฝ่าฝืน มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๗๙)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๙ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบได้))
	ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า	
มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่า สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการ กระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดยิงสัตว์ป่าในเวลา ระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น	มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าหรือพยายามล่า สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง	- ร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติควบคุมเกี่ยวกับการล่า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าทุกชนิดในกรณี อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือในเขตวัดหรือพื้นที่ใช้ประกอบ พิธีทางศาสนาซึ่งครอบคลุมการล่าทั้งกลางวันและกลางคืน อยู่แล้ว - ตัดการห้ามยิงสัตว์ป่าเวลากลางคืนออกเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ในบังคับใช้กฎหมาย - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๐ จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐))
มาตรา ๗ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไข	มาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำการล่าสัตว์ป่าที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หากการกระทำนั้นเป็น	- ปรับปรุงจากหลักการตามกฎหมายเดิมเกี่ยวกับการล่าสัตว์ ป่าด้วยเหตุจำเป็นให้สอดคล้องกับหลักการการกระทำโดย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ (๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น (๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ และ (๓) ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่าเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มีได้นำสัตว์ป่าที่ถูกล่าหรือซากของ สัตว์ป่าที่ถูกล่านั้นเคลื่อนที่ และได้แจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรค หนึ่งตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไป ดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ	การกระทำที่พอสมควรแก่เหตุเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้น จากอันตราย หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนหรือของผู้อื่น มิให้เสียหายอันเกิดจากสัตว์ป่า นั้น ผู้นั้นไม่มีความผิด ผู้กระทำตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือ ซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าและแจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบ โดยพลัน เพื่อดำเนินการแกสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่า นั้น ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ	ป้องกันตามประมวลกฎหมายอาญา - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๑ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือ ปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือ มีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครอง ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับ อนุญาตเก็บรังนกอีแอ่นตามกฎหมาย ว่าด้วยอาการรังนก อีแอ่นและผู้ที่มีอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา	มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ใน ครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของ ผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตาม พระราชบัญญัตินี้ การเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของ สัตว์ป่าคุ้มครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ใน ครอบครองถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาการรัง นกอีแอ่น และผู้ที่มีอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้อง	- คุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ให้มีรังเพื่อให้อยู่ อาศัยและขยายพันธุ์ต่อไป - แก้ไขเพิ่มเติมให้สามารถขออนุญาตเก็บรังของสัตว์ป่า คุ้มครองได้ เพื่อแก้ไขปัญหารังนกอีแอ่นนอกสัมปทานและ รongรับกรณีรังของสัตว์ป่าคุ้มครองอื่นที่อาจมีศักยภาพ เหมาะสมในอนาคต - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และ ปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๒ วรรคสอง จำคุกตั้งแต่ ๑ - ๗ ปี และ ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๗๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๑))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง และการชำระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนของผู้รับอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๒ วรรคสาม วรรคสี่ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
	ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า	
มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ปาดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่ (๑) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ ตามมาตรา ๑๘(๑) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ปาดังกล่าว (๒) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า	มาตรา ๑๓ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ หรือหน่วยงานของรัฐ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- ห้ามครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง โดยสามารถอนุญาตหน่วยงานของรัฐและผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๓ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
คุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่า คุ้มครอง เพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับ ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ตามมาตรา ๒๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น		
	มาตรา ๑๔ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- บุคคลหรือนิติบุคคลทั่วไปสามารถขออนุญาตครอบครอง ได้เฉพาะสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และซากสัตว์ป่า ดังกล่าวเท่านั้น - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และ ปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๔ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้ง แต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
	มาตรา ๑๕ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้มาแจ้งการครอบครองต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการ ครอบครองตามที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- เพิ่มเติมให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่า ต้องแจ้งการครอบครอง เพื่อสามารถติดตามตรวจสอบ ควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายและสอดคล้อง CITES - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๕ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
	ส่วนที่ ๔ การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า _____	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากของสัตว์ป่าสงวน ชากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าชากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่า และโดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าสงวน ชากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต การอนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าสงวน ชากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ โดยจะอนุญาตได้เฉพาะการกระทำของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย การคุ้มครอง หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์เท่านั้น - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๖ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
มาตรา ๒๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ชากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ชากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่า ต้องได้รับ	มาตรา ๑๗ ผู้ใดนำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ชากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ชากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามกฎกระทรวง - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี ปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๗ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี การขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการ ออกใบอนุญาตหรือใบรับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	กฎกระทรวง	ปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
	มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามระเบียบที่ อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบ ตรวจค้น การนำผ่านตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีหมายค้น หากมีเหตุ อันควรเชื่อได้ว่า สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จาก ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือการดำเนินการเพื่อการดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตาม ความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ทั้งนี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร ในกรณีที่มีหลักฐานชัดแจ้งว่าการนำผ่านตามวรรคหนึ่ง ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตามความตกลง ระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่า รวมถึงสิ่งใด ๆ ที่มีหรือใช้ในการกระทำ ความผิดนั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำไป ดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ	- กำหนดเรื่องการนำผ่านฯ ให้สอดคล้องกับกฎหมายศุลกากร และ CITES - (ฝ่าฝืน มาตรา ๑๘ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่านโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	
มาตรา ๒๕ การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยต้องแสดงใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๒๘ ผู้ใดนำสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ หรือนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้	มาตรา ๒๐ ผู้ใดนำสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากสัตว์ป่า เคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า หรือส่งออก ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเข้า หรือให้ส่งออก แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- กำหนดให้การนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าฯ ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ต้องนำเคลื่อนที่ผ่านด่านฯ เพื่อตรวจสอบฯ เหมือนหลักการของกฎหมายเดิมสอดคล้องกับ CITES (กรณีการนำเข้าเคลื่อนที่หรือเปลี่ยนสถานที่ครอบครองสัตว์ป่าฯ ซากฯ ภายในประเทศจะถูกควบคุมตามกฎหมายระเบียบเรื่องการอนุญาตให้ครอบครอง ให้เพาะพันธุ์ หรือให้ค้า อยู่แล้ว) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบได้)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๐ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๕ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ส่วนที่ ๕ การดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า	
มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่ (๑) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ โดยได้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี (๒) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน การขออนุญาตและการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ตามวรรคหนึ่ง และการได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ใบอนุญาตตาม (๑) และ (๒) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิกการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๒๑ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๑๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาต การดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- ควบคุมการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และปฏิบัติตามกฎกระทรวง - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๑ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากของสัตว์ป่าสงวน ชากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตาม มาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ชากของสัตว์ป่าดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากสัตว์ป่าดังกล่าว	- กำหนดห้ามค้าสัตว์ป่าสงวน ชากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๒ จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐))
	มาตรา ๒๓ ผู้ใดค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม มาตรา ๖ วรรคห้า สัตว์ป่าควบคุม หรือชากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	- กำหนดให้ขออนุญาตค้าได้เฉพาะสัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ ชากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ คล้ายหลักการของของกฎหมายเดิม และเพิ่มเติมให้ควบคุมการค้าสัตว์ป่าควบคุม ชากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ต้องขออนุญาตด้วย ซึ่งจะรองรับ CITES ยิ่งขึ้น - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๓ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
	หมวด ๒ สวนสัตว์	
มาตรา ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนิน กิจกรรมสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจาก	มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินกิจการ สวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี	- ควบคุมการดำเนินกิจการสวนสัตว์ต้องขออนุญาตจากอธิบดี - เพิ่มเติมกรณีการจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ของ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
อธิบดี ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้งการเลิกการดำเนินการสวนสัตว์ สาธารณะตามมาตรา ๓๒	การขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่สวนสัตว์ที่จัดตั้งตามกฎหมายของหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ แต่ต้องแจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดี และการดำเนินการสวนสัตว์ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต และการดำเนินการสวนสัตว์ การดูแลและจัดสวัสดิภาพสัตว์ป่าในสวนสัตว์ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต	หน่วยงานของรัฐ ให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๒)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๔ วรรคสาม วรรคสี่ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))
มาตรา ๓๐ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ก่อนเปิดดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและจดแจ้งไว้ในทะเบียน ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้น และต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้าทุกครั้งที่มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง	มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในครอบครอง เพิ่มจำนวนขึ้น หรือลดจำนวนลง ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครอง อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์ที่จัดตั้งขึ้น กรณีมีสถานที่	- คงหลักการกฎหมายเดิมเกี่ยวกับการแจ้งชนิด จำนวน สัตว์ป่า ซาก ในสวนสัตว์ โดยเพิ่มเติมให้แจ้งสัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซาก ด้วย และเพิ่มเติมกรณีการจัดสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่า การแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์สัตว์ป่า ซาก ต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามระเบียบ ให้ชัดเจน - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๕ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง	อื่นที่จัดเป็นที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่า และกรณีการแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ระหว่างสวนสัตว์เพื่อประโยชน์ในกิจการสวนสัตว์ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งและการอนุญาตตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
มาตรา ๓๑ ในกรณีที่น่าปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตาม มาตรา ๒๙ หรือเกิดมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์ สาธารณะหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์สาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต	มาตรา ๒๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณภายในสวนสัตว์ หรือสถานที่เพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าแห่งใด มีสภาพที่ขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือในใบอนุญาต หรือมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้	- คุ้มครองให้มีการเลี้ยงดูสัตว์ป่าอย่างเหมาะสมไม่เป็นการทรมานสัตว์ป่า การจัดสวัสดิภาพสัตว์ป่า - ป้องกัน แก้ไข บรรเทา อันตรายหรือเหตุเดือดร้อนรำคาญ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ประสงค์จะเลิกดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในครอบครอง ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ รายอื่น หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตาม มาตรา ๑๘ (๑) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกไปยังอธิบดี เมื่อสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่า ดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับ ใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการกิจการสวน สัตว์ผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการสวนสัตว์ ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อ อธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการ และให้ดำเนินการจำหน่าย สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีอยู่ในครอบครอง ให้แก่ผู้รับ ใบอนุญาตกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ หรือจำหน่ายสัตว์ป่า คุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์ตาม มาตรา ๑๑ หรือหากประสงค์จะดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่า ควบคุม ให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ หรือหากประสงค์จะ ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือหากประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่า ดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๕ ทั้งนี้ ให้เสร็จสิ้น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกกิจการ สวนสัตว์ต่ออธิบดี หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้สัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าที่คงเหลืออยู่ตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบ สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการกิจการสวนสัตว์ให้สิ้นสุดลง เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเลิก กิจการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง	- กำหนดการเลิกกิจการสวนสัตว์ และการจำหน่าย จำย โอนสัตว์ป่าฯ ซากฯ ที่มีอยู่ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ระยะเวลา - (ฝ่าฝืน มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือ ปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	
มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ" ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่า ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง	มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีขององค์กรเอกชน สมาคม หรือมูลนิธิเกี่ยวกับสัตว์ป่า รวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง	- ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน มีกรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก ๑๕ ท่าน มีอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่น้อยกว่า ๑๑ แต่ไม่เกิน ๑๕ คน โดยต้องแต่งตั้งจากมูลนิธิหรือองค์กรเกี่ยวกับสัตว์ป่าอย่างน้อยกึ่งหนึ่ง

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้	มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้	- กำหนดวาระกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก (๔) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถหรือ (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ใน	มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือสาบสูญ (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท	- กำหนดการพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นการเพิ่มขั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว		
	มาตรา ๓๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว	
มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม	มาตรา ๓๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม การประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ประธานในที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้	- กำหนดองค์ประชุมคณะกรรมการฯ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๓๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเอาเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด	- กำหนดการวินิจฉัยและการลงคะแนน
	มาตรา ๓๔ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย	- กำหนดเกี่ยวกับการรายงานการประชุม
มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้	มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย	- การตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงาน
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๓๓ การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้นตาม มาตรา ๔๒ (๒) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๕ (๓) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกพระราช	มาตรา ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นชอบการกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งต้นน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการและพัฒนาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การกำหนดพื้นที่บริหารจัดการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
กฤษฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (๖) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ	(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (๕) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย	
	หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ส่วนที่ ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	
มาตรา ๓๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า" ที่ดินที่กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง	มาตรา ๓๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าบริเวณที่ดินแห่งใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่าตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง ให้มีอำนาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า "เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า" ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นต้องเป็นที่ดินที่มีได้มีบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมืองมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน	- กำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า - รองรับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเดิม - เพิ่มเติมกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอาณาเขตให้ถือเอาแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าระหว่างพระราชกฤษฎีกากับแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาให้ถือท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาประกอบกันเป็นสำคัญ	
	มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่า ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดี	- กำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
	มาตรา ๓๙ ก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ทั้งนี้ เฉพาะในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว เพื่อเตรียมการกำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอาจให้บุคคลอื่นซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการตราพระราชกฤษฎีการ่วมแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้ แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำบันทึกการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นหลักฐาน และให้สอบถามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานของทางราชการด้วย	- กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนในพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า - กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำระวางแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสม การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
มาตรา ๓๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	มาตรา ๔๐ เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีผลใช้บังคับแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดให้มีการจัดทำหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย ฯลฯ โดยเพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขตฯ
	มาตรา ๔๑ ผู้ใดอ้างว่าตนได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมายที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าใดอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นใช้บังคับ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้สอบสวนและพิสูจน์สิทธิต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นใช้บังคับ โดยให้ผู้ร้องขอมีหน้าที่เป็นผู้นำพิสูจน์สิทธิ เมื่อการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินเสร็จสิ้นแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๔๒	- ร้องรับสิทธิของผู้อยู่มาก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	หลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิ ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๔๒ ในกรณีการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิ ในที่ดินตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง เสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใด ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินที่อาจขอออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้และผู้มีสิทธิในที่ดิน ตกลงยินยอมยกที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าที่ดิน นั้นเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เสนออธิบดี เพื่อจ่ายค่าชดเชยการขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดิน ด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรมให้แก่ผู้นั้นในกรณีที่ผู้มีสิทธิในที่ดิน ไม่ยินยอมยกที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากมีเหตุผล ความจำเป็นอันสมควรเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อจัดให้มีการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วย การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป (๒) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใด ปรากฏว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และ มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอาจจ่าย ค่าไถ่ย้ายให้หรือไม่ก็ได้	- กำหนดวิธีดำเนินการสอบสวนพิสูจน์สิทธิ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจ่ายค่าชดเชย การขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดิน และ การปฏิบัติการหรือการสั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินตาม (๒) ออกจาก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การจ่ายค่าร้อยละ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
มาตรา ๓๔ การขยายหรือการเพิกถอนเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำ ได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช้เป็น การเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมดให้มีแผนที่ แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย	มาตรา ๔๓ การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่ แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่ การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย	- กำหนดวิธีการขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
	มาตรา ๔๔ การเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และ กรณีการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้าย พระราชกฤษฎีกาด้วย	- กำหนดวิธีการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
	ส่วนที่ ๒ การบริหารและจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	
	มาตรา ๔๕ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการตามความจำเป็นและเหมาะสมและให้หัวหน้าเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นด้วย	- กำหนดให้มีกรรมการที่ปรึกษาประจำเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	กรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีวาระคราวละสองปีนับแต่วันที่ยึดตำแหน่งตั้ง กรรมการที่ครบวาระแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอีกได้	
	มาตรา ๔๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วยโดยอนุโลม	- กำหนดเกี่ยวกับการประชุมกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
	มาตรา ๔๗ คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นในการคุ้มครอง ดูแล อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนสภาพเดิม (๒) การประสานงานกับสถานศึกษา บุคคล และหน่วยงานในท้องที่เพื่อให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (๓) การจัดให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและแหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนรู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) การกำหนดพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (๕) การจัดทำหรือจัดให้มีแผนแม่บทการบริหารจัดการและการคุ้มครอง ดูแล รักษา ฟื้นฟูเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (๖) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการหรืออธิบดีมอบหมาย	- กำหนดอำนาจหน้าที่กรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า อธิปไตยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมี อำนาจจะกำหนดให้พื้นที่บางส่วนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละ แห่งเป็นพื้นที่หวงห้าม หรือพื้นที่ศึกษาธรรมชาติ แล้วแต่กรณี หรือไม่ก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่ แสดงรายละเอียดและแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้าย ประกาศด้วย การกำหนดพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการได้เมื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นมีการศึกษาและ จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้ว และเมื่อได้มีประกาศ กำหนดเขตเพื่อการบริหารจัดการแล้วให้ปิดประกาศพร้อมแผน ที่ท้ายประกาศตามวรรคหนึ่งไว้ในสถานที่ที่เปิดเผยและ เห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและที่ทำการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่	- ให้อำนาจพิจารณากำหนดพื้นที่บางส่วนในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า เป็น พื้นที่หวงห้าม พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ เพื่อ ประโยชน์ในการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเหมาะสมตาม สภาพของแต่ละพื้นที่
	ส่วนที่ ๓ การคุ้มครอง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	
มาตรา ๓๗ นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา ๔๙ ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้อง ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามกฎหรือ คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วย กฎหมาย เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใด ซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการอนุญาต ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดให้การเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าขออนุญาต และปฏิบัติตามระเบียบ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๕ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๓๖ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๕๐ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้ามล่า หรือเก็บหรือทำอันตรายรัง สัตว์ป่าทุกชนิด - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่ ๓ – ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ – ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘๐)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๐ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบได้))
มาตรา ๓๘ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน หรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แ้วถาง เผาหรือทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาหรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาหรือการพักอาศัย หรืออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ (๒) ยึดถือครอบครองที่ดิน ก่นสร้าง แ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม (๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ (๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางก่นทางน้ำหรือทางบก การกระทำตามวรรคหนึ่งนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าเป็นการกระทำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- กำหนดห้ามทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมาย เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย ห้ามยึดถือครอบครองที่ดิน ก่นสร้าง แ้วถาง เผาป่า หรือทำให้เสื่อมสภาพ เปลี่ยนแปลงทางน้ำ น้ำท่วม เหือดแห้ง เน่าเสีย เป็นพิษ ห้ามปิดกั้น กีดขวาง ทั้งทางบก ทางน้ำ ห้ามทิ้งเชื้อเพลิงหรือทำให้เพลิงไหม้ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๑ จำคุกตั้งแต่ ๓ – ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าฝ่าฝืนในพื้นที่หวงห้าม จำคุกตั้งแต่ ๕ – ๑๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ – ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๖))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๕๒ ผู้ใดจะกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ตามที่ พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ (๑) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็น อันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ หรือพันธุ์พืช (๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็น อันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งของป่าหรือ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น (๓) ปลุกต้นไม้ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเกษตรกรรม พืชไร่ พันธุ์ไม้ต่างประเทศ (๔) ขุด เก็บ นำออกไปหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม (๕) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่าง ๆ (๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุด ดอกไม้เพลิง (๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการ รบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์ (๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่าง ๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อกำหนด (๙) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะ ในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อกำหนด หรือขับขี่ยานพาหนะ โดยใช้ความเร็วเกินกว่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด (๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อกำหนด (๑๑) นำหรือปล่อยปศุสัตว์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า หรือ สัตว์พาหนะเข้าไป	- กำหนดข้อห้ามที่อาจอนุญาตได้ภายใต้เงื่อนไขตามที่ร่าง กฎหมายกำหนดไว้เฉพาะ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๒ (๑๓) (๑๕) จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือ ปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๔ เปรียบเทียบได้)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๒ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) (๑ ๖) จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๕ เปรียบเทียบได้)) - (ฝ่าฝืน มาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๑๒) จำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าฝ่าฝืน ในพื้นที่หวงห้ามจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๗))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	(๑๒) เข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ (๑๓) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใด ๆ เข้าไป (๑๔) นำเข้าไปหรือใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า ยาเบื่อ วัตถุอันตราย หรือสารพิษอย่างอื่นซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต (๑๕) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ (๑๖) กระทำการใด ๆ อันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของสัตว์ป่า	
มาตรา ๓๙ การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัดโค่น หรือแผ้วถาง ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๕๓ บทบัญญัติในมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบโดยมิชักช้า (๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการศึกษา วิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อป้องกันอันตราย หรือเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง รักษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การศึกษาวิจัยทางวิชาการ โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๕๔ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาดและการอนุญาตให้กระทำการใด ๆ ตามมาตรา ๕๒ ในพื้นที่หวงห้ามให้อนุญาตได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเป็นกรณีการศึกษาธรรมชาติที่อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายหรือเกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การอนุญาตให้กระทำการในพื้นที่หวงห้าม
	มาตรา ๕๕ การอนุญาตให้กระทำการใด ๆ ตามมาตรา ๕๒ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ศึกษาธรรมชาติให้อนุญาตได้เมื่อกิจกรรมนั้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัยหรือการทดลองทางวิชาการ (๒) การศึกษาธรรมชาติ (๓) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ตามวรรค	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การอนุญาตให้กระทำการในพื้นที่ศึกษาธรรมชาติ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	หนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๒ กรณีพื้นที่เขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใด เว้นแต่พื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่ หวงห้ามแล้ว มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่าง ยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง หัวหน้าเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการเสนอต่ออธิบดี เพื่อพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ ทั้งนี้การอนุญาต ให้ดำเนินโครงการให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ และสัตว์ป่าเป็นสำคัญ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ ประเภท ชนิด จำนวนหรือปริมาณ ของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือ ใช้ประโยชน์ได้ กำลังการผลิตและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม การตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ หรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดให้อำนาจอนุญาตโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากร บางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน โดยต้องมีการศึกษา จัดทำโครงการฯ วิธีการฯ ที่เหมาะสม
	มาตรา ๕๗ หากผู้ได้รับอนุญาตดำเนินกิจกรรม ตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ ทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้กระทำให้ต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิม หรือจ่าย	- กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตดำเนินกิจกรรมในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าต้องรับผิดชอบในการฟื้นฟูหรือจ่ายค่าชดเชย ความเสียหายกรณีทำให้เกิดความเสียหาย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ค่าชดเชยความเสียหายสำหรับของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือค่าฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ	
	มาตรา ๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดูแลรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำ การจัดระบบการเตือนภัย ตามสมควร การติดป้ายประกาศ การให้ความรู้ความเข้าใจ ธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามความเหมาะสมและ จำเป็น ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรานี้หรือไม่ก็ได้ ตามสมควร	- กำหนดหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และป้องกันอันตราย โดยให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการได้ตามสมควร
มาตรา ๕๖ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชน ชำระค่าบริการหรือค่าตอบแทนเนื่องในการที่พนักงาน เจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจ กำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ หรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่ง และเงินที่มีผู้บริจาค เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ และให้ใช้จ่าย ในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า สัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๕๙ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระ เงินเป็นค่าบริการ เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการ หรือให้ความสะดวกต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า หรือให้บุคคลใดชำระเงินเป็นค่าธรรมเนียมหรือ ค่าตอบแทนสำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือ พักอาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราและ วางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมหรือ ค่าตอบแทนดังกล่าว เงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๘๘ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ และ เงินรายได้อื่น ๆ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ	- กำหนดให้ประชาชนชำระค่าบริการ ค่าตอบแทน ค่าธรรมเนียม รวมถึงเงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับ และ เงินรายได้อื่น ๆ โดยให้นำมาใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	และให้นำส่งเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า วิธีการจัดเก็บ การรักษา การใช้จ่าย และการนำส่ง เงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าตามมาตรานี้ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๖๐ เงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า ให้ใช้ จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้ (๑) คุ้มครอง ดูแล รักษา บำรุง พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งค่าใช้จ่าย เพื่อขาย ทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิด และการปลูกไม้พันธุ์ (๒) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คณะกรรมการ ที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๔) เป็นสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจาก การปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๕) การซื้อหรือจ้างเพื่อให้ได้สิ่งจำเป็นหรือเป็น ประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน	- กำหนดกิจกรรมที่สามารถใช้เงินรายได้ฯ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	(๖) การฝึกอบรม การดูงาน การศึกษาของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสัตว์ป่า (๗) ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่มีได้กำหนดไว้ใน (๑) - (๖) ตามที่ อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
	หมวด ๕ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า	
มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะ เป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในบริเวณวัดหรือ ในบริเวณสถานที่ที่จัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็น ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า หรือเก็บ หรือทำ อันตรายแก่รังของสัตว์ป่าในบริเวณวัดหรือในบริเวณสถานที่ ที่ประชาชนใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	- กำหนดห้ามล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายรังของ สัตว์ป่า ในบริเวณวัดหรือที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา คงหลักการกฎหมายเดิมมาตรา ๔๑ - (ฝ่าฝืน มาตรา ๖๑ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบ ได้))
มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อ สาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใด ก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่า สัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น (๒) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ซึ่งห้ามมิให้ล่า (๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โค่น แ้ว	มาตรา ๖๒ บริเวณหรือที่ดินซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชน ใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเป็นแหล่งคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ธรรมชาติของประชาชนโดยส่วนรวม รัฐมนตรีโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการจะประกาศกำหนดให้ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใดก็ได้ ประกาศกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของรัฐมนตรีย ตามวรรคหนึ่งหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตและ รายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้ายด้วย โดยมีข้อมูลแสดงพิกัด	- มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ กำหนดให้อำนาจ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดให้ที่ดิน ที่ใช้ในราชการหรือสาธารณประโยชน์เป็น “เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” โดยเมื่อประกาศกำหนดแล้วห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภท ที่ประกาศกำหนด เก็บหรือทำอันตรายรังสัตว์ป่านั้น และ กำหนดห้าม ยึดถือครอบครอง ตัด โค่น แ้วถาง ทำลายต้นไม้ ชุดแร่ ดิน หิน เลี้ยงสัตว์ ทำให้น้ำท่วม เหือดแห้ง ฯลฯ เว้นแต่ ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นการปรับปรุงเล็กน้อยจากหลักการของ “เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” ในกฎหมายเดิม - กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมาย ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ถาง เผา ทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนองบึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใด โดยเฉพาะ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใด มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการตามกฎหมายหรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัย ทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	ตำแหน่งแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากล โดยแสดงประกอบในแผนที่ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขตของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าระหว่างประกาศกับแผนที่แนบท้ายประกาศให้ถือแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายประกาศเป็นสำคัญ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่า ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดี ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งประกอบด้วยประธานและกรรมการตามความจำเป็นและเหมาะสมและให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้มีวาระคราวละสองปีนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่งแต่งตั้ง กรรมการที่ครบวาระแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๗ (๑) (๒) (๓) (๕) และ (๖) มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ด้วยโดยอนุโลม	สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๖๓ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใด ตามมาตรา ๖๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ (๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น (๒) เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่าตาม (๑) (๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพืชมงคลชนิดอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หินลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมตันหรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- (ฝ่าฝืน มาตรา ๖๓ จำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๗))
	มาตรา ๖๔ การกระทำการใด ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตได้เมื่อกรณีนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพธรรมชาติของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้	- (ฝ่าฝืน มาตรา ๖๔ วรรคสอง จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๓ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ (๒) การศึกษาธรรมชาติ (๓) การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ (๔) การเก็บของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติชนิดที่เกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้อย่างยั่งยืน หากการดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง มีความจำเป็นต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้กระทำได้ต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิมหรือจ่ายค่าชดเชยความเสียหายในสภาพธรรมชาติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ อัตราค่าชดเชยและการจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๖๕ กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าอื่นใดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข ระวังยับยั้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตที่ชัดเจนประกอบ	- เพื่อรองรับกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด “เขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า” เพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าอื่นใดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข ระวังยับยั้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า - (ฝ่าฝืน มาตรา ๖๕ วรรคสาม วรรคสี่ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา๘๓ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ตามวรรคหนึ่งให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ให้ ชัดเจน การขยายระยะเวลาให้กระทำได้ตามความจำเป็นและ เหมาะสมโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการ ควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามการกระทำกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ตามความจำเป็นและ เหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ ครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายให้อธิบดีดำเนินการ ให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการประกาศกำหนด การขยายระยะเวลา การเข้าดูแลรักษาพื้นที่ หรือมาตรการ ควบคุม หรือออกคำสั่งห้ามการกระทำกิจกรรม การจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าชดเชย ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	
	หมวด ๖ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	
	มาตรา ๖๖ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชป่า พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชป่า หรือพันธุ์สัตว์ ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการเก็บ จัดหา หรือ รวบรวมพันธุ์สัตว์ป่าสงวน หรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ	- กำหนดให้ผู้เก็บหา จัดหา รวบรวม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ต้องจัดทำข้อตกลง แบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้าเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์ สัตว์ป่า ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องรองรับกับอนุสัญญาว่าด้วย ความหลากหลายทางชีวภาพ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมเฉพาะที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศ เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ นอกจากจะได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ อีกด้วยและให้นำรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ส่งเข้าเป็นรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแบ่งปัน ผลประโยชน์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยอย่างน้อยต้องมี รายการ ดังต่อไปนี้ (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ พืชป่าหรือพันธุ์สัตว์ป่า รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ (๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างที่ต้องการ (๓) ข้อมูลพันของผู้ได้รับอนุญาต (๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ทางปัญญาในผลการศึกษา หรือวิจัยที่ได้มา (๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลา การแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลง (๖) อายุของข้อตกลง (๗) การยกเลิกข้อตกลง (๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท (๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	หมวด ๗ ความรับผิดทางแพ่ง	
	มาตรา ๖๗ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวนี้ด้วย ในการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองไปในคราวเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์การคำนวณและการกำหนดค่าเสียหายให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	- กำหนดกรณีความรับผิดทางแพ่งของผู้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และ ความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวด้วย - กำหนดให้ดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งไว้ในคราวเดียวกันด้วย
	หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่	
มาตรา ๒๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา	มาตรา ๖๘ บทบัญญัติ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ และ	- มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ กำหนดบทยกเว้นข้อห้ามเกี่ยวกับการคุ้มครองตัวสัตว์ตามร่างฯ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่มีเพื่อประโยชน์

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
และวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ซึ่งกระทำโดยทาง ราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการ กระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาต เพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์ สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการ กสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ การเรียกเก็บและ การชำระค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และ ราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	มาตรา ๒๑ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การกระทำของ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของหน่วยงานของรัฐ และ โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ใน การสำรวจ การศึกษาหรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง สัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันแก้ไขอันตราย หรือโรคระบาดแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริม การเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต รวมทั้ง การปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	ในการศึกษาวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัด เยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันแก้ไขอันตรายหรือโรคระบาด หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าหรือกิจการการสวนสัตว์ โดยหากเป็นกรณีการดำเนินการโดยทางราชการเพื่อกิจการ ของผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าหรือ สวนสัตว์ให้เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่าตอบแทนได้ เป็นการปรับปรุงเล็กน้อยจากหลักการในกฎหมายเดิม
	มาตรา ๖๙ การกระทำตามมาตรา ๖๘ หากเป็น การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๑ หรือกิจการ สวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บ ค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและให้นำเงินที่เรียกเก็บ ได้นำเข้าเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า	
มาตรา ๔๔ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ ไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงาน	มาตรา ๗๐ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง	- กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก ปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ หรือนอกสถานที่ มีหน้าที่ต้อง ชำระค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง เหมือนในกฎหมายเดิม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
เจ้าหน้าที่และจะต้องเสียค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ และต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริง การยื่นคำขอและการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงแลค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าอัตราของทางราชการและต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงาน การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	
มาตรา ๔๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้ ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วยังมิได้จำหน่ายหรือจำหน่ายไปบางส่วน ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดินและ	มาตรา ๗๑ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้นเสียก็ได้ ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง ให้แก่ผู้ที่สามารถได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังมี	- กำหนดให้อำนาจในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตกรณีผู้รับอนุญาตฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่ออกตามกฎหมาย และกำหนดวิธีการดำเนินการกับสัตว์ป่าซากสัตว์ป่า กรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาต ปรับปรุงเล็กน้อยจากหลักการในกฎหมายเดิม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรม ประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่ อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและ ให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ กรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการพักใช้ หรือ เพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา นี้ ให้กำหนด โดยกฎกระทรวง	
มาตรา ๘ การพิจารณาคำขออนุญาตตาม พระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาตจะต้องดำเนินการ พิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับคำขออนุญาต และถ้ามีได้ แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ที่มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่ง อนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่น คำขอนั้น เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้กำหนดอายุ ใบอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตหรือใบรับรอง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์ จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาต สิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้ที่มีอำนาจอนุญาต จะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือ	มาตรา ๗๒ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออก ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว และถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์ จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุ การอนุญาตเสียก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองจะสิ้นอายุ เมื่อได้ ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตต่อไปได้จนกว่า ผู้ที่มีอำนาจอนุญาตจะแจ้งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น กรณีผู้ที่มีอำนาจอนุญาตพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า คุ้มครอง สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ใน ครอบครอง ให้แก่ผู้ที่สามารถได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่า ดังกล่าวได้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งไม่ต่ออายุ ใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วยังมีสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด	- เพื่อกำหนดการดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง และการดำเนินการกับสัตว์ป่าฯ และซากฯ กรณี อธิบดีพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	
	มาตรา ๗๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดเงื่อนไขในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า และให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาได้ด้วย (๒) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ โดยความยินยอมของเจ้าของสถานที่หรือโดยหมายของศาลเพื่อตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตลอดจนสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่หรือสถานที่นั้นนำมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็นเมื่อปรากฏว่ามีการล่าสัตว์ป่า หรือมีการอื่นใดอันเกี่ยวกับสัตว์ป่าโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ การบุกรุกทำลายป่าหรือทำให้ป่าเสื่อมสภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ในการเช่นนั้นบุคคลเหล่านั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร (๓) ค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจยึดหรือ	- มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อการรวบรวมพยานหลักฐาน ควบคุมสถานการณ์ ระงับยับยั้งหรือบรรเทาความเสียหาย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	อายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี	
มาตรา ๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่งในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	มาตรา ๗๔ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แกะไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพหรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมภายในเวลาที่กำหนด (๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แกะไขหรือทำประการอื่นเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม (๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่สัตว์ป่า เขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ รัฐมนตรี	
	มาตรา ๗๕ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ หรือคำสั่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้นั้น หรือของประชาชนอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้า ควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำ และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็น การกระทำความผิดเล็กน้อยและยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจกล่าวตักเตือนและสั่งให้ผู้นั้นออกไปจาก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี ถ้าผู้รับทราบคำสั่งตามความในวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม และมีกรณีที่จำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย แก่ประชาชนอื่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายแก่ไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุม ตัวผู้นั้นนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีโดยทันที	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๗๖ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกาศ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้คน หรือของประชาชนอื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำ และสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้นั้นพักอาศัยอยู่ภายในบริเวณที่จัดให้เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้คนหรือของประชาชนอื่น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนและออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดนั้น หรือแก้ไขเยียวยาให้คืนดี หรือเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำความผิด และสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้นั้นอยู่ในสถานที่ที่กำหนดเป็นการชั่วคราว	- (ฝ่าฝืน มาตรา ๗๖ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘๕ เปรียบเทียบได้))
มาตรา ๔๕ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มาตรา ๗๗ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	- กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๗๘ การจัดการแก่สัตว์ป่าตามมาตรา ๑๑ หรือ สัตว์ป่าซึ่งเป็นทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจส่งสัตว์ป่านั้นไปอยู่ในความดูแลรักษาในสวนสัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ ของหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชน ให้สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ	- กำหนดให้สามารถดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตรวจยึด โดยส่งให้อยู่ในความดูแลของ สวนสัตว์ หรือสถานที่เลี้ยงดู ดูแลรักษาสัตว์ของหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชน
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	หมวด ๙ บทกำหนดโทษ	
มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินสิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท	
มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือ มาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน สามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาท แต่ไม่เกินสองล้านบาท	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๔๙ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่า คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินเจ็ดปีและปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินเจ็ดแสนบาท	
มาตรา ๕๐ ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มา จากการเพาะพันธุ์ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการ เพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าว โดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ	มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินการกิจการสวนสัตว์ตาม มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคสอง หรือ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๔ วรรคสอง หรือ มาตรา ๖๕ วรรคสามหรือวรรคสี่ มาตรา ๑๐๗ วรรคสาม หรือ วรรคสี่ หรือวรรคห้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- เปรียบเทียบปรับได้
มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือ มาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท	มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๒ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๒ (๑๓) หรือ (๑๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ตั้งแต่หนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- เปรียบเทียบปรับได้

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๘๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๐ วรรคสอง ฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๒ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) หรือ (๑๖) หรือมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- เปรียบเทียบปรับได้
มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดคนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้ การจัดการกับไม้ หรือพฤษชาติอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ได้ตัด โค่น หรือแผ้วถางลงไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีใช้ส่วนราชการมิได้	มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี แต่ไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทแต่ไม่เกินสองล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๖๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มาตรา ๘๘ บรรดาความผิดตามมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด	- กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบปรับ
	มาตรา ๘๙ เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามตามมาตรา ๘๘ และเงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำไปจัดแบ่งเป็นเงินสินบนรางวัลได้ก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้บำรุงรักษาสัตว์ป่า ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี	- กำหนดให้นำเงินค่าปรับจัดแบ่งเป็นเงินสินบนหรือเงินรางวัลนำจับได้ก่อนนำเข้าเงินรายได้สัตว์ป่า โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี
มาตรา ๕๘ บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่าที่บุคคลได้มา หรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบ	มาตรา ๙๐ บรรดาสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ไม้ ของป่า ทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่บุคคลได้มา หรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่	- กำหนดให้อำนาจอธิบดีออกกระเปียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเพื่อดำเนินการกับสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ของป่าทรัพยากรธรรมชาติจากการกระทำผิด เมื่อทำความตกลงกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องแล้วสามารถเก็บรักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
เสียทั้งสิ้น บรรดาสิ่งที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรรมประมงแล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจออกระเบียบเพื่อเก็บดูแลรักษา จำหน่าย ปลอยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด รวมทั้งการกำหนดชนิด ประเภท ราคา บรรดาสิ่งที่ควรจำหน่ายและที่ไม่ควรจำหน่าย	ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ในราชการได้
มาตรา ๕๗ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่	มาตรา ๕๑ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ กรงขังสัตว์ สิ่งของ ยานพาหนะ และสัตว์พาหนะใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๔) (๑๓) หรือ (๑๔) ให้ริบเสียทั้งสิ้นโดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่	- กำหนดเกี่ยวกับบรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ กรง สิ่งของ ยานพาหนะ สัตว์พาหนะ สิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใด ๆ ที่ใช้หรือเกิดจากการกระทำความผิดให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่
	มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่อยู่ในบังคับมาตรา ๕๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และให้อธิบดีส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว	- กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้และให้ส่งเรื่องให้อัยการพิจารณาเสนอศาลมีคำสั่งริบโดยเร็ว
	มาตรา ๕๓ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณี	- กำหนดกรณีการอ้างสิทธิขอคืนทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยัง ภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่า เป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของ ศาลชั้นต้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษา ของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ ศาลเชื่อว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะ มีการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวัง ตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้น เกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าตนไม่มีโอกาส ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าว ไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบ ทรัพย์สินดังกล่าวได้ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรก ของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็น เจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่า ได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ	
มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่ บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำนั้นตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วย	มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง รู้เห็น ยินยอมให้ เกิดการกระทำความผิดนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับ ความผิดนั้น ๆ ด้วย	- ปรับปรุงจากหลักการของกฎหมายเดิม ให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง รู้เห็น ยินยอมให้เกิดการกระทำความผิดนั้น ต้องรับโทษ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๕๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ โดยประการใด ซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๙๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็น ตัวการในการกระทำความผิดนั้น	- คงหลักการตามกฎหมายเดิม โดยเพิ่มอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น
	บทเฉพาะกาล	
มาตรา ๖๒ ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๒ ที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๙๖ ให้สัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาออกตามมาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสาม ให้สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๖ วรรคห้า	- รองรับสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎหมายเดิมให้เป็นตามกฎหมายใหม่นี้ด้วย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๙๗ ผู้ใดครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกาตาม มาตรา ๖ กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับและเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้วให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (๒) สำหรับซากสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครองและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	- รองรับการกำหนดสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
มาตรา ๖๑ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ ผลิตภัณฑ์ ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่มี อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่ กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้ (๑) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้ บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้จำหน่าย สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและ ดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ หรือ จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ให้เสร็จ สิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าคุ้มครอง นั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด	มาตรา ๙๘ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดที่กำหนด เพิ่มเติมขึ้น ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวง ดังกล่าวใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้ (๑) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครอง ของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้น ต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่านั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและ ดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๙ หรือจำหน่ายสัตว์ป่า คุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้แก่ผู้รับอนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตาม มาตรา ๒๑ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้ง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมี สัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่า คุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และเจ้าของ หรือผู้ครอบครองประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้	- รองรับการกำหนดสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่านั้น และผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์หรือตาย ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ (๒) กรณีซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น และผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์หรือตาย ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ (๒) กรณีซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์	ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นต่อไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่านั้น และผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่อสัตว์ป่านั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตาย ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ (๒) กรณีซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีที่เป็นซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อ	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา กรณีที่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้าให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการดำเนินการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี โดยต้องออกหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อนำไปบริโภค หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีซาก	พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการดำเนินการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี โดยต้องออกหนังสือกำกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อนำไปบริโภค หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลืออยู่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดสามปี เพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ แต่ไม่สามารถทำการค้าซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้ เว้นแต่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๓) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมอยู่ก่อนแล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ใน	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดสามปีเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ แต่ไม่สามารถทำการค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้ เว้นแต่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๓) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ว่าได้สัตว์ป่าซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ นั้นมาโดย	ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ว่าได้สัตว์ป่าซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมนั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ปานั้น ตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ปานั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) (๒) และ (๓) แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่า การนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากของ สัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ปาดังกล่าว ให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ ให้สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ปานั้นตกเป็นของ แผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ปานั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) (๒) และ (๓) แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของ สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ การนำพยานเอกสาร หรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การออก ใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าชนิด ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ ซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ให้เป็นไป ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	มาตรา ๙๙ ผู้ใดดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมหรือค้าสัตว์ป่าดังกล่าว ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือก่อนวันที่จะมีประกาศตามมาตรา ๗ วรรคสามใช้บังคับ ให้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว หรือคำขออนุญาตดำเนินการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือวันที่มีประกาศตามมาตรา ๖ วรรคสาม ใช้บังคับ ตามแต่กรณี และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วให้สามารถดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว หรือดำเนินการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตดังกล่าวจากอธิบดี และเมื่อมีกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว ตามแต่กรณี ต่อไป ผู้ใดได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้มาแจ้งการครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เมื่อได้รับแจ้งการครอบครองแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหลักฐานการรับแจ้งการครอบครองดังกล่าวให้กับผู้แจ้งด้วย และเมื่อมีระเบียบซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการ	- กำหนดรองรับสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ตามมาตรา ๒๓ กฎหมายเดิม เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามกฎหมายใหม่ และกำหนดรองรับวิธีการแจ้งการครอบครอง การขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์ และการขออนุญาตค้า ซึ่งมีการกำหนดให้ต้องขออนุญาตเพิ่มเติมในกฎหมายใหม่นี้

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบดังกล่าวต่อไป แบบคำขออนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครอง การขออนุญาต และการอนุญาต ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา	
มาตรา ๖๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี	มาตรา ๑๐๐ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้	- กำหนดให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดิมเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามกฎหมายนี้
	มาตรา ๑๐๑ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตห้าม ล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามพระราชบัญญัตินี้	- กำหนดให้เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเดิม เป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามกฎหมายนี้
	มาตรา ๑๐๒ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เตรียมการ เพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้	- รองรับพื้นที่เตรียมการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดิม
มาตรา ๖๔ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ และยังใช้บังคับอยู่ก่อนหรือ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้	มาตรา ๑๐๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ ป่าที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคง ใช้บังคับต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตาม	- กำหนดให้กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ เดิม ใช้ได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดแย้งกับกฎหมายนี้ จนกว่าจะมีการออกตาม กฎหมายนี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ทั้งนี้ จนนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	
มาตรา ๖๕ ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครองทุกประเภทใบอนุญาต ให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง และ ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้ว ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอันสิ้น อายุนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาตรา ๖๖ ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว มามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็น ของแผ่นดินและเมื่อได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของ สัตว์ป่าที่รับมอบไว้แล้ว อธิบดีอาจมอบสัตว์ป่าดังกล่าว ให้อยู่ในความดูแลของผู้นั้นต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของ สัตว์นั้นเป็นสำคัญ ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ใน ความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือใน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและ จำนวนของซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่	มาตรา ๑๐๔ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งครอบครองสัตว์ป่าและใบรับรองที่ออกให้แก่ บุคคลใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุ ตามที่ระบุไว้	- กำหนดให้การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐาน การแจ้งการครอบครอง ใบรับรอง ตามกฎหมายเดิมใช้ได้ ต่อไปจนสิ้นอายุ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งรายการไว้แล้ว ก็ให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอนให้แก่ผู้อื่น มิได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดกมาตรา ๖๗ ให้ผู้มี สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยชอบ ด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของ สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครอง ของตน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติต่อไปดังนี้ (๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้จัดตั้งและ ดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้ แล้วตามมาตรา ๖๙ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้น ระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ใน ความครอบครองอีกเท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็นของ แผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า สงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไป ดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความ		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
เห็นชอบของคณะกรรมการ (๒) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (๓) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือโดยการตกทอดทางมรดก (๔) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ให้ผู้นั้นค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ต่อไปได้ สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ในความครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว ให้เสร็จสิ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็น		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
ของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดี กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (๕) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ใน ความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของ สัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจ และจดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น ผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราวดังกล่าว จะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่ มีอยู่ในความครอบครองให้เสร็จสิ้นภายในสามปีนับแต่วันที่ ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับชนิดและจำนวนซากของ สัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือนเสนอต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อสิ้น ระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่ เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรม ประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนด ตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ และผู้นั้นได้ยื่น		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
คำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ตามมาตรา ๖๘ ไว้แล้ว แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๖๘ ผู้ใดดำเนินกิจการเพาะพันธุ์ ดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๖๙ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้ว และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าบริเวณและสถานที่ประกอบกิจการเป็นไปโดยถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๓๑ และได้จัดแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ปาดังกล่าว ไว้แล้ว ให้		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
อธิบดีออกใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ สาธารณะให้แก่ผู้นั้น		
มาตรา ๗๐ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ใน ระหว่างการพิจารณาของอธิบดี ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุด ลงเว้นแต่เป็นคำขออนุญาตดำเนินการอันอาจ อนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีพิจารณา คำขออนุญาตนั้นต่อไป	มาตรา ๑๐๕ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลง เว้นแต่เป็นคำขออันอาจอนุญาตได้ตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นกรณีที่มีการแจ้งการครอบครองสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามกฎหมาย ว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้พิจารณาคำขอหรือ การแจ้งครอบครองนั้นต่อไป	- กำหนดรองรับคำขอใด ๆ ที่ยื่นไว้ตามกฎหมายเดิมที่ สามารถพิจารณาอนุญาตได้ตามกฎหมายนี้ให้พิจารณาต่อไป ได้
	มาตรา ๑๐๖ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และ ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสือ อนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใด ๆ ซึ่งได้ออก ให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขต ห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่าที่กำหนด อายุของใบอนุญาต หนังสืออนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือ สัมปทานนั้น ๆ ถ้าอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือ อยู่อาศัยตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มี ประกาศกำหนดเป็นพื้นที่หวงห้ามใช้บังคับแล้ว ให้ถือว่าเป็นการ ยกเลิกอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วย แร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่ อาศัยตามกฎหมายใด ๆ นั้น นับแต่วันที่ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ ดังกล่าวใช้บังคับ และให้รัฐจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ได้รับอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือ	- กำหนดรองรับบรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาตหรือ หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายได้ ที่ออกให้ไว้ก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้าม ล่าสัตว์ป่าให้ใช้ได้เพียงเท่าอายุการอนุญาตนั้นๆ แต่ถ้าได้มี การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตหวงห้ามให้ถือว่ายกเลิก การอนุญาตและให้รัฐจ่ายค่าเสียหายชดเชย

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	อยู่อาศัยนั้น แล้วแต่กรณีด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรม แต่ไม่ให้รวมถึง ค่าความเสียหายในอนาคตจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว	
	มาตรา ๑๐๗ กรณีรัฐบาลมีความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือ ราษฎรผู้มีที่อยู่อาศัยหรือที่ทำกินอยู่แล้วในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการจัดทำ แผนบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี โดยแผนบริหารจัดการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการ เพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ อนุรักษ์ และรักษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้นให้คงอยู่อย่างยั่งยืนด้วย เมื่อราษฎรในชุมชนตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนด และอธิบดีเห็นว่ายังมีความจำเป็นต้อง อยู่อาศัยหรือทำกินเพื่อการครองชีพ อธิบดีมีอำนาจอนุญาต เป็นหนังสือให้อยู่อาศัยหรือทำกินต่อไปในที่ดินที่ได้อยู่อาศัย หรือทำกินอยู่แล้วนั้นได้เป็นการชั่วคราว คราวละไม่น้อยกว่า ห้าปีแต่ไม่เกินยี่สิบปี และต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อครอบครัว สิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินอาจตกทอด แก่ทายาทได้ แต่มีให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ราษฎรผู้ซึ่งได้รับอนุญาตต้องอยู่อาศัยหรือทำกินหรือ ใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดี กำหนด และจะให้ผู้อื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวอยู่อาศัย หรือทำกินหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวมิได้ ทั้งนี้ ต้องไม่	- เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการใน ดำเนินการการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยหรือที่ทำกินในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และได้ขึ้นทะเบียน กับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ - (ฝ่าฝืน มาตรา๑๐๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา๘๓ เปรียบเทียบได้))

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
	กระทำการใด ๆ ที่เป็นการชักนำบุคคลภายนอกพื้นที่มาบุกรุกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าด้วย กรณีตรวจสอบพบว่าราษฎรผู้ได้รับอนุญาตรวมถึงบุคคลในครอบครัว ทายาท หรือบริวาร ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา นี้ หรือกรณีผู้ซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันควร ให้สิทธิในการอยู่อาศัยหรือทำกินตามที่ได้รับอนุญาตสิ้นสุดลง และให้ราษฎรผู้นั้น รวมถึงบุคคลในครอบครัว ทายาท หรือบริวาร ออกจากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นโดยเร็วต่อไป หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุการอนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต การตกทอดสิทธิในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ ตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว อธิบดีอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้พื้นที่และการตกทอดสิทธิ์ด้วยก็ได้ สำหรับโครงการพระราชดำริและหรือโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ แล้วแต่กรณี ที่มีมาก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิมต่อไปได้จนสิ้นสุดโครงการ การดำเนินการตามมาตรา นี้ ไม่ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๕๑ (๒) (๓) (๔) (๕) และมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับ	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
<u>อัตราค่าธรรมเนียม</u> ๑. ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท ๒. ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๕๐๐ บาท ๓. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท ๔. ใบอนุญาตให้ค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท ๕. ใบอนุญาตให้นำเข้าหรือให้ส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้า สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท ๖. ใบอนุญาตให้นำเข้าให้ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท ๗. ใบอนุญาตให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าสงวนหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ	<u>บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม</u> ๑. ใบอนุญาตเก็บหรือครอบครองรังสัตว์ป่าคุ้มครอง ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท ๒. ใบอนุญาตหรือใบรับรองครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๕๐๐ บาท ๓. ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ๔. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๕,๐๐๐ บาท ๕. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าตามพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือขึ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ๖. ใบอนุญาตสถานที่ค้าสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท ๗. ใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท ๘. ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ สาธารณะ ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท	

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
๕,๐๐๐ บาท ๘. ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า ฉบับละ ๑๐๐ บาท ๙. ใบรับรองให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๔ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท ๑๐. ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๑. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ฉบับละ ๑๐๐ บาท ๑๒. การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละ ๕๐๐ บาท	๙. ใบอนุญาตให้ดำเนินการใด ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท ๑๐. ใบอนุญาตหรือใบรับรองอื่น ๆ ฉบับละ ๕๐๐ บาท ๑๑. การต่ออายุใบอนุญาต อัตราเท่ากับการออกใบอนุญาต ๑๒. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ฉบับละ ๕๐๐ บาท	
<u>บัญชีสัตว์ป่าสงวน</u> ๑. นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (Pseudochelidon sirintarae) ๒. แรด (Rhinoceros sondaicus) ๓. กระซู่ (Didermocerus sumatraensis) ๔. กูปรีหรือโคไพร (Bos sauveli) ๕. ควายป่า (Bubalus bubalis) ๖. ละองหรือละมั่ง (Cervus eldi) ๗. สมันหรือเนื้อสมัน (Cervus schomburgki) ๘. เลียงผาหรือเยื้องหรือกูราหรือโครำ (Capricornis sumatraensis) ๙. กวางผา (Naemoredus griseus)		

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ปรับปรุงจากร่างพระ ราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ.)	เหตุผล
๑๐. นกแต้วแล้วท้องดำ (Pitta gurneyi) ๑๑. นกกระเรียน (Grus antigone) ๑๒. แมวลายหินอ่อน (Pardofelis marmorata) ๑๓. สมเสร็จ (Tapirus indicus) ๑๔. เก้งหม้อ (Muntiacus feai) ๑๕. พะยูนหรือหมูน้ำ (Dugong dugon)		

ภาคผนวกที่ ๗

อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

อนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ...

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๑	มาตรา ๕	กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ประกาศกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่	- กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต/ ใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ - แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัตินี้
๒	มาตรา ๖	พระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดสัตว์ป่าสงวน กฎกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครอง ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าอันตราย ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้	- กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่า ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับการสงวน คุ้มครอง หรือควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามความเหมาะสมและจำเป็นของสัตว์ป่า ชนิดนั้น ๆ
๓	มาตรา ๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการทำเครื่องหมายหรือ หลักฐานประจำตัวสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่า และการปล่อยเป็นอิสระหรือ ทิ้งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ การจัดทำเครื่องหมายหรือหลักฐาน ประจำตัวสัตว์ป่า ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อประโยชน์ในการระบุตัว เพื่อการตรวจสอบ ควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้
๔	มาตรา ๙	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการแจ้ง การส่งมอบ ทำลายหรือดำเนินการตามมาตรการควบคุมสัตว์ ป่าอันตราย	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ มาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตราย ซากฯ เพื่อป้องกันหรือระงับยับยั้งอันตรายที่จะ เกิดจากสัตว์ป่าอันตรายชนิดนั้น ๆ
๕	มาตรา ๑๑	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการค้าและการแกสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วยเหตุจำเป็น	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การค้าและการกับสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วย เหตุจำเป็น เพื่อเป็นการควบคุมและ ป้องกันไม่ให้ใช้ซากเว้นตามมาตรานี้ ไปแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบจากการล่า สัตว์ป่าหรือจากซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่า

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๖	มาตรา ๑๒	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการเก็บรังนกอีแอ่น และการอนุญาตให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การเก็บรังนกอีแอ่น หรือรังของสัตว์ป่าคุ้มครองอื่น สำหรับควบคุมผู้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้
๗	มาตรา ๑๓	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ครอบครอง สัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน	- ควบคุมการครอบครองสัตว์ป่าสงวน ซากฯ ของผู้รับอนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ซากฯ ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๘	มาตรา ๑๔	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ครอบครอง สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ซากสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากฯ ของผู้รับอนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ซากฯ ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๙	มาตรา ๑๕	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์การแจ้งการครอบครองและเงื่อนไขการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม เพื่อควบคุมการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ซากฯ และ ป้องกันการลักลอบนำสัตว์ฯ ซากฯ ที่ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๑๐	มาตรา ๑๖	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต นำเข้า ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าสงวน ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสมและสอดคล้องอนุสัญญา CITES
๑๑	มาตรา ๑๗	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต นำเข้า ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES
๑๒	มาตรา ๑๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการนำผ่านสัตว์ป่า ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๑๓	มาตรา ๑๙	ประกาศกระทรวงตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่านตรวจสัตว์ป่า	- เพื่อตรวจสอบและควบคุมการนำเข้าส่งออก นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่า ซากา ผลิภัณฑ์ฯ
๑๔	มาตรา ๒๐	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งและการอนุญาตให้นำสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า หรือส่งออกผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า	- ควบคุมให้ผู้รับอนุญาตฯ นำสัตว์ป่าฯ ซากา ผลิภัณฑ์ฯ มาให้เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าตรวจสอบ เพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย
๑๕	มาตรา ๒๑	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	- ควบคุมการดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าของผู้รับอนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ซากา ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๑๖	มาตรา ๒๓	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต ค้าสัตว์ป่า คุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่า ดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่า ซากา ผลิภัณฑ์ฯ ของผู้รับอนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ซากา ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๑๗	มาตรา ๒๔	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินกิจการสวนสัตว์ และการดูแลและจัดสวัสดิภาพสัตว์ป่าในสวนสัตว์	- ควบคุมการจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ ให้มีการดำเนินการอย่างเหมาะสมและมีการจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสวนสัตว์
๑๘	มาตรา ๒๕	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลา ในการแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว การจัดสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่านอกเหนือจากพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ให้จัดตั้งเป็นสวนสัตว์ การแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าฯ ซากา ของสวนสัตว์ รวมถึงการแลกเปลี่ยนสัตว์ป่าฯ ซากา การนำสัตว์ป่าฯ ซากา ไปไว้ในสวนสัตว์ เพื่อให้มีการควบคุมที่เหมาะสมและป้องกันการนำสัตว์ฯ ซากา ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๑๙	มาตรา ๒๗	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจากผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ ที่เลิกดำเนินการ	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รับมอบและการดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๒๐	มาตรา ๓๗	พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- จัดตั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๒๑	มาตรา ๓๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการเตรียมการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ จัดเตรียม และดำเนินการจัดตั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๒๒	มาตรา ๔๐	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ การจัดทำหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดง แนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้สามารถ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม
๒๓	มาตรา ๔๑	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิผู้อ้างว่าตนได้ที่ดิน มาโดยชอบด้วยกฎหมายที่ดินอยู่ก่อนการกำหนด เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- เพื่อให้การอ้างสิทธิและการสอบสวน พิสูจน์สิทธิเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม
๒๔	มาตรา ๔๒	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข การจ่ายค่าชดเชย การขาดประโยชน์ ในการใช้ที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดิน และการปฏิบัติการ หรือการสั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินออกจากเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า และการจ่ายค่าร้อยละ	- เพื่อให้การชดเชยการขาดประโยชน์ของ ผู้มีสิทธิในที่ดิน และการจ่ายค่าร้อยละ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม
๒๕	มาตรา ๔๓	พระราชกฤษฎีกาขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ขยายเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๒๖	มาตรา ๔๔	พระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- เพิกถอนเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๒๗	มาตรา ๔๕	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข การขออนุญาต และการอนุญาต ให้เข้าไป ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ควบคุมการขออนุญาตเข้าไปในพื้นที่เขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปอย่าง เหมาะสม และป้องกันการเข้าไป ดำเนินการให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๒๘	มาตรา ๕๐	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข การขออนุญาต และการอนุญาต ให้ล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ควบคุมผู้รับอนุญาตฯ ดำเนินการล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการศึกษาวิจัย ทางวิชาการ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และป้องกันความเสียหายต่อ ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๒๙	มาตรา ๕๓	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉิน หรือเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การศึกษาวิจัยทางวิชาการ หรืออำนวยความสะดวกหรือความปลอดภัยหรือให้ความรู้แก่ประชาชน	- ควบคุมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๓๐	มาตรา ๕๔	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาตและการควบคุมดูแล ในพื้นที่หวงห้ามในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ควบคุมการอนุญาตดำเนินการในพื้นที่หวงห้าม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๓๑	มาตรา ๕๕	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาตและการควบคุมดูแล ในพื้นที่ศึกษาธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ควบคุมการอนุญาตดำเนินการในพื้นที่ศึกษาธรรมชาติ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๓๒	มาตรา ๕๖	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- ควบคุมการอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
๓๓	มาตรา ๕๗	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการทำ ให้กลับคืนสภาพธรรมชาติหรือการจ่ายชดเชย ความเสียหายหรือค่าฟื้นฟูสภาพธรรมชาติของผู้รับอนุญาตที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	- เพื่อให้มีการชดเชยความเสียหายหรือดำเนินการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสียหายจากการดำเนินการของผู้รับอนุญาตในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นไปอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม
๓๔	มาตรา ๕๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องวิธีการจัดเก็บ การรักษา การใช้จ่าย และการนำส่งเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า	- ควบคุมการจัดเก็บ รักษา ใช้จ่าย เงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๓๕	มาตรา ๖๒	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการจัดทำหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ การจัดทำหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดง แนวเขต เขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้สามารถ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม
๓๖	มาตรา ๖๓	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการกระทำของพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความ จำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการ ศึกษาวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองรักษาหรือ ช่วยเหลือสัตว์ป่า ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	- ควบคุมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปอย่าง เหมาะสมและป้องกันความเสียหายต่อ ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในเขตห้ามล่า สัตว์ป่า
๓๗	มาตรา ๖๔	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ อัตรา ค่าชดเชยและการจ่ายค่าชดเชยความเสียหายใน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	- เพื่อให้มีการชดเชยความเสียหายหรือ ดำเนินการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสียหาย จากการดำเนินการของผู้รับอนุญาตในเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นไปอย่างเหมาะสมและ เป็นธรรม
๓๘	มาตรา ๖๕	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การประกาศกำหนดการขยายระยะเวลา การเข้าดูแลรักษาพื้นที่หรือมาตรการควบคุมหรือ ออกคำสั่งห้ามกระทำกิจกรรม การจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าชดเชย กรณีพื้นที่ที่ควบคุมเพื่อการจัดการ สัตว์ป่า	- เพื่อให้การเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่และ การออกมาตรการควบคุมในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือ การป้องกันโรคระบาดหรือภัยอันตราย จากสัตว์ป่าในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไป อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึง ให้มีการจ่ายค่าชดเชยอย่างเป็นธรรม
๓๙	มาตรา ๖๖	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ในการแบ่งปันผลประโยชน์ จากความหลากหลายทางชีวภาพ	- เพื่อให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ จากการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างเป็นธรรม และสอดคล้องอนุสัญญา CBD
๔๐	มาตรา ๖๗	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์การคำนวณ และกำหนดค่าเสียหายความรับผิดชอบทางแพ่ง	- เพื่อให้การคิดค่าความเสียหายจาก ความรับผิดชอบทางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ เหมาะสมและเป็นธรรม
๔๑	มาตรา ๖๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข การอนุญาต การกระทำของพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อประโยชน์ ในการสำรวจ การศึกษาหรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันแก้ไขภัยอันตรายหรือโรคระบาด แก่ประชาชนหรือสัตว์ การส่งเสริมการเพาะพันธุ์ สัตว์ป่าหรือกิจการสวนสัตว์	- ควบคุมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน ของรัฐ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและ ป้องกันความเสียหายต่อสัตว์ป่า

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๔๒	มาตรา ๗๐	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการยื่นคำขอการกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น ให้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่กรณีบุคคลประสงค์ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการนอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ	- เพื่อให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ รับผิดชอบ ค่าใช้จ่าย ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีประสงค์จะให้ออกไปปฏิบัติงาน นอกเวลาหรือนอกสถานที่ เป็นไป อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
๔๓	มาตรา ๗๑	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการดำเนินการกับสัตว์ป่า ที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจากผู้ถูกเพิกถอน ใบอนุญาตหรือใบรับรอง	- เพื่อให้การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รับมอบและ การดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็นของ แผ่นดิน
๔๔	มาตรา ๗๒	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการดำเนินการกับสัตว์ป่า ที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจากผู้รับใบอนุญาต หรือใบรับรองที่ถูกพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รับมอบและ การดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็น ของแผ่นดิน
๔๕	มาตรา ๗๘	ระเบียบกรมกำหนดเรื่องการส่งสัตว์ป่าไปอยู่ใน ความดูแลรักษาในสวนสัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้ สำหรับเลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ ของหน่วยราชการ หรือองค์กรเอกชน	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การพิจารณาจัดส่งสัตว์ป่า ไปยังศูนย์ ช่วยเหลือหรือฟื้นฟูสัตว์ ให้เป็นไป อย่างเหมาะสม
๔๖	มาตรา ๘๘	ประกาศกระทรวงเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ พิจารณาเปรียบเทียบปรับ	- เพื่อให้การเปรียบเทียบปรับกรณี ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นไป อย่างถูกต้องเหมาะสม ในแนวทาง และมาตรฐานเดียวกัน
๔๗	มาตรา ๘๙	ระเบียบกรมเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ จัดแบ่งเงิน ค่าปรับเป็นเงินสินบนหรือเงินรางวัลนำจับ	- เพื่อให้เกณฑ์การจัดแบ่งเงินค่าปรับ เป็นเงินสินบนหรือเงินรางวัลนำจับ ถูกต้องเหมาะสม และเป็นธรรม
๔๘	มาตรา ๙๐	ระเบียบกรมเรื่องการดูแลรักษา จำหน่าย ปลอยสู่ ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ ในราชการหรือจัดการอย่างใด ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ของป่า ทรัพยากรธรรมชาติที่ได้มาหรือเกิดขึ้นหรือมีจากการ กระทำผิด	- เพื่อให้สามารถดำเนินการกับสัตว์ป่า ซากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ที่ได้มาจากการกระทำ ผิด ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยไม่ ต้องรอผลคดีสิ้นสุด โดยมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่เหมาะสม สอดคล้องกฎหมาย และอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๕๐	มาตรา ๙๗	ระเบียบกรมเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่า สงวนที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจากผู้แจ้ง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนชนิดที่กำหนดเพิ่มเติม ประกาศกรมเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าสงวนชนิดที่กำหนด เพิ่มเติม หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าว	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รับมอบ และการดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็น ของแผ่นดิน - เพื่อควบคุมการครอบครองสัตว์ป่าสงวนซากๆ กรณีการครอบครองอยู่ก่อนการกำหนด สัตว์ป่าชนิดนั้นเป็นสัตว์ป่าสงวน
๕๑	มาตรา ๙๘	ระเบียบกรมเรื่องการดำเนินการกับสัตว์ป่า คุ้มครองที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจากผู้แจ้ง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนด เพิ่มเติม ประกาศกรมเรื่องข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่า คุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติม ประกาศกรมเรื่องหลักเกณฑ์การครอบครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติม ระเบียบกรมเรื่องการดำเนินการกับสัตว์ป่า คุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ ป่าคุ้มครอง ที่ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งรับมอบจาก ผู้แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชนิด ที่กำหนดจากสัตว์ป่าควบคุมเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง เพิ่มเติม ประกาศกรมเรื่องแบบและวิธีการแจ้งแบบหนังสือ กำกับกำหนดยาน การนำพยานเอกสารหรือ หลักฐานมาพิสูจน์ การออกใบอนุญาต การออก ใบรับรอง กรณีการแจ้งการครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติม	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รับมอบ และการดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ตกเป็น ของแผ่นดิน - เพื่อควบคุมการครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครอง ซากๆ ผลิตภัณฑ์ฯ กรณี การครอบครองอยู่ก่อนการกำหนดสัตว์ป่า ชนิดนั้นเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๒	มาตรา ๙๙	ประกาศกรมเรื่องแบบคำขออนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการแจ้งการครอบครอง การขอ อนุญาตและการอนุญาต กรณีของผู้ซึ่งดำเนินกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าควบคุม ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุม หรือครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าควบคุม อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	- เพื่อควบคุมการครอบครอง เพาะพันธุ์ ค้า สัตว์ป่าควบคุม ซากๆ ผลิตภัณฑ์ฯ กรณีการครอบครองอยู่ก่อนการกำหนด สัตว์ป่าชนิดนั้นเป็นสัตว์ป่าควบคุม

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	เจตนารมณ์
๕๓	มาตรา ๑๐๗	ระเบียบกรมเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุการอนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต การตกทอดสิทธิ ในการได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยหรือทำกินหรือ ใช้ประโยชน์พื้นที่ของราษฎรผู้ซึ่งมีที่อยู่อาศัยหรือ ที่ทำกินอยู่แล้วในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยได้ขึ้นทะเบียนการแก้ไข ปัญหาที่ดินพื้นที่ป่าไม้กับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ	- กำหนดมาตรการควบคุมให้ราษฎร ผู้ที่มีทำกินหรือที่อยู่อาศัยในพื้นที่เขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้สามารถอยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์ต่อไป ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ภายใต้ เงื่อนไขที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ความเสียหายต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ภาคผนวกที่ ๘

รายนามคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติ

และ

รายนามคณะทำงานขับเคลื่อนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้

ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๑. นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษฎี	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลเรือเอก ชรินทร์ ชูณหรัชพันธุ์	รองประธานอนุกรรมการ
๔. พลเอก คณิต อุทิตสาร	อนุกรรมการ
๕. พลโท คณิต แจ่มจันทร์	อนุกรรมการ
๖. พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	อนุกรรมการ
๗. พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	อนุกรรมการ
๘. นายดำรงค์ พิเดช	อนุกรรมการ
๙. พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล	อนุกรรมการ
๑๐. นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	อนุกรรมการ
๑๑. พลเอก บัญชา ทองวิลัย	อนุกรรมการ
๑๒. พลเรือตรี ศิริชัย เนยทอง	อนุกรรมการ
๑๓. นายชลิต ชูขจร	อนุกรรมการ
๑๔. นายธิตี กนกทวีฐากร	อนุกรรมการ
๑๕. นายขวัญชัย ดวงสถาพร	เลขานุการและอนุกรรมการ

**รายนามคณะทำงานขับเคลื่อนการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม**

๑. นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. อธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕. พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	ประธานคณะทำงาน
๖. พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	คณะทำงาน
๗. พลเอก คณิต อุทิศสาร	คณะทำงาน
๘. พลโท คณิต แจ่มจันทรา	คณะทำงาน
๙. พลเอก บัญชา ทองวิลัย	คณะทำงาน
๑๐. นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	คณะทำงาน
๑๑. นายธิตี กนกทวีฐากร	คณะทำงาน
๑๒. นายสมชัย มาเสถียร	คณะทำงาน
๑๓. นายอดิสร นุชดำรงค์	คณะทำงาน
๑๔. นายทรงธรรม สุขสว่าง	คณะทำงาน
๑๕. นายสมศักดิ์ พิริโยธา	คณะทำงาน
๑๖. นายชัยยุทธนา วงศ์วานิช	คณะทำงาน
๑๗. นายขวัญชัย ดวงสถาพร	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๘. นายธีรยุทธ สมตน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นายวีระยุทธ วรรณเลิศสกุล	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ